

WASAAN PÄIVÄLEHTI

Nr 46

Sunnuntaina, 8 joulukuuta 2024

ISSN 2954-243X

Itsenäisyys

TÄÄLLÄ OLEMME:

vpress.ovh

7. joulukuuta 1941 – Päivä, jolloin Kanada julisti sodan Suomelle

Vuosi 1941 oli yksi modernin historian käänntekevimmistä. Toinen maailmansota laajeni yhä suurempiin mitasuhteisiin, ja tapahtumat kulkivat kohti globaalin konfliktin huipennusta. Suomelle tämä vuosi oli erityisen merkittävä, ja sen aikana maa joutui tekemään vaikeita ratkaisuja selviytyäkseen idän ja lännen puristuksessa. Silti mikään ei valmistanut Suomea 7. joulukuuta tapahtuneeseen: vain päivä itsenäisyyspäivän jälkeen Kanada julisti sodan Suomelle. Tämä absurdi ja historiallisesti erikoinen hetki oli osa laajempia maailmanpoliittisia käännteitä, joissa pienillä mailla oli vain rajallisesti sananvaltaa.

Suomi ja toinen maailmansota Suomen asema toisessa maailmansodassa oli monimutkainen ja pitkälti sen maantieteellisen sijainnin määrittämä. Talvisota (1939–1940), jossa Suomi taisteli Neuvostoliittoa vastaan, jätti maalle haavoja ja merkittäviä alueluovutuksia. Vaikka Suomi säilytti itsenäisyytensä, se jäi jatkuvan Neuvostoliiton uhan alle.

Kun Saksa aloitti hyökkäyksensä Neuvostoliittoa vastaan kesällä 1941 (operaatio Barbarossa), Suomi näki mahdollisuuden saada takaisin Talvisodassa menettämänsä alueet ja turvata itsenäisyytensä. Tämä joh-

ti Suomen liittoutumiseen Saksan kanssa, ja alkoi jatkosota. Suomelle tämä oli ennen kaikkea erillissota, jonka tavoitteena oli palauttaa alueellinen koskemattomuus, mutta ulkopuolelta sitä pidettiin osana Saksan ja sen liittolaisten yhteistä sotaa.

7. joulukuuta 1941: Kolme merkittävää tapahtumaa joulukuuta 1941 jäi historiaan erityisesti kolmen suuren tapahtuman vuoksi:

Japanin hyökkäys Pearl Harboriin: Japanin yllätyshyökkäys Yhdysvaltojen laivastotukikohtaan toi Yhdysvallat mukaan toiseen maailmansotaan. Tämä lopetti Yhdysvaltojen pitkään jatkuneen eristäytymispolitiikan ja teki konfliktista aidosti maailmanlaajuisen.

Saksan hyökkäys Moskovan pysähtyi: Itärintamalla Saksan armeija oli edennyt Moskovan porteille asti, mutta marraskuun lopussa ja joulukuun alussa Neuvostoliiton vastahyökkäykset ja ankarat sääolosuhteet saivat hyökkäyksen pysähtymään. Tämä oli käännekohta, joka lopulta johti Saksan tappioon idässä.

Kanada julisti sodan Suomelle: Pearl Harborin ja Moskovan taistelujen varjoon jäänyt tapahtuma oli Kanadan sodanjulistus Suomelle. Tämä tuntui oudolta, sillä Suomi ei ollut konfliktissa Kanadan tai muiden länsimaiden kanssa, mutta taustalla oli suurvaltapolitiikka ja allianssien logiikkaa.

Miksi Kanada julisti sodan Suomelle? Kanadan sodanjulistus Suomelle ei ollut seurausta suorasta vihamielisyydestä. Taustalla oli Suomen asema Saksan liittolaisena. Vaikka Suomi ei ollut ideologisesti osa akselivaltoja, sen yhteistyö Saksan kanssa jatkosodassa nähtiin länsiliittoutuneiden näkökulmasta ongelmallisena.

joulukuuta 1941, Suomen itsenäisyyspäivänä, Iso-Britannia julisti sodan Suomelle. Tämä tapahtui Neuvostoliiton painostuksesta ja osana liittoutuneiden strategiaa näyttää yhtenäisyyttä akselivaltojen ja heidän tukijoidensa vastaisessa sodassa. Kanada seurasi pian Ison-Britannian esimerkkiä. Sodanjulistus oli pääosin symbolinen. Kanadalla ei ollut aikomusta ryhtyä aktiivisiin sotatoimiin Suomea vastaan, eikä maiden välillä ollut mitään konkreettisia yhteenottoja.

Suomen näkökulma
Suomessa Kanadan ja muiden liittoutuneiden sodanjulistukset koettiin turhauttavina ja epäreiluinä. Suomi ei pitänyt itseään osana Saksan imperialistisia tavoitteita, vaan näki jatkosodan oikeutettuna puolustustaisteluna Neuvostoliittoa vastaan. Suomen johto pyrki viestimään, että yhteistyö Saksan kanssa oli välttämätön paha.

Kanadan kaltaisen kaukaisen maan julistautuminen viholliseksi herätti lähinnä hämmennystä. Sodanjulistus korosti Suomen geopolitiittista yksinäisyyttä – maa joutui navigoimaan suurvaltojen eturistiriitojen keskellä ilman suurempia liikkumavaroja.

7. joulukuuta 1941 ja sen seuraukset
Päivän tapahtumilla oli pitkäaikaisia vaikutuksia niin Suomelle, Kanadalle kuin maailmalle:

Suomi: Jatkosota jatkui vuoteen 1944, jolloin Suomen oli pakko solmia rauha Neuvostoliiton kanssa. Tämä tarkoitti lisää alueluovutuksia ja sotakorvauksia, mutta maa säilytti itsenäisyytensä – harvinainen saavutus toisen maailmansodan pienvaltioille.

Kanada ja liittoutuneet: Sodanjulistukset akselivaltojen liittolaisille, kuten Suomelle, olivat osa laajempaa poliittista strategiaa. Kanadan sotapönnistelut keskittyivät kuitenkin Euroopan ja Tyy-

nenmeren taisteluihin. Suomen kanssa sodassa olemisen jäi käytännössä paperille.

Maailma: Pearl Harborin hyökkäys teki toisesta maailmansodasta aidosti maailmanlaajuisen konfliktin. Samaan aikaan Saksan pysähtyminen Moskovan edustalla osoitti, että akselivaltojen voittokulku oli kääntymässä laskuun.

Historian ironiaa ja oppeja
Kanadan sodanjulistus Suomelle symboloi toisen maailmansodan monimutkaisuutta. Suomi, joka taisteli säilyttääkseen itsenäisyytensä, joutui osaksi suurvaltojen välistä valtapeliä ja tulkittiin akselivaltojen liittolaiseksi, vaikka sen tavoitteet olivat täysin erilaiset.

Vaikka sodanjulistuk-

set Suomelle, Unkarille ja Romanialle jäivät käytännössä merkityksettömiksi, ne muistuttavat siitä, miten pienetkin maat voivat joutua suurvaltojen strategioiden pelinappuloiksi.

Nykyään 7. joulukuuta 1941 nähdään paitsi Suomen historiassa outona yksityiskohtana, myös maailmanhistoriassa hetkenä, jolloin sota saavutti todellisen globaalin mittakaavan. Suomelle se edusti kuitenkin ennen kaikkea yksinäistä kamppailua suurvaltojen puristuksessa – ja lopulta selviytymisen tarinaa, joka vahvisti maan aseman itsenäisenä ja sitkeänä kansakuntana.

Photo Supplement

UUTISET

Vaasan museoiden vuosi 2025: Paikallista, pohjoismaista ja naivistista taidetta

Kuntsin modernin taiteen museossa, Pohjanmaan museossa ja Tikanojan taidekodissa nähdään ensi vuonna seitsemän uutta vaihtuvaa näyttelyä ja lisäksi yksi kiertonäyttely alueella. Ohjelmistossa on vahva paikallinen ja pohjoismainen ote nykutaiteeseen. Suomalainen kuvitustaide on nosteessa, ja sitä esitellään nykykuvittajien näyttelyssä. Kesällä nähdään naivistista taidetta ja syyskauden avaa taidemaailman elävän legendan Jan Olof Mallanderin laaja yksityisnäyttely.

Näyttelykauden 2025 avaa Ulrika Fermin yksityisnäyttely Kuntsin modernin taiteen museossa. Näyttelyssä esitellään taiteilijan viime vuosien teoksia, joissa säälmiöt toimivat keskeisinä elementteinä. Uusimmassa piirustuksissaan Ferm on kuvannut työhuoneestaan avautuvan näkymän pilvi-muodostelmista, ja aiemmissa videoteoksissaan hän on tutkinut muun muassa irlantilaista sumua ja armenialaista sään metaforaa.

Ferm on toiminut aktiivisesti Vaasassa nykutaiteen kentällä 2000-luvun alusta alkaen ja ollut mukana perustamassa nykutaideyhdistys Platformia. Suomalaisen nykutaiteen lisäksi hän on vaikuttanut myös kansainvälisesti sekä toiminut Taideyliopiston Kuvataideakatemian professorina vuosina 2013–2020. Näyttely on toteutettu yhteistyössä Vaasan museoiden ja Pro Artibus-taidesäätiön kanssa.

Samanaikaisesti Kuntsin modernin taiteen museossa on esillä ryhmänäyttely Elementit. Se linkittyy Ulrika Fermiin, joka yhdessä taidehistorian ja -teorian professori Riikka Stewenin kanssa toteuttaa kurssin Elementit ja energia vuosina 2024–2025 Kuvataideakatemiassa Helsingissä. Näyttely esittelee Taideyliopiston Kuvataideakatemian alumnien, kuten Shoji Katon, Astri Laitisen ja Kati Rooverin sekä nykyisten taideopiskelijoiden teoksia.

Näyttely on toteutettu yhteistyössä Taideyliopisto

Kuvataideakatemian ja Pro Artibus -säätiön kanssa. Jälkimmäisen yhtenä painopisteinä ovat Pohjanmaan alueelliset projektit vuosina 2024–2025. Ferm työskentelee parhaillaan Pro Artibus-säätiön 3-vuotisessa residenssissä Vaasassa.

Naivistista taidetta kesäksi Pohjanmaan museossa esitellään vaasalaissyntyisen taiteilija Inkeri Julkusen (1935–2017) tuotantoa. Naivismi taidesuuntauksena ei ole aiemmin ollut esillä Vaasan museoissa. Julkunen on yksi Suomen varhaisimpia naivisteja, joka aloitti itseoppineena taidemaalarina 1970-luvulla. Näyttelyssä nähdään hänen tuotantoaan 1970-luvulta 1990-luvulle öljy- ja akryylimaalauksina sekä joitakin kolmiulotteisia teoksia.

Julkunen kuvasi usein lähiympäristöään, ja hänen töihinsä on tallentunut tuttuja Vaasan kaupunkinäkömää ja maisemia Karperöstä. Lämminhenkisissä maalauksissaan Julkunen kuvaa ihmisiä arjen aska-

reissaan, iloisissa leikeissä tai rentoutumassa lämpimänä kesäpäivänä. Myös eläimillä on merkittävä rooli Julkusen tuotannossa. Hänen teoksissaan näkyy taiteellinen vapaus, ja naivismille tyypillisesti niissä on usein myös humoristinen sävy. Näyttelyn tuottaa Vaasan museot ja kuratoi amanuenssi Janna Sirén.

Suomalaisen taidemaailman elävän legendan laaja näyttely

Syyskaudella Kuntsin modernin taiteen museoon avautuu suomalaisen taidemaailman elävä legendan, Jan-Olof Mallanderin Extended Play -yksityisnäyttely. Laaja näyttely esittelee taiteilijan, taidekritikon, galleristin ja taidekeräilijän monivaiheista uraa, joka on ollut keskeinen osa suomalaisen avantgarden ja käsitetaiteen kehittymistä 1960-luvulta alkaen.

Näyttelyn nimeös, Swanlungin kokoelmaan kuuluva Extended Play (1968), on käsitetaiteen klassikko, joka ääniteoksena heijastaa aika-

kauden poliittista ilmapiiriä. Näyttely esittelee myös Mallanderin roolia taidekritikon ja hänen merkitystään taiteen kentällä, erityisesti 1970-luvun taiteilijaryhmän Elonkorjaajat perustajana.

Mallanderin oman taiteellisen tuotannon lisäksi näyttelyssä nähdään valikoima hänen keräämistään taidekokoelmasta, joka sisältää kansainvälisiä ja suomalaisia taiteilijoita lähes 300 teoksen kokoelmana. Se on syntynyt kiinnostuksesta itämaisiin uskontoihin ja filosofiaan sekä oman henkisen kasvun toteuttamiseen. Näyttelyn tuottaa Vaasan museot ja kuratoi näyttelypäällikkö Maaria Salo yhteistyössä taiteilijan kanssa.

Nykykuvittajia Tikanojalla Tikanojan taidekodissa Minä en pelkää -ryhmänäyttely vie katsojat suomalaisen nykykuvittamisen monimuotoisiin maailmoihin. Näyttely käsittelee ihmiseksi kasvamista nykymaailmassa, erityisesti lasten ja nuorten näkökulmasta. Kahdessa kerroksessa esi-

TABLETILLA TÄTÄ LEHTEÄ VOIDAAN LUKEA MISSÄ TAHANSA:

Kuten tässä Sundomin saaristossa

tettävä näyttely tuo yhteen tunnettuja ja palkittuja lastenkirjakuivattajia, kuten Satu Kettusen ja Jenny Lucanderin. Näyttelyssä ovat mukana sarjakuvataiteilijat Riina Tanskanen ja Juliana Hyrri sekä kuvittaja Saara Obele ja kuvataiteilija Janna Lindfors. Teoksissa yhdistyvät perinteiset kuvitusmuodot, kuten piirustukset ja maalaukset, sekä animaatiot ja tilalliset installaatiot, jotka luovat moniaistisia elämyksiä. Näyttely kutsuu eri-ikäisiä katsojia tutustumaan lasten ja nuorten maailmiin, jotka risteilevät populaarikulttuurin ja ajankohtaisten ilmiöiden ympärillä. Näyttelyn tuottaa Vaasan museot ja sen kuratoi amanuenssi Noora Lehtovuori.

Samanaikaisesti Tikanojan taidekodissa avautuva Frithjof Tikanojan (1877–1964) kokoelmanäyttely Hiljaiseloa, hehkuvia värejä tarjoaa makupaloja Tikanojan kokoelmasta. Vaasalainen liikemies ja kulttuurivaikuttaja Tikanoja keräsi teoksia monilta tunnetuilta taiteilijoilta, ja yli tuhannen teoksen kokoelma sisältää merkittäviä teoksia muun muassa ranskalaisilta ja suomalaisilta taiteilijoilta. Frithjof

Tikanojan oma suosikki oli Jean-François Millet'n tunnelmallinen teos Paimenia iltanuotiolla (1849). Henri Mattisen Asetelma (1916–1917) kuvastaa kokoelman moniulotteisuutta, Victor Westerholmin ja Maria Wiikin intiimit sisäkuvat kertovat arjen kauneudesta, ja William Lönnbergin Silittäjä (1920) huokuu lämpöä.

Pohjoista nykymaisemaa

Näyttely Lay of(f) the Land – Nordic Narratives on esillä Pohjanmaan museossa. Taiteilijaryhmä Art Alliance of Arctic South koostuu taiteilijoista, jotka työskentelevät Suomessa, Ruotsissa ja Norjassa: Dragos Alexandrescu (RO/FI), Linnéa Therese Dimitriou (SE), Heidi-Anett Haugen (NO), Hanna Kanto (FI), Lotta Lampa (SE), Patricia Rodas (FI), Anastasia Savinova (RU/SE) ja Madelaine Sillfors (SE).

Taiteilijoita yhdistää heidän yhteinen kiinnostuksensa pohjoisen nykymaiseman paikkoihin ja olosuhteisiin, jotka ovat alati muuttuvia. Synergian muodostaa heidän syvään juurtunut luontosuhteensa, ja paikkasidon nainen katse ympäristö- ja kulttuurikeskusteluihin.

Laajat pohjoiset maisemat konkretisoivat teemoja, kuten kolonisaatiota sekä kirjaimellisesti että kuvainnollisesti, ekologista tuhoa ja sen ikuista suru- ja elpymisprosessia.

Taiteilijat tarjoavat erityisen ja henkilökohtaisen näkökulman maailmanlaajuisiin sosioekonomisiin haasteisiin sekä ajankohtaiseen ilmastokriisiin, koska heidän tulo- kulmansa on pohjoinen periferia kaukana perinteisistä taidekeskuksista. Taiteilijat ovat työskennelleet yhdessä jo vuodesta 2019 lähtien. Näyttely esittelee heidän teoksiansa eri muodoissa mm. maalauksia, veistoksia, veistoksellisia esineitä, valokuvataidetta, videotaidetta, kollaaseja ja installaatioita.

Kiertonäyttely vaasalaisisarusten tuotannosta

Lundgrenin sisarusten Pohjanmaa on pienimuotoinen kiertonäyttely, joka esittelee kolmen vaasalaisisarusten teoksia. Ebba Lundgren (1844–1926), Ellen Lundgren (1860–1953) ja Eva Lundgren (1863–1947) ovat jääneet melko tuntemattomiksi, vaikka heidän tuotantonsa on suhteellisen laaja. Se kuvaa pääasiassa pohjalaisia ranta- ja maalaismaisemia. Heidän teoksensa ovat olleet esillä laajassa taidenäyttelyssä Pohjanmaan museolla viimeksi 1990-luvulla. Kiertonäyttelyyn on valittu 13 teosta, jotka ovat reproduktioita alkuperäisteoksista. Näyttely esitellään kuudessa Pohjanmaan kunnassa vuoden 2025 aikana. Näyttelyn tuottaa Vaasan museot, joka toimii alueellisen vastuumuseona Pohjanmaan alueella ja sen kuratoi amanuenssi Silvia Rinne.

Kuva: Satu Kettunen: Mörköjuhlat, 2019,

Pohjanmaan hyvinvointialue varoittaa:

Opioidia sisältäviin lääkelaastareihin liittyy merkittävä yliannostuksen riski

Lääkealan turvallisuus- ja kehittämiskeskus Fimea varoittaa opioidilääkelaastareihin liittyvästä hengenvaarallisesta yliannostuksen riskistä, jos opioidilääkelaastari altistuu ulkoiselle lämmölle. Viimeisen kymmenen vuoden aikana Fimean tietoon on tullut viisi tapausta, joissa fentanyyliä sisältävä laastari on aiheuttanut saunomisen yhteydessä myrkytyskuoleman.

Opioidilääkelaastareiden altistuminen ulkoiselle lämmölle voi lisätä ihon kautta annosteltavan lääkeaineen pitoisuutta veressä, ja tämä voi johtaa hengenvaaralliseen myrkytykseen. Opioidia sisältävien lääkelaastarien kiinnityskohtaa ei saa altistaa ulkoiselle lämmönlähteelle, kuten saunomiselle, lämpölamppuille ja pitkäkestoisille kuumille kylvyille. Myös korkea kuume saattaa lisätä lääkkeen imeytymistä, ja siksi on aiheellista hoitaa korkea kuumetta alemmaksi.

Opioidit ovat morfiinin kaltaisia vahvoja kipulääkkeitä. Laastareita on myynnissä muun muassa seuraavilla nimillä: Buprenorfiini: Norspan®, Buprenorfine®, Fentanyyli: Matrifen®, Durogesic® ja Fentanyl®. Lääkelaastareita käyttävät sadat Pohjanmaan asukkaat, esimerkiksi ikäihmiset sekä syöpöpotilaat vaikean syöpäkivun hoitoon.

– Yliannostusriski voi liittyä myös muihin tilanteisiin. Tällaisia ovat esimerkiksi tilanteet, joissa iholla on epähuomiossa useampi lääkelaastari yhtä aikaa tai lääkelaastari on joutunut vahingossa lasten tai lemmikkieläinten ulottuville, muistuttaa kivunhoitoon perehtynyt anesthesiologian eri-

koislääkäri Heli Ylihärsilä.

Yliannostuksen vaara on myös silloin, jos lääkelaastari on vioittunut avattaessa pakkaus saksilla. Vioittuneesta laastarista vapautuu liian nopeasti lääkeainetta. Tai jos lääkelaastari on kiinnitetty vaurioituneelle ihoalueelle. Iholle kiinnitetävän lääkelaastarin tulee olla ehjä. Lääkelaastareita ei saa missään tilanteessa leikata tai puolittaa.

– Oikein käytettynä lääkelaastari on turvallinen kivunhoitomuoto. Tutustu tarkoin valmisteen pakkausselosteeseen. Lääkäri voi myös määrätä valmistetta käytettäväksi palkkausselesteesta poikkeavalla tavalla. Varmista silloin, että olet ymmärtänyt saamasi ohjeet. Ota tarvittaessa lääkitykseen liittyvissä kysymyksissä yhteyttä hoitavaan lääkäriin tai hoitoyksikkösi. Voit kysyä neuvoa myös apteekista, ohjeistaa Ylihärsilä.

Lääkelaastarit kuuluvat apteekkiin vietävään lääkejätteeseen

Laastaria vaihdettaessa vanha laastari poistetaan aina ennen uuden kiinnittämistä. Laastarin vaihtopäivä kannattaa ajoittaa kylpy- tai saunapäivälle. Laastari poistetaan ennen saunaa tai kylpyyn menoa ja uusi laastari asetetaan iholle pesujen jälkeen.

On hyvä huomioida, että laastarin poistamisen jälkeen lääkeainetta on edelleen varastoutuneena ihossa, josta sitä vapautuu verenkiertoon vielä useiden tuntien ajan.

– Käytettyjä laastareita ei saa laittaa poltettaviin jätteisiin, sillä on vaarana, että

esimerkiksi lapset pääsevät niihin käsiksi. Käytetyn lääkelastarin puolikkaat liimataan yhteen ja ne tulee palauttaa apteekkiin hävitettäväksi lääkejätteenä, neuvoo lääkitysturvallisuuskoordinaattori Jenni Isotalo.

He, jotka tietävät hiukan enemmän ovat He, jotka lukevat Waasan Päivälehteä

Platinum Boats aloittaa Buster-, Cross- ja Yamarin-myyjänä Vaasassa

Buster-, Cross- ja Yamarin-veneiden uusi jälleenmyyjä Pohjanmaalla on vaasalainen Platinum Boats. Uusi venemyymälä avautui marras-joulukuun vaihteessa Vaasan veneily-keskukseen Vaskiluotoon.

Platinum Boatsin uudessa venemyymälässä Vaskiluodon Duvaldtintiellä on esillä veneiden lisäksi Yamahan perämootoreita.

Vaskiluoto on Pohjanmaan vilkkaat veneilykeskus, josta löytyy niin vierasvenesatama kuin veneilykerhojen tukikohdatkin. Platinum Boatsin uudessa venemyymälässä Vaskiluodon Duvaldtintiellä on esillä viitisentoista venettä sekä Yamahan perämootoreita.

Buster-, Cross- ja Yamarin-veneiden myynnistä Vaasassa vastaa jatkossa Sebastian Saarinen, joka on toiminut Platinum Motorsin yrittäjänä neljä vuotta. Vaasan vedet ovat tuttuja tuoreelle kauppiaille.

”Kesäisin vietän melkein kaikki vapaa-aikani merellä”, Saarinen kertoo.

Sebastian Saarisen oma suosikkini myymälän mallistosta on Vaasan saaristoon ja päivä-retkiin hyvin sopiva Yamarin 63 DC. Kevätkauden hittituotteeksi hän puolestaan arvioi nousevan alumiinirunkoisen Cross 55 BR:n, jonka käytännölliset ratkaisut tekevät siitä mainion yhteys- ja retkiveneen.

Wärtsilä muukaan vety-argon-voimakierroa tutkivaan hankkeeseen – tavoitteena päästö-tön energiantuotanto

Teknologia-yhtiö Wärtsilä on osa uutta tutkimushanketta, joka tutkii innovatiivista teknologiaa puhtaammille ja energiatehokkaammille moottoreille hyödyntäen suljetun kierroksen palamisprosessia. Tutkimus keskittyy argonin - ilmakehässä esiintyvän myrkyttömän ideaalikaasun - käyttöön säätövoimamootorien tehokkuuden lisäämiseksi. Yhteisino-vaatiosuunnitelmaa johtaa Vaasan yliopiston vetämä Integrated Hydrogen-Argon Power Cycle (iHAPC) -konsortio yhteistyössä Business Finlandin ja laajan kumppaniverkoston kanssa.

Poltto- ja vety-voimamootorissa polttoaineen palamisesta saatu energia muunnetaan suoraan mekaaniseksi voimaksi polttoaineen hallitulla palamisella suljetussa tilassa. Argon-voimakierrossa ilma, jota normaalisti käytetään polttoaineen polttamiseen poltto- ja vety-voimamootorissa, korvataan nyt argonilla ja hapella. Tutkimus keskittyy argon-voimakierroksen skaalaukseen keskinopeisiin moottoreihin täydellä argonin talteenotolla. Argon mahdollistaa huomattavasti korkeamman termodynaamisen hyötysuhteen ominaisuuksiensa ansiosta.

Kun käytetään vetyä, happia ja argonia syötteenä, prosessin ainoat tuotteet ovat vesi ja inertti argon. Argon kierrätetään pakokaasusta sisääntuloon muodostaen suljetun kierroksen palamisprosessin. Vety ja happi, ainoat syötteenä integroidussa vety-argon-voimakierrossa, ovat molemmat elektrolyyttien tuotteita, mikä lisää koko power-to-hydrogen-to-power-prosessin tehokkuutta. Rasmus Teir, Wärtsilä Energian vastuullisuudesta ja tulevaisuuden voimalaitoskonseptista vastaava johtaja sanoo: ”Meillä on tarvittavat teknologiat 100 % uusiutuvan energia-tulevaisuuden toteuttamiseksi. Tavoitteemme on jatkuvasti innovoida ratkaisuja, jotka parantavat edelleen edullisuutta ja kestävyttä. Argon-voimakierro on innovatiivinen tekno-

Viikon taide-elämys:

Fanny Churberg

12.12.1845 Vaasassa - 10.5.1892 i Helsingissä
Aamutunnelma Porvoon saaristosta, 1873

logia, jolla on potentiaalia vaikuttaa näihin tekijöihin positiivisesti.”

Säätövoimamootorit ovat keskeinen osa siirtymää kohti uusiutuvia energialähteitä, tarjoten välttämättä tehoa tasapainottamaan vaihtelevaa tuuli- ja aurinkovoimaa ja varmistamaan verkon vakauden. Tehokkaimmat moottorit toimivat nykyään kaasulla, mutta ne ovat valmiita muunnettavaksi toimimaan myös kestäväillä polttoaineilla, kuten vedyllä, kun niitä on laajasti saatavilla. Kestävien polttoaineiden tuotannon ennustetaan saavuttavan 38 miljoonaa tonnia vuoteen 2030 mennessä (kolmanneksen enemmän kuin nykyinen kysyntä), joten tämän energiasuorituksen odotetaan olevan mahdollista seurata vuosikymmenen aikana.

Kolmivuotinen hanke on osa WISE-ohjelmaa (Wide and Intelligent Sustainable Energy), jota vetää Wärtsilä ja rahoittaa Business Finland. iHAPC-hankkeen kumppaneita ovat Vaasan yliopisto, Oulun yliopisto, VTT Teknologian tutkimuskeskus, Parker Hannifin Manufacturing Finland Oy, Vahterus Oy, Vaisala Oy ja TotalEnergies.

Professori Maciej Mikulski, iHAPC-hankkeen vastaava johtaja Vaasan yliopistosta, sanoo: ”Argon-kierto mahdollistaa vihreän vedyn hyödyntämisen energiantuotannossa verstaansa vailta olevalla tehokkuudella.

Näen tämän potentiaalisen läpimurtona energia-alalla. Vaasan yliopistolla on oleellinen rooli tällaisten innovatiivisten ja kestävä kehityksen mukaisten energiaratkaisujen kehittämisessä. Olemme erittäin innostuneita ja valmiita johtamaan tätä hanketta, sillä meillä on asiantuntemusta polttoaineanalytiikassa, mallintamisessa ja simuloinnissa, voimansiirron testauksessa sekä ohjauksen kehittämisessä.”

Sota-ajan puhdetöitä esillä Vähäsäkyrössä

Missä ja milloin puhdetöitä tehtiin? Mitä puhdetöiden tekeminen merkitsi tekijöilleen sodan aikana? Seppo Rapo luennoi sota-ajan puhdetöistä Vähäsäkyrössä 10.12.

Elettin hyökkäysvaiheen jälkeistä jatkosodan aikaa 1941-1942. Puolustusasiat ja majoi-tustilat olivat valmiina ja lomat pyörivät. Osa jäi palvelukseen. Aika tuli pit-

käksi. Ryhdyttiin tekemään puhdetöitä.

Mikä on näiden esineiden ja niihin liittyvien tarinoiden merkitys ja arvo tallettajille ja vaalijoille tänä päivänä?

Kaikille avoimessa ja maksuttomassa tilaisuudessa vaasalainen Seppo Rapo kertoo isäl-tään kuulemiaan tarinoita sodan aikana tehdyistä puhdetöistä. Hän myös esittelee sekä vanhemmiltaan perimiään että keräämiään esineitä ja niiden historiaa.

Valokuvanäyttely tulossa tammikuussa

Rapo on tehnyt pitkään merkittävää työtä karjalaisen kulttuurin hyväksi. Rapon kuva-kokoelma sisältää noin 7000 valokuvaa

luovutetusta Karjalasta ja hänen kirjakokoelmansa on Suomen suurimpia yksityisen henkilön omistamia Karjala-aiheisia kirjakokoelmia.

Sodan ajan puhdetöistä kertovan esityksensä lisäksi Rapo kokoaa yhdessä Vähäsäkyrön aluepuhdeluiden kanssa sota-ajan puhdetöistä näyttelyä Vähäsäkyrö-talolle. Näyttely on esillä tammikuun 2025 ajan.

(Vaasa.fi)
Kuva: SA kuva

ALEXANDER STUBB

Tasavallan presidentti Alexander Stubb piti puheen Suomen itsenäisyyden kunniaksi järjestetyssä sotiemme veteraanien ja lottien juhlatilaisuudessa Presidentinlinnalla 2. joulukuuta 2024. Kuva: Matti Porre/Tasavallan presidentin kanslia

Tasavallan presidentin puhe sotaveteraanien ja lottien kunniaksi järjestetyssä juhlatilaisuudessa Presidentinlinnassa 2.12.2024

Kunnioitetut sotiemme veteraanit, arvon lotat, hyvät juhla vieraat

Kahdeksankymmentäviisi vuotta sitten joulukuun 2. päivänä vuonna 1939 Suomi oli kovassa paikassa. Puolustusta ja kotirintamaamme koeteltiin lukuisin eri tavoin. Vihollinen eteni Karjalan kannaksella suomalaisjoukkojen keskittyessä viivytystaisteluun. Puolustus rakoili myös Laatokan pohjoispuolella, jossa Suojärven suunnalla neuvostojoukot hyökkäsivät voimalla. Isoisäni, Kai Setälä oli erillispataljoona 11. lääkärinä mukana Laa-

tokan pohjoispuolen taisteluissa. Näiden taisteluiden tilanne oli 2. joulukuuta Mannerheimille raportoidun tilannekatsauksen mukaan hyvin vaikea yli kymmenkertaisen vahvuisen vihollisen edetessä huolestuttavalla vauhdilla.

Neuvostoliitto pommitti sodan kolmantena päivänä useita Suomen paikkakuntia, muun muassa Helsinkiä, Haminaa, Kouvolaa ja Lahtea. Itsenäinen Suomi oli kansakunnan historian suurimman koetelemuksen keskellä. Lopulta hyökkäävä vihollinen torjuttiin kannaksella ja Laatokan pohjoispuolella Tolvajärven taistelussa. Syntyi Talvisodan ihme.

Meidän, sotien jälkeen syntyneiden, on vaikea käsittää kaikkea sitä, mitä te veteraanit ja lotat jouduitte kohtaamaan sotavuosina. Taistelitte lukumäärällisesti ylivoimaista vihollista vastaan periksi antamatta. Saman aikaan kotirintamalla yritettiin pärjätä ja pitää Suomi toiminnassa. Jatkuvasti peläten, ettei isä, puoliso tai veli enää palaa. Ilman teitä ei olisi meitä. Omalla kohdallani kirjaimellisesti. Isoisäni nimittäin tapasi lottana toimineen isoäitini sotasairaalassa loukkaantuttuaan rintamalla jatkosodassa.

Nuoruuden vuosista tuli monille teille sotasukupolvien suomalaisille selviytymisen vuosia. Jouduitte kasvamaan aikuisiksi nopeammin kuin olisi pitänyt. Mutta sitkeytenne ansiosta saamme elää kiitollisena itsenäisestä kansakun-

nasta. Kiitollisena turvalisesta isänmaastamme. Kiitollisena maailman parhaasta maasta.

Työnne ei päättynyt, kun rauhan aika koitettiin. Uutterasti jälleenkensitte Suomen. Teitte työtä pyyteettömästi, säästelemättä, mielessä isänmaan jättäminen elinvoimaiseksi meille sotien jälkeisille sukupolville. Yhdessä te sen teitte. Meille kaikille.

Tänä vuonna saamme muistella 107-vuotiaan Suomen menestystarinaa. Sitä, miten maamme nousi maailman kehittyneimpien kansakuntien joukkoon sotien jälkeisinä vuosikymmeninä. Tämä ei olisi ollut mahdollista ilman sisukasta työtä, jota veteraanisukupolvi teki. Ja moni vielä vaikeissa oloissa. Suuri kunnioituksen osoitukseksi teille hyvät sotaorvat ja lesket. Koitte henkilökohtaisen menetyksen,

mutta jaksotte silti uskoa tulevaisuuteen ja rakentaa uutta.

Arvoisat veteraanisukupolven edustajat

Mieleni täyttyy suurella kiitollisuudella, kun saamme vaimoni kanssa viettää tämän juhlahetken teidän kanssanne. Ja kuulla kokemuksianne sekä ajatuksianne Suomes-
ta. Silloin ja nyt.

Kiitos että teitte mitä tehdä piti. Enemmänkin. Isänmaan parhaaksi. Ja kiitos, että tulitte vieraaksemme. Toivotan teille kaikille mitä parhaita juhlahetkeä.

FM SERGEY LAVROVIN LAUSUNTO SUOMESTA

UM Sergey Lavrov on väärässä

Kommentti:

Venäjän ulkoministerin Sergei Lavrovin tuoreet kommentit Suomesta Tucker Carlsonin haastattelussa paljastavat syvästi virheellisen käsityksen historiasta, kansainvälisistä suhteista ja globaalien liittoutumien muuttuvasta dynamiikasta. Hänen väitteensä, jotka syyttävät Suomea paluusta 20. vuosisadan alun uskollisuuksiin, ovat yhtä epätarkkoja kuin tulehduttaviakin.

Lavrovin lausunto viittaa siihen, että Suomen päätös liittyä Natoon vuonna 2023 johtui piilevästä vihamielisyydestä Venäjää kohtaan, rinnastaen Suomen modernin linjauksen sen toimiin toisen maailmansodan aikana, jolloin se teki väliaikaisesti yhteistyötä natsi-Saksan kanssa. Tämä vertailu paitsi vääristää historiallista todellisuutta myös jättää huomiotta kontekstin ja motiivit Suomen viimeaikaisen valintojen takana.

Nato-jäsenyyden konteksti

Suomi oli vuosikymmeniä puolueettomuuden ruumiillistuma. Toisen maailmansodan jälkeen Suomi kulki herkällä nuoralaköydellä säilyttäen ystävälliset suhteet Neuvostoliittoon ja myöhemmin Venäjään samalla integroituen länsimaisiin taloudellisiin ja kulttuurisiin rakenteisiin. Lavrovin nostalginen kuvaus saunadiplomatiasta ja jääkiekko-otteluis-

ta heijastaa tätä pragmaattisen rinnakkaiselon aikaa.

Maailma muuttui kuitenkin dramaattisesti vuonna 2022, kun Venäjä aloitti provosoimattoman hyökkäyksensä Ukrainaan. Tämä hyökkäys ravisteli Eurooppaa sen ytimiä myöten ja sai kansakunnat arvioimaan uudelleen turvallisuusstrategioitaan. Suomelle, jolla on pitkä yhteinen raja Venäjän kanssa, hyökkäys oli karu muistutus sen haavoittuvuudesta. Muistot talvisodasta (1939–1940), jolloin Suomi vastusti sankarillisesti Neuvostoliiton hyökkäystä, nousivat uudelleen pintaan. Tämä historiallinen kokemus yhdistettynä Ukrainan konfliktin järkyttävään raakuuteen muutti Suomen yleistä mielipidettä perusteellisesti.

Ennen vuotta 2022 merkittävä enemmistö suomalaisista vastusti Nato-jäsenyyttä. Viikkoja sen jälkeen, kun Venäjä hyökkäsi Ukrainaan, vastustus muuttui ylivoimaiseksi tueksi liittoumaan liittymiselle. Lavrovin narratiivi jättää tämän muutoksen sopivasti huomiotta, mikä viittaa siihen, että Suomen päätöstä ajoi vihamielisyys eikä välttämättömyys.

Hitler-vertailu: väärä ja loukkaava analogia

Ehkä räikeintä Lavrovin lausunnossa on hänen ehdotuksensa siitä, että Suomen Nato-jäsenyys linjaisi sen

Adolf Hitlerin ideologian kanssa. Tämä väite on sekä historiallisesti epätarkka että syvästi loukkaava.

WCommons. Public Domain

Toisen maailmansodan aikana Suomen väliaikainen yhteistyö natsi-Saksan kanssa oli selviytymiskysymys, ei ideologia. Neuvostoliiton hyökättyä talvisodassa Suomi haki apua kaikkialta, jopa Saksasta, suojellakseen suvereniteettiaan. Kumppanuus oli mukavuuskumppanuus ja laajuudeltaan rajallinen. Toisin kuin akselivallat, Suomi ei omaksunut fasismia tai Hitlerin laajempaa agendaa.

Vertailu hajoaa entisestään, kun sitä sovelletaan nykypäivän geopolitiiseen maisemaan. Nato on puolustusliitto, jonka juuret ovat demokraattisissa arvoissa ja keskinäisessä suojelussa, ei valloituksessa tai ylivallassa.

Hitlerin hallintoa sen sijaan määrittivät imperialismi, kansanmurha ja totalitarismi. Suomen Nato-jäsenyyden rinnastaminen sodanaikaisiin toimiin on paitsi harhaanjohtavaa, myös vähentää toisen maailmansodan aikana tehtyjen julkimuksien vakavuutta.

Mitä Lavrov erehtyy puolueettomuudesta

Lavrovin väite, että Suomi luopui puolueettomuudesta piilevän vihamielisyyden tai kärsimättömyyden vuoksi, on yhtä harhaanjohtava. Puolueettomuus palveli Suomea hyvin vuosikymmeniä, mutta puolueettomuus on kannattavaa vain, kun molemmat osapuolet kunnioittavat sitä. Hyökkäämällä Ukrainaan Venäjä osoitti, ettei se kunnioita naapureidensa suvereniteettia.

Hyökkäys ei ollut yksittäinen tapaus, vaan osa laajempaa Venäjän aggression mallia, mukaan lukien Krimin liittäminen Venäjään vuonna 2014 ja interventiot Georgiasa ja Moldovassa. Näiden ennakkotapausten edessä Suomi teki järkevän päätöksen hakea Naton tarjoamaa kollektiivista turvallisuutta. Se ei ollut valinta Venäjää vastaan, vaan valinta Suomen turvallisuuden ja itenäisyyden puolesta.

Todellisen katalyytin huomiotta jättäminen: Venäjän toimet

Lavrov jättää sopivasti huomiotta Venäjän omien toimien keskeisen roolin Euroopan turvallisuusympäristön muokkaamisessa. Hyökkäys Ukrainaan rikkoi kansainvälistä oikeutta, heikensi luottamusta ja horjutti alueen vakautta. Näiden tosiasioiden itsetutkiskelun tai tunnustamisen sijaan Lavrovin kommentit kääntävät syyntä Suomelle ja muille länsimaille.

Ironia on räikeää.

Venäjän aggressio on ajanut Suomen ja Ruotsin kaltaiset maat luopumaan pitkäaikaisesta puolueettomuuspolitiikastaan. Lavrovin kieltäytyminen tunnustamasta tätä syy-seuraussuhdetta korostaa Kremlin laajempaa haluttomuutta kohdata omien päätösten seurauksia.

Tie eteenpäin vaatii rehellisyyttä

Lavrovin kommentit Suomesta eivät ole vain vääriä – ne ovat menetetty mahdollisuus. Sen sijaan, että Venäjän johto lietsoo kaunaa perusteettomilla syytöksillä, se voisi pohtia, miksi sen naapurit tuntevat tarvetta liittoutua sitä vastaan. Suomen Nato-jäsenyys ei ole vihamielisyyden julistus Venäjää kohtaan, vaan pragmaattinen vastaus yhä arvaamattomampaan ja aggressiivisempaan naapuriin.

Jos Venäjä todella haluaa palauttaa luottamuksen naapureihinsa, sen on aloitettava puuttamalla tämän epäluottamuksen perimmäisiin syihin. Se alkaa Ukrainan sodan lopettamisesta, kaikkien kansojen itsemääräämisoikeuden kunnioittamisesta ja aidon diplomatian käyttämisestä propagandistisen retoriikan sijaan. Siihen asti Lavrovin kommentit vain syventävät kuilua Venäjän ja muun Euroopan välillä.

Viime kädessä vastuu Venäjän eristämisestä ei ole Suomella, Natolla tai lännellä, vaan suoraan Kremlillä itsellään.

Sergey Lavrov 6.12.2024

"Katso, olemme olleet hyvin ystävällisiä esimerkiksi Suomen kanssa. Yhdessä yössä suomalaiset palasivat toisen maailmansodan valmistelun alkuvuosiin, kun he olivat Hitlerin parhaita liittolaisia. Ja kaikki tämä puolueettomuus, kaikki tämä ystävyys, saunassa käyminen, yhdessä pelaamalla jääkiekkoa, tämä kaikki katosi yhdessä yössä. Joten ehkä tämä oli syvällä heidän sydämissään, ja puolueettomuus ja höveliäisyys rasittivat heitä, en tiedä."

"Titta, vi har varit väldigt vänskapliga med Finland, till exempel. Över en natt kom finnarna tillbaka till de första åren av förberedelserna för andra världskriget när de var Hitlers bästa allierade. Och all denna neutralitet, all denna vänskap, att bada bastu tillsammans, spelade hockey tillsammans, allt detta försvann över en natt, så det här var kanske djupt i deras hjärtan, och neutraliteten belastade dem, och hövligheten belastade dem, jag vet inte."

"Look, we have been very friendly with Finland, for example. Overnight, the Finns came back to the early years of preparation for World War II when they were best allies of Hitler. And all this neutrality, all this friendship, going to sauna together, playing hockey together, all this disappeared overnight. So maybe this was deep in their hearts, and the neutrality was burdening them, and niceties were burdening for them. I don't know."

«Слушайте, наприклад, ми були дуже дружні з Фінляндією. За одну ніч фіни повернулися до перших років підготовки до Другої світової війни, коли вони були найкращими союзниками Гітлера. І весь цей нейтралітет, вся ця дружба, відвідування сауни разом, разом граючи в хокей, усе це зникло за одну ніч, тож, можливо, це було глибоко в їхніх серцях, і нейтралітет обтяжував їх, і ніжності обтяжували їх».

TAPAHTUMAT

TIKANOJA:

UUDELLA TAITETAHTUMAMA VAASASSA

Eero Järnefeltin näyttely avautui 23.11.2024

ATENEUM

Gothic Modern – pimmeystä valoon

4. lokakuuta 2024–26. tammikuuta 2025.

Keskiajan ja renessanssin taide tarjosi 20-luvun taiteilijoille emotionaalista materiaalia ja tapoja käsitellä ihmisen perustunteita sekä syntymää, kuolemaa, kärsimystä ja seksuaalisuutta. Näyttelyn taiteilijoita ovat Arnold Böcklin, Lucas Cranach vanhempi, Akseli Gallen-Kallela, Vincent van Gogh, Theodor Kittelsen, Käthe Kollwitz, Edvard Munch, Hugo Simberg, Helene Schjerfbeck, Marianne Stokes ja Gustave Van de Woestyne.

Ateneumissa ensiesitelynsä jälkeen näyttely matkustaa Norjan kansallismuseoon ja Wienin ALBERTINA-museoon, jossa sen kuratoivat Vibeke Waalann Hansen ja Cynthia Osiecki (kuraattorit, kansallismuseo, Norja) ja Ralph Gleis (johtaja, Alte Nationalgalerie).

Näyttelyä täydennetään kattavalla näyttelyluettelolla

Ooppera ja baletti, Helsinki

Leevi Madetojan oop-

pera Pohjalaiset
22.11.2024 – 4.1.2025
<https://oopperabaletti.fi/>

STUNDARS

1.12.24

Joulumarkkinat

Kristiinankaupungin 375-vuotisjuhlakonsertti

5.12.24 klo 18

Kristiinankaupungin kirkko

www.baroque.com

KAUNEISET BAROKI-JOULULAULUT

Kolminaisuuden kirkko
8.12.24 klo 18.39

Vaasa Baroque Ensemble ystävien kanssa

www.baroque.com

Vaasan kirkko

9.12.24 klo 19

Yhdessä jouluun -konsertti

Nuorisokuoro Merinan ja kamarikuoro Canticum Mariksen yhteinen joulukonsertti.

Kuula-Opisto

10.12.24 klo 19

Kuula-opiston joulukonsertti

Kuula-opiston harmonikka-, viulu ja sello-oppilaat sekä lapsikuoro esiintyvät Toivo Kuula-sali,

Laivakatu 16

Vaasan kirkko

11.12.24 klo 19

Pohjan Miesten Joulukonsertti

Perinteisiä ja vähemmän tunnettuja joululauluja Mieskuoron laulamana.

Kuoroa johtavat:

Anne Tienhaara ja Juri Kadar.

Pianosäestykset: Anne Tienhaara

<http://www.pohjanmiehet.fi>

Palosaaren kirkko

13.12.24 klo 19

Anne Mattilan joulukiertue

Taiteilija Anne Mattila suuntaa perinteiselle

joulukiertueelleen. Luvassa on tänäkin vuonna tunnelmallisia joulukonsertteja, joiden ohjelmisto koostuu rakastetuista, perinteisistä joululauluista, joita Anne on itsekin levyttänyt kahden albumin verran. Lippu 27 € Liput ovelta 30 € mikäli jäljellä.

Bragen Lucia Vaasassa 13.12.2024

Bragen Lucia kruunataan Vaasan kirkossa klo 10, illalla kulttuuritalo Fannyssa Lucia-juhlat klo 18. Vapaa pääsy!

<http://www.vasabrage.fi>

VASA SÄNGARGILLE Joulukonsertti

Vaasan kirkossa Perjantai 20.12 klo 20.00 ja lauantai 21.12 klo 18.00

Rakkaimmat joululaulumme ja kolme uutta sovitusta Mikael Svarvarin moderneista joululauluista. Vieraileva taiteilija on tähtitenori Markus Nykänen. Konsertissa on mukana myös urkuri Jimi Järvinen.

LUX HELSINKI

8.–12.1.2025

Suomen loistavin valofestivaali, Lux Helsinki, on vuosittain järjestettävä valofestivaali,

joka levittäytyy ympäri Helsinkiä tammikuun alussa loppiaisen tienoilla.

Tapahtuma esittelee monipuolisesti valotaiteen eri muotoja. Tuomiokirkko on yleensä aivan erityinen nähtävyys festivaalilla. Eli jos tammikuun alussa olet menossa Helsinkiin, niin käy katsomassa.

www.luxhelsinki.fi

VAASAN KAUPUNGINTEATTERI

Tosca-ooppera

Ensi-ilta 12.1.2025

<https://www.vaasa.fi/koe-ja-nae/kulttuurivaasassa-ja-seudulla/vaasan-kaupunginteatteri/tosca/>

TIETEIDEN YÖ

9.1.2025 Helsingissä

Tieteiden yö on tieteen oma kaupunkitapahtuma Helsingissä. Vuosittain tammikuussa järjestettävää tapahtumaa vietetään seuraavan kerran torstaina 9.1.2025. Kirjava ohjelmanjärjestäjien joukko takaa sen, että illan ja yön aikana päästään nauttimaan niin mukana omissa aavista luennoista kuin oivalta-

misesta itse tekemällä. Kaikkiin Tieteiden yön tapahtumiin on vapaa pääsy!

Meillä on kesäisin Tieteiden yö Vaasassa. Milloin me saamme Tieteiden yön talvella?

<https://www.tieteidenyo.fi/>

MEDIAKIELI (ruotsiksi) 2025: Seminaari

Vaasa 22.-23. tammikuuta 2025.

Mediespråk 2025 -tapahtuman järjestävät Ruotsalainen lehdistöpalvelu ja Åbo Akademin elinikäisen oppimisen keskus.

Hufvudstadsbladet Ab:n, HSS Median, ÅU Median, Ruotsin julkisten koulujen ystävien, Åbo Akademin säätiön, Ruotsin kulttuurirahaston, Harry Schaumanin säätiön ja Konstsamfundetin kanssa.

Mediespråkin kielijohdajat ovat Jennie Storgård, Minna Levälähti ja Leni Sundman Ruotsalaisessa lehdistöpalvelusta (SPT).

Tammikuussa 2024 seminaari järjestettiin Helsingin Hanasaressa.

<https://www.mediesprak.fi/seminariet/>

KOKOLAN TALVIHARMONIKKA 2025

Karleby vinteraccordon 8.-15.2.2025

Kokolan Talviharmoinnikka on vuonna 1998 aloittanut musiikkifestivaali Kokkolassa

ILMAJOEN MUSIIKKIFESTIVAALI

”Isoviha” 1713-1721”

6.-15.6.2025

”Tämä voimakas ja ajan-kohtainen ooppera tuo vihan vuodet ja esi-isimmekohtalot takaisin Kyrönjoen rannoille.

Big Wrath on järkyttävä ja ravitseva tarina perhesiteistä, äidinrakkaus-

TAIDE

Eero Järnefeltin Kaski on matkustanut ympäri maailmaa Ja nyt se on Vaasassa

Eero Järnefeltin vuonna 1893 valmistunut maalaus Kaski on noussut yhdeksi Suomen taiteen kultakauden tunnetuimmista teoksista. Tämä kaskenpoltoa kuvaava työ on kuitenkin paljon muutakin kuin vain taidokas kuvaus suomalaisesta maaseudusta.

Taulu on myös tehnyt merkittävän maailmanmatkan, vieraillessaan lukuisissa näyttelyissä ympäri maailman.

Kun Järnefelt maalasi Kaskin, hän tuskin saattoi aavistaa, että teos tulisi saavuttamaan näin suuren suosion ja että sitä tulisi esittelemään niin laajalle yleisölle. Kaskenpolto oli tuolloin vielä olennainen osa suomalaista maanviljelystä, mutta samalla se oli muutoksen kourissa. Metsätalouden kehittyminen syrjäytti vähitellen perinteisen kaskiviljelyn, ja Järnefelt halusi ikuistaa tämän katoavan elämänvaiheen.

Kaski on ollut esillä lukuisissa näyttelyissä niin Suomessa kuin ulkomailla.

Teos on matkustanut muun muassa Japaniin, Pohjoismaihin, Euroopan suurimpiin kaupunkeihin kuten Lontooseen, Madridiin, Barcelonaan ja Roomaan. Vuonna 1900 Kaski nähtiin Pariisin maailmannäyttelyssä, jossa se palkittiin kultamitalilla.

Näyttelymatkat ovat olleet merkittävä osa Kaskin historiaa. Ne ovat mahdollistaneet sen, että teos on päässyt tavoittamaan laajan yleisön ja esittelemään suomalaista taidetta maailmalle. Samalla näyttelymatkat ovat myös olleet haasteellisia, sillä

teoksen turvallisuudesta on huolehdittava tarkasti. Kaski onkin suojattu pleksilasilla, jotta se säilyisi mahdollisimman hyvässä kunnossa tuleville sukupolville.

Kaskin maailmanmatkat kertovat paljon siitä, kuinka taide voi ylittää kulttuurilliset rajat ja yhdistää ihmisiä. Teos on toiminut ikään kuin kulttuurin lähettiläänä, esitellen suomalaista identiteettiä ja maisemia eri puolilla maailmaa. Samalla se on myös herättänyt keskustelua suomalaisen yhteiskunnan

muutoksesta ja perinteiden katoamisesta.

Järnefeltin Kaski on siis paljon muutakin kuin vain yksi maalaus. Se on taideteos, joka on elänyt oman elämänsä ja matkustanut ympäri maailmaa. Se on myös merkittävä osa suomalaista kulttuurihistoriaa, joka muistuttaa meitä menneisyydestämme ja samalla herättää pohtimaan tulevaisuuttamme.

Taulun koti on Helsingin Ateneumissa. Mutta nyt tämä taulu on Vaasassa, Tikanojan taidekodissa.

ASTRONOMIA

Maan väliaikainen kuu: taivaallinen outous

Yllättävässä kosmisessa tapahtumassa Maa sai hetkeksi toisen kuun viime syksynä. 29. syyskuuta 2024 planeettamme painovoima vangitsi pienen asteroidin, nimeltään 2024 PT5, ja siitä tuli väliaikainen luonnollinen satelliitti.

Tämä taivaallinen vierailija, vaikkakin pieni, oli merkittävä tähtitieteellinen tapahtuma. Vaikka se ei ollut näkyvässä paljaalla silmällä, tähtitieteilijät pystyivät seuraamaan ja tutkimaan sitä tehokkailla teleskoopeilla. Vuoden 2024 PT5:n tarkkaa kokoa selvitetään edelleen, mutta sen halkaisija oli todennäköisesti muutama metri.

Asteroidien kaappaus on harvinainen tapahtuma, mutta ei täysin ennennäkemätön. Väliaika-

inen kuu useita viikkoja on kuitenkin ainutlaatuinen ilmiö. Väliaikainen kuu pakeni lopulta Maan painovoiman vetoa ja palasi alkuperäiselle kiertoradalleen Auringon ympäri.

Tämä taivaallinen tapahtuma tarjoaa tutkijoille arvokkaan mahdollisuuden tutkia maapallon lähellä olevia esineitä ja ymmärtää niiden mahdollisia vaikutuksia planeettamme. Tarkkailemalla vuoden 2024 PT5: tä tutkijat voivat saada käsityksen näiden avaruuskivien koostumuksesta, kiertoradasta ja käyttäytymisestä.

Ja mikä ihana "Trivial Pursuit" -kysymys! "Kuinka monta kuuta maapallollamme oli lokakuussa 2024?"

Nyt tiedät vastauksen. Kaksi

Kuva: Taiteellinen vaikutelma earhtista ja sen kahdesta kuusta. Ja oikealla asteroidi, joka on samankoinen kuin PT5.

HISTORIALLINEN TAIDE

Boppardin Pietà: Kristillisen pelastushistorian peili

Boppardin Pietà, 1300-luvun lopulta peräisin oleva myöhäisgoottilainen veistos, on enemmän kuin vain kuvaus Marian tuskallisesta kohtamisesta poikansa ruumiin kanssa. Se on monimutkainen symboli, joka on syvällisesti ki-etoutunut kristilliseen uskoon ja vie katsojan monitasoiselle hengelliselle matkalle.

Tätä puuveistosta voi nyt ihailia Ate-neumin ”Gothic Modern” -näyttelyssä 26.1.2025 saakka.

Veistos, joka tavallisesti on nähtävissä Frankfurtissa Liebieghaus-sculp-tuurikokoelmassa, esittää Mariaa pitämässä Kristuksen elottoman ruumiin sylissä. Kaksi hahmoa on yhdistynyt intiimiin syyleilyyn, joka on äärettömän surun ja rakkauden ilmaus. Mutta Bopparder Pietà menee tätä pinnallista esitystä pidemmälle. Puuttuvat viittaukset ristiinnaulitsemispaikkaan - Golgatalle - ja vähentyneet attributit ohjaavat katsojan pois konkreettisesti historiallisesta tapahtumasta kohti yleismaailmallisia teemoja kuten kärsimystä, kuolemaa ja ylösnousemusta.

Nimitys ”Vesperbild” viittaa kristilliseen iltahartauteen,

jossa Kristuksen kärsimystie jäljitetään. Bopparder Pietà heijastaa tätä perinnettä antamalla uskoville mahdollisuuden samaistua Kristuksen kärsimykseen ja jakaa hänen kipuaan. Kuolleen Kristuksen voimakas esitys kehottaa katsojaa pohtimaan omaa kuolemaansa ja hyväksymään maallisen elämän katoavaisuuden.

Mutta Bopparder Pietà ei ole pelkästään kuoleman kuvaus,

vaan myös toivon symboli. Kristuksen pienempi esitys ohjaa katseen hänen lapsuuteensa ja muistuttaa hänen syntymästään. Tämä kuoleman ja syntymän vastakkainasettelu korostaa kristinuskon keskeistä sanomaa: kuoleman voittaminen ylösnousemuksen kautta. Kuolleesta Kristuksesta tulee synnistä vapautumisen ja iankaikkisen elämän lupauksen vertauskuva.

Bopparder Pietà

on taideteos, joka puhuttelee aisteja ja haastaa intellektiä. Hahmojen yksityiskohtainen muotoilu, voimakkaat värit ja huolellinen toteutus kutsuvat katsojaa syntyymään tapahtumaan ja eläytymään hahmojen tunteisiin. Samalla veistos avaa useita tulkinta-tasojaa ja kannustaa teologiseen pohdintaan.

Bopparder Pietà on todistus keskiajan ihmisten syvästä uskosta. Se on taideteos,

joka ei ole menettänyt merkitystään nykypäivänä ja jatkaa edelleen ihmisten liikuttamista ympäri maailmaa. Veistos kutsuu meitä pohtimaan elämän suuria kysymyksiä ja löytämään lohtua kristillisen toivon sanomassa.

UUDET RAVITSEMUSOHJEET

Kestävää ruokaa terveydeksi – kansalliset ravitsemussuositukset julkaistiin 27. marraskuuta 2024

Valtion ravitsemusneuvottelukunnan uudet kansalliset ravitsemussuositukset ohjaavat kohti kasvipainotteisempia ruokavalioita sekä terveystieteiden ympäristöystävällisistä. Suositeltava ruokavalio on monipuolinen, vaihteleva, kohtuullinen ja nautittava – ruokailoa unohtamatta. Suositusten mukaisilla ruokavalinnoilla tuotamme hyvinvointia itsemme, tuleville sukupolville sekä luonnolle.

Suosituksilla pyritään lisäämään lautasille kasviksia, marjoja ja hedelmiä, täysjyväviljaa, palkokasveja, kestävästi pyydettyä tai kasvatettua kalaa sekä vähentämään punaista lihaa, lihavalmisteita sekä suolan määrää.

Ruokavalinnoilla voidaan vähentää sairauksien riskiä ja edistää ympäristön hyvinvointia

Suosituksien mukaisilla ruokavalioiden avulla voidaan vähentää kansansairauksien riskiä ja kuolleisuutta. ”Yh-

teinen terveyshaasteemme on lisätä ja monipuolistaa täysjyväviljan, kasvien, marjojen ja hedelmien kulutusta sekä vähentää punaisen lihan ja lihavalmisteiden kulutusta”, kertoo suositustyöryhmän puheenjohtaja, professori Maijalissa Erkkola. ”Lähes kaikki suomalaiset saavat liikaa suolaista ruokavaliosta on liikaa kovaa rasvaa, mikä altistaa muun muassa sydänsairauksille. Myös kuidun saanti on liian vähäistä”, jatkaa suositustyöryhmän varapuheenjohtaja, professori Ursula Schwab.

Suomalaiset syövät tällä hetkellä vain vähän palkokasveja, ”Keskimäärin meillä syödään palkokasveja vain 13 g päivässä. Palkokasvit ovat erinomainen kasviproteiinin lähde. Niillä voidaan yhdessä viljalmisteiden kanssa korvata lihaa ruokavaliosta, mikä pienentää myös ruoankulutuksen ympäristövaikutuksia”, sanoo Helsingin yliopiston dosentti Jelena Meinilä.

”Viime kädessä se, miten kukin syö, on kunkin henkilökohtainen valinta, mutta on hyvä tiedostaa, että kasvi-voittoisempi ruokavalio vähentää terveysriskien lisäksi ilmastokuormitusta, rehevöitymistä sekä painetta maa-ilmanlaajuiseen lajikaan”, kertoo Luonnonvarakeskuksen erikoistutkija Juha-Matti Katajajuuri.

Ravitsemussuositusten tärkein tavoite on edistää väestön terveyttä ravitsemuksen avulla. Ravitsemussuositukset perustuvat laadukkaaseen ja johdonmukaiseen tutkimukseen ja tutkimustietoon.

Suosituksien tärkeimmät kohdat:

Jos me eläisimme ja söisimme näiden uusien suositusten mukaan niin ruokavalio muuttuisi oleellisesti.

Esimerkiksi kasviksia, marjoja ja hedelmiä pitäisi syödä huomattavan paljon

enemmän. Miehet syövät nyt 320 g päivässä, naiset 380 g, kun vähimmäissuositus olisi 500 g, mielellään jopa 800 g. Miehet syövät punaista lihaa 760 g viikossa kun suositus nyt olisi korkeintaan 350 g/viikko. Täysjyvän suositus on 90 g päivässä, siihen pääsee vain 11% miehistä ja 2% naisista, eli suosituksen mukainen muutos on huomattava.

Viljavalmistet

Viljavalmistet eli leivät ja puurot tulisivat pääosin olla täysjyväisiä, ja suositeltava määrä on vähintään 90 g päivässä. Kaikissa viljavalmisteeissa pitäisi suosia vähäsuolaisia vaihtoehtoja. Pehmeiden leipien kuitupitoisuus tulee olla vähintään 6 g/100 g ja kuivattujen leipien vähintään 10 g/100 g.

Riisiä suositellaan korvattavaksi muilla täysjyväviljoilla.

Kasvikset, marjat ja hedelmät

Kasviksia, marjoja ja hedelmiä suositellaan käytettävän monipuolisesti vähintään

500-800 g päivässä.

Puolet tästä pitäisi olla vihanneksia ja juureksia, ja loput marjoja ja hedelmiä. Näitä suositellaan nautittavan sekä kypsennettömänä, kypsennettyinä sekä erilaisien ruokien raaka-aineina.

Kasvis- ja marjapakasteet ovat hyviä vaihtoehtoja.

Sokeroituja tai suolattuja valmisteita ei suositella. Pieni määrä täysmehiä voi aikuisilla olla osa marja- ja hedelmäsuositusta.

Peruna

Peruna on suositeltava osa terveyttä edistävää ja ympäristöystävällistä ruokavaliota. Perunan käyttöä turvaa usean vitamiinin ja kivennäisaineen riittävää saantia, kuten C-vitamiini B6-vitamiini, niasiini, folaatti, kalium ja fosfori.

Rasvaisia ja suolaisia perunaruoikia tulee välttää.

Palkokasvit ja palkokasvivalmistet

Yleisimmät tämän ryhmän ruoka-aineet ovat herneet, pavut ja linssit. Nämä ovat hyvä valinta tervey-

den ja ympäristön kannalta. Käytön asteittainen lisääminen suositellaan ja päivittäisen käytön määrä voisi olla 50-100 g kypsänä.

Pähkinät ja siemenet

Pähkinöihin ja siemeniin luetaan puussa kasvavat pähkinät, maapähkinä ja siemenet. Yleisesti käytettyjä pähkinöitä ja siemeniä ovat maapähkinä, hasselpähkinä, manteli, pekka-nipähkinä, saksanpähkinä, cashewpähkinä, parapähkinä, pistaasit sekä seesamin-, chian-, hampun-, pinjan-, kurpitsan-, auringonkukan- ja pellavansiemenet.

Näitä suositellaan käytettäväksi 20 - 30 g päivittäin

Kala

Kalaa suositellaan 300-450 g (kypsa, syötävä osa) viikossa vaihdellen eri kalalajeja ja suosien kestävästi pyy-dettyjä tai kasvatettuja vaihtoehtoja. Tästä määrästä vähintään 200 g/viikko tulisi olla rasvaista kalaa, kuten luonnon kaloista esimerkiksi muikkua ja lahnaa.

Punainen liha

Punaisella lihalla tarkoitetaan naudan, sian, lampaan, vuohen, peuran, poron ja hirven lihaa sekä niiden elimiä. Prosessoidulla lihalla tarkoitetaan kaikista lihaladuista valmistettuja makkaroituja liha- ja makkara-aleikkeitä.

Sianlihassa on parempi rasvahappokoostumus kuin naudan ja lampaan lihassa.

Terveydellisistä syistä suositellaan naudan, sian ja lampaan lihaa enintään 350 grammaa kypsennettynä liha-na viikossa (noin 500 grammaa raakaa lihaa) josta prosessoidun lihan osuuden tulee olla mahdollisimman vähäinen.

Tämä tarkoittaa että mies-

ten olisi melkein puolitetta-punaisen lihan syöntiä.

Ympäristösyistä punaisen lihan kulutuksen saisi mielellään väestö-tasolla olla jopa yllä mainittua pienempi, eli huomattavasti alle 350 grammaa viikossa.

Lihan kulutuksen vähentäminen tulee korvata ensisijaisesti kasviperäisellä ruoalla, esimerkiksi palkokasveilla ja täysjyväviljalla, tai kestävästi pyydetyllä ja kasvatetulla kalalla.

Siipikarjan liha

Suuren kulutusmäärän vuoksi broilerin liha on yksi eniten luon-

non monimuotoisuutta heikentävistä elintarvikkeista suomalaisessa ruokavaliassa. Siipikarjan lihan tuotannossa käytettävä soijarehu heikentää luonnon monimuotoisuutta globaalilla tasolla.

Siipikarjan lihan ilmasto-vaikutus on merkittävästi pienempi kuin naudanlihalta.

Suositus on että prosessoitua siipikarjan lihaa tulee käyttää mahdollisimman vähän. Punaisen lihan kulutuksen vähentämistä ei tule korvata siipi karjan lihalla.

Siipikarjan lihan kulutusta on suositeltavaa vähentää nykyisestä määrästä ympäristövaikutusten vuoksi.

Maito ja maitovalmisteet

Rasvattomien tai vähärasvaisten maitovalmisteiden käyttö 350-500 grammaa päivässä riittää tyydyttämään kalsiumin, jodin ja B12-vitamiinin tarpeen, kun ruokavalio sisältää myös palkokasveja, tummanvihreitä kasviksia, kalaa, pähkinöitä ja siemeniä.

Maidon ja piimän tulee olla rasvatonta tai enintään 0,5 % rasvaa sisältävää.

Jogurtin, viilin ja rahkan

tulee olla rasvatonta tai enintään 1 % rasvaa sisältävää sekä ilman tai vain vähän vapaata sokeria sisältävää.

Juustoista on suositeltavaa valita vähemmän suolaa (korkeintaan 1,2 %) ja enintään 17 % rasvaa sisältäviä tuotteita. Juustotyyppistä riippuen 10-20 g juustoa vastaa noin 100 g maitoa. Maitoa korvaavista kasvipohjaisista vaihtoehdoista tulee suosia kalsiumilla,

D-vitamiinilla, jodiilla ja B12-vitamiinilla täydennetyjä juomia ja muita elintarvikkeita.

Kananmunat

Kohtuullinen kananmunan käyttö, enintään 1 muna päivässä sisältäen myös ruoanvalmistuksessa ja leivonnassa käytetyt kananmunat, voi olla osa terveyttä edistävää ja ympäristöystävällistä ruokavaliota. Tämä suositus ei kuitenkaan jos on valtimotauti, diabetes tai suurentunut veren LDL-kolesterolipitoisuus.

Ravintorasvat

Kasviöljyjä tulee käyttää päivittäin vähintään 25 g turvaamaan alfa-linoleenihapon saantia.

Voin ja trooppisten öljyjen käyttöä tulee rajoittaa, ja suosia vähintään 60 % rasvaa ja runsaasti tyydyttymättömiä rasvahappoja sisältäviä kasviöljypohjaisia levitteitä.

Sokeripitoiset elintarvikkeet

Runsaasti vapaata sokeria sisältäviä elintarvikkeita käytetään mahdollisimman vähän.

Juomat

Suosittelun päivittäinen juomien määrä on 1-1,5 litraa ruoan sisältämän nesteen lisäksi. Pitkäaikainen kohtuullinen kahvin ja teen kulutus on terveydelle suotuisaa eikä niillä ole havaittu kielteisiä terveysvaikutuksia. Kah-vi on kuitenkin yksi eniten maailmanlaajuisesta luonnon monimuotoisuutta heikentävistä elintarvikkeista suomalaisessa ruokavaliassa. Ympäristön kannalta vesijohtovesi on juomista suositeltavin.

Energiajuomista ei näissä ohjeissa ole tarkempia suosituksia. Ruokaviraston muissa sivuissa on näistäkin perusteelliset tiedot:

”Ei suositella raskaana oleville eikä alle 15-vuotiaaille lapsille eikä nuorille. Kuntotteessa on yli 150 mg/l kofeiiniä, siinä on oltava pakkausmerkintä kofeiinipitoisuudesta (mg/100 ml) sekä varoitus: ”Korkea kofeiiniinipitoisuus. Ei suositella lapsille eikä raskaana oleville tai imettäville.” Lisäksi Ruokavirasto on ohjeistanut, että tuotteen suurin vuorokautinen käyttömäärä merkitään pakkaukseen. Pienessä tölkillisessä (2,5 dl) energiajuomaa kofeiinia on

80 mg ja isossa tölkillisessä (5 dl) noin 160 mg.”

Yhteenveto juomasuosituksista:

Vesijohtovesi on ensisijainen janojuoma.

Kohtuullinen suodatetun kahvin (noin 1,25-5 dl päivässä) ja teen käyttö voivat olla osa terveyttä edistävää ruokavaliota.

Suodattamattoman kahvin (nostaa kolesterolia) sekä muiden kofeiinia sisältävien ja sokerilla makeutettujen juomien, kuten kola- ja energiajuomien, käyttöä on suositeltavaa rajoittaa.

Kofeiinin kokonaissaanti kaikista lähteistä tulee olla korkeintaan 400 mg päivässä.

Raskaana olevien ja imettävien naisten tulee rajoittaa kofeiinin saantia enintään 200 mg:aan päivässä.

Lasten ja nuorten (1-18 v) turvallisen kofeiinin saannin raja on enintään 3 mg paino-kiloa kohti päivässä.

Kahvin kulutus on hyvä pitää pienenä myös ympäristösyistä.

Alkoholi-juomat

Alkoholi sisältää runsaasti energiaa, 29 kJ (7 kcal) grammaa kohti. Se on paljon, enemmän kuin sokerissa. Runsas alkoholinkäyttö voi johtaa liialliseen energiansaantiin ja huonompaan ruokavaliolaatuun. Alkoholia (etanolia) kulutetaan yleensä oluena (2,5-6,0 tilavuusprosenttia alkoholia), viininä (12 til-%) tai väkevinä alkoholijuomina (40 til-%). Alkoholi on myrkyllinen aine, joka vaikuttaa kaikkiin elimistön elimiin.

Koska alkoholin käytölle ei ole voitu asettaa turvallisen käytön rajaa, sitä ei suositella. Jos alkoholia kuitenkin käytetään, määrän tulee olla mahdollisimman pieni.

Lapsille, nuorille, raskaana oleville ja imettäville sekä ikääntyneille alkoholin käyttöä ei suositella lainkaan.

Suosituksien löytyvät verkossa:

https://www.julkari.fi/bitstream/handle/10024/150005/URN_ISBN_978-952-408-405-5.pdf?sequence=1&isAllowed=y

Ruotsinkielinen käännös tulee lähiviikkoina.

Lähde: Valtion Ravitsemusneuvottelukunta, Terveyden ja Hyvinvoinnin laitos: ”Kestävä terveyttä ruoasta - kansalliset ravitsemussuosituksien 2024, Helsinki 2024

JULFIILIS

Joulufiilis: taianomainen jouluelämys Vaasassa

30. marraskuuta ja 8. joulukuuta 2024 välisenä aikana Vaasan Lofter muuttuu joulufiilisen aikajan satumaiseksi jouluparatiisiksi. Vaasaesplanadin ja Raastuvankadun kulmassa (sisäänkäynti Raastuvankatu 28:sta) sijaitseva kohde tarjoaa tunnelmallisen ympäristön, jossa joulun ilo ja yhteisöllisyys ovat keskiössä.

Tapahtuma kaikille

Julfiilis on enemmän kuin pelkkä joulutori – se on vuosittainen kulttuuritapahtuma, joka kokoaa yhteen kaikenikäisiä ja -taustaisia ihmisiä. Joulumielen ja yhteisöllisyyden levittämiseen keskittyvä tapahtuma tarjoaa runsaan ohjelman, jossa on jokaiselle jotakin.

Musiikki ja esitykset: Joka päivä vierailijat voivat nauttia paikallisista kuoroista ja muusikoista, jotka täyttävät ilman tunnelmallisella musiikilla.

Perheaktiviteetit: Lapset ja perheet voivat osallistua askartelutyöpajoihin, nähdä nukketatteriesityksiä tai pitää hauskaa teemapuistopelien parissa.

Viihtyisten tuotantoeläinten päivittäiset vierailut ovat kohokohta, jota etenkin nuorimmat odottavat.

Ruoka ja juoma: Laaja valikoima hyvää ruokaa ja pakollinen lämmittävä glögi tarkoittavat, että kenenkään ei tarvitse olla nälkäinen tai kylmä.

Maaginen ilmapiiri

Julfiilisen tekee ainutlaatuiseksi huolella luotu tunnelma. Paikkaa koristavat unenomaiset joulupalot, ja taustamusiikki auttaa luomaan lumouksen tunteen. Visuaalisten ja äänielementtien yhdistelmä tekee tapahtumasta elämyksen kaikille aisteille.

Joulufiilis perinteenä

Joulufiilis on muistutus siitä, miten juhlapyhät voivat tuoda ihmisiä yhteen ja tuoda iloa pimeimpinä talvina. Vaasalle ja sen asukkaille siitä on tullut vaalittu perinne, joka levittää valoa ja lämpöä.

Parantavatko naislääkärit potilaita paremmin?

Annals of Internal Medicine -lehdessä julkaistu uraauurtava tutkimus on tuonut esille mielenkiintoisen ilmiön terveydenhuollossa: potilaat, joita hoitavat naislääkärit, saavat usein parempia hoitotuloksia kuin mieslääkärien hoitamat potilaat. Tämä löytö on merkittävä, sillä se korostaa, kuinka sukupuoli voi vaikuttaa lääketieteelliseen hoitoon ja potilaiden terveyteen.

Tutkimuksen yleiskatsaus

Tutkimuksen suoritti arvostettujen tutkijoiden tiimi, johon kuuluivat Atsushi Miyawaki, MD, PhD, Anupam B. Jena, MD, PhD, Lisa S. Rotenstein, MD, MBA, MSc ja Yusuke Tsugawa, MD, MPH, PhD. He analysoivat Medicare-rekisteristä vuosien 2016–2019 tietoja. Tämä laajamittainen retrospektiivinen havainnointitutkimus sisälsi 20% satunnaisotoksen maksullisista edunsaajista, jotka olivat sairaalahoidossa erilaisten lääketieteellisten tilojen vuoksi. Tutkimuksessa keskityttiin tuloksiin, kuten 30 päivän kuolleisuus ja uudelleensairaalahoitojen määrät.

Pääasialliset tulokset

Tutkimuksessa tarkasteltiin 458 108 nais- ja 318 819 miespotilasta, joista 31,1% naisista ja 30,6% miehistä oli naislääkärien hoidossa. Tulokset osoittivat, että sekä nais- että miespotilailla kuolleisuus oli alhaisempi, kun heitä hoiti naislääkäri. Hyöty oli kuitenkin huomattavasti suurempi naispotilailla.

Naispotilaat: Naispotilaiden kuolleisuus naislääkärien hoidossa oli

8,15% verrattuna 8,38% mieslääkärien hoidossa. Tämä vastaa keskimääräistä marginaalivaikutusta (AME) -0,24 prosenttiyksikköä, mikä on tilastollisesti merkitsevä. Miespotilaat: Miespotilaiden kuolleisuus oli 10,15% naislääkärien hoidossa verrattuna 10,23% mieslääkärien hoidossa, keskimääräisellä marginaalivaikutuksella -0,08 prosenttiyksikköä. Vaikka tämä viittaa pieneen parannukseen, se ei ole tilastollisesti merkitsevä. Uudelleensairaalahoitojen määrät noudattivat samanlaista kaavaa, mikä vahvistaa entisestään naislääkärien hoidon mahdollisia etuja.

Tulosten merkitys

Nämä tulokset herättävät kiinnostuksen siihen, miksi naislääkärit voivat saavuttaa parempia potilastuloksia. Mahdollisia tekijöitä voivat olla erot kommunikaatiotyyleissä, kliinisten ohjeiden noudattamisessa tai jopa potilaskeskeisemmässä hoitotavassa, jota naislääkärit saattavat käyttää.

Kommunikaatio ja empatia: Tutkimukset ovat osoittaneet, että naislääkärit viettävät usein enemmän aikaa kuunnellen potilaitaan ja ovat empaattisempia. Tämä voi johtaa parempaan ymmärrykseen potilaiden tarpeista ja yksilöllisempiin hoitoihin.

Ohjeiden noudattaminen: Naislääkärit noudattavat usein tarkemmin kliinisiä ohjeita, mikä voi parantaa potilastuloksia varmistamalla, että parhaat käytännöt otetaan jatkuvasti käyttöön.

Potilaskeskeinen hoito: Naislääkärit voivat olla taipuvaisempia osallistumaan yhteiseen päätöksentekoon potilaidensa kanssa, mikä edistää

yhteistyöympäristöä, joka voi johtaa parempiin terveyden tuloksiin.

Laajemmat vaikutukset Näiden havaintojen vaikutukset ovat laaja-alaisia. Terveydenhuoltolaitoksille tämä tutkimus viittaa siihen, että monimuotoisen työvoiman edistäminen ja naislääkärien tukeminen voi vaikuttaa myönteisesti potilashuoltoon. Se korostaa myös sukupuolidynamiikan huomioon ottamisen tärkeyttä lääketieteellisessä koulutuksessa ja ammatillisessa kehityksessä.

Rajoitukset

On tärkeää huomata, että tutkimuksen havainnot eivät välttämättä ole yleistettävissä nuorempiin väestöihin, koska tiedot kerättiin Medicare-edunsaajilta, jotka ovat yleensä iäkkäämpiä. Lisätutkimuksia tarvitaan, jotta voidaan määrittää, koskevatko nämä trendit eri ikäryhmiä ja hoitoympäristöjä.

Johtopäätös

Tutkimus tekee selväksi johtopäätöksen: potilaat, erityisesti naiset, kokevat alhaisemman kuolleisuuden ja uudelleensairaalahoitojen määrän, kun heitä hoitavat naislääkärit. Vaikka näiden parantuneiden tulosten tarkat syyt vaativat lisätutkimuksia, tämä tutkimus korostaa naislääkärien kriittistä roolia potilashoidon parantamisessa. Terveydenhuoltoalan kehittyessä näiden oivallusten tulisi inspiroida pyrkimyksiä tukea ja vahvistaa naislääkäreitä, mikä lopulta hyödyttää potilaita kautta maan.

VALOFESTIVAALI

Lux Helsinki 8.-12.1.2025: Valaisee pimeimmät päivät

Talven kiristäessä otetaan Helsingistä syntyä säteilevä vastakohta: Lux Helsinki.

Tämä vuosittainen valofestivaali, joka järjestetään 8.-12. tammikuuta 2025, muuttaa kaupungin tutun maiseman henkeäsalpaavaksi valotaitteen kankaaksi.

Lux Helsinki on enemmän kuin pelkkä speктаakkeli; Se on luovuuden ja yhteisöllisyyden juhlaa. Viiden taianomaisen yön ajan Helsingin sydän kylpee värin ja lumoavien installaatioiden kaleidoskoopissa. Julkisista rakennuksista tulee valoisia veistoksia, puistot muuttuvat eeterisiksi ihmemaiksi ja katukuvat

ovat täynnä ylimaallista hehkua.

Festivaalin vahvuus on sen monipuolisuus. Mukaansatempaavista interaktiivisista kokemuksista kunnioitusta herättäviin suurikokoisiin projisointeihin, Lux Helsinki palvelee kaikkia taiteellisia makuja. Paikalliset ja kansainväliset taiteilijat kokoontuvat esittelmään innovatiivisia visioita ja rikkovat valon rajoja välineenä. Valaistussa kaupungissa vaeltamisesta tulee seikkailu, jonka jokainen kulma paljastaa uuden ihmeen.

Lux Helsingin vaikutus ylittää estetiikan. Se edistää yhteyden tunnetta ja jaettua iloa vuodenaikana, joka usein

yhdistetään pimeyteen ja yksinäisyyteen. Festivaali kannustaa tutkimaan ja kutsuu sekä asukkaita että vierailijoita löytämään kaupungin uudelleen uudessa valossa. Se on muistutus siitä, että jopa talven syvyyksistä löytyy kauneutta ja ihmeitä.

Olitpa sitten kokenut taiteen harrastaja tai vain etsimässä taianomaisista pakoa kylmästä, Lux Helsinki on elämys, jota ei kannata jättää väliin. Joten niputtaudu, ota vastaan raikas talvi-ilma ja uppoudu Helsingin valoisaan sydämeen. Anna Lux Helsingin valaista tammikuu ja sytyttää ihmetyksen tunne.

ALKOHOLIONGELMA

Semaglutidi (Ozempic): Lupaava keino alkoholin väärinkäytön torjunnassa

Alkoholin käyttöhäiriö (AUD) on monimutkainen terveydentila, jolle on ominaista jatkuva ja ongelmallinen alkoholin käyttö. Vaikka hoitomuotoja on tarjolla useita, monet kamppailevat raittiuden säilyttämisen kanssa. Uusi tieteellinen tutkimus on kuitenkin tuonut esiin mahdollisen uuden hoitovaihtoehdon: semaglutidin.

Semaglutidi, joka alun perin kehitettiin tyypin 2 diabeteksen ja lihavuuden hoitoon, on osoittanut lupaavia tuloksia alkoholin käytön ja juomapatkujen vähentämisessä. Tämä lääke kuuluu glukagonin kaltaisten peptidi-1 (GLP-1) -reseptoriagonistien

ryhmään. GLP-1 on suolistohormoni, joka säätelee ruokahalua ja verensokeritasoja. Matkimalla GLP-1:n vaikutuksia semaglutidi voi auttaa vähentämään alkoholinhimoa, edistämään kylläisyyttä ja hillitsemään alkoholin väärinkäyttöön liittyvää impulsiivista käyttäytymistä.

Esikliiniset tutkimukset ovat osoittaneet semaglutidin tehokkuuden eläinmalleissa, jotka kuvaavat alkoholiriippuvuutta. Tutkijat ovat havainneet merkittävää alkoholin kulutuksen ja alkoholin palkitsevien vaikutusten vähenemistä jyrksijöillä, jotka ovat saaneet semaglutidihoitoa. Nämä havainnot viittaavat siihen,

että semaglutidilla voi olla samanlaisia vaikutuksia ihmisten käyttäytymiseen.

Vaikka semaglutidin vaikutusmekanismit alkoholin väärinkäytön osalta ovat yhä tutkimuksen kohteena, useita teorioita on esitetty. Yksi mahdollisuus on, että semaglutidi muuttaa aivojen palkitsemisjärjestelmiä vähentäen alkoholin vahvistavia vaikutuksia. Lisäksi semaglutidi voi parantaa mielialaa ja vähentää stressiä, jotka molemmat voivat edistää alkoholin väärinkäyttöä.

Semaglutidin potentiaali AUD:n hoidossa on merkittävä. Yhdessä suuressa tutkimuksessa

alkoholinkäytöstä johtuvat sairaalahoitajaksot vähenivät kolmanneksella. Lääke tarjoaa uudenlaisen lähestymistavan alkoholiriippuvuuden hoitoon kohdistamalla toimiansa painopisteen niihin biologisiin mekanismeihin, jotka ajavat pakonomaista alkoholin käyttöä. On kuitenkin tärkeää huomioda, että tarvitaan lisää tutkimusta semaglutidin tehokkuuden ja turvallisuuden ymmärtämiseksi AUD:n hoidossa.

Kuten kaikilla lääkkeillä, myös semaglutidilla voi olla sivuvaikutuksia, kuten ruoansulatuskanavan ongelmia, kuten pahoinvointia, oksentelua ja ripulia. On tärkeää neuvotella tervey-

denhuollon ammattilaisen kanssa sen arvioimiseksi, onko semaglutidi sopiva hoitovaihtoehto, ja seurata mahdollisia haittavaikutuksia.

Yhteenvetona voidaan todeta, että semaglutidi edustaa lupaavaa edistysaskelta alkoholiriippuvuuden hoidossa. Vaikka lisätutkimuksia tarvitaan sen vaikutusmekanismien ja pitkäaikaisvaikutusten täydeksi ymmärtämiseksi, tällä lääkkeellä on potentiaalia mullistaa tapamme lähestyä alkoholin käyttöhäiriöitä.

PAKINA

Älykkyys ja viisaus eivät ole sama juttu

Älykkyys ja viisaus – kaksi sanaa, joita usein käytetään lähes synonyymeina, mutta jotka ovat itse asiassa kuin kaksi täysin erilaista koiraa samassa häkissä. Älykkyys on se vauhdikas bordercollie, joka osaa ratkoa rubikin kuution, kun taas viisaus on rauhallinen vanha kultainen noutaja, joka tietää, että kuutiolla voi myös tukea epävakaa pöytää. Kummassakin on puolensa, mutta jos valitset väärän koiran oikeaan tilanteeseen, saatat huomata olevasi

keskellä sotkua.

Älykäs ajattelee, viisas tietää

Älykkyys on kyky oppia, analysoida ja ratkaista ongelmia. Älykäs ihminen voisi esimerkiksi keksiä, miten laskuvarjo tehdään pöytäliinasta ja verhoista, jos hän putoaa lentokoneesta. Viisas ihminen taas olisi tarkistanut etukäteen, ettei astu koneeseen, jossa on vain yksi moottori ja pilotilla huono päivä.

Tässä piileekin älykkyuden ja viisauden suurin ero: älykäs ihminen selviää vaikeista tilanteista, joihin viisas ei koskaan joudu. Tämä selittää, miksi niin monet fiksit keksijät, tutkijat ja yrittäjät päätyvät kirjoittamaan muistelmiaan vankilasta tai konkurssista – he ovat kyllä älykkäitä, mutta joskus yllättävän vähän viisaita.

Historian huipputa - mutta kumpia?

Ajatellaanpa Aristoteleen ja Einsteinia. Aristoteles, tuo muinaisen maailman pohdiskelija, oli epäilemättä viisas. Hän ymmärsi elämän suuria periaatteita, kuten sen, että liika reippaus ei ole hyväksi, ja päätyi siksi enimmäkseen istumaan ja opettamaan muita. Häneltä jäi tekemättä typeriä kokeiluja, kuten testata, voiko ihminen hypätä Parnassoksen kalliolta ilman seurauksia.

Albert Einstein taas

oli älykäs. Hän kehitti suhteellisuusteorian ja mullisti maailman-kuvaamme, mutta ei ehkä ollut kaikkein viisain ihminen käytännön elämässä. Hänen kerrotaan unohtaneen osoitteensa ja joutuneen usein kysymään neuvoa, miten löytää kotiin. Tällaisia tilanteita ei Aristoteleelle olisi tapahtunut – hän ei olisi edes poistunut kotoaan ilman luotettavaa opasta.

Älykkäät mokat

ja viisaat välttämiset

Arjessa älykkäät ja viisaat tekevät usein erilaisia päätöksiä. Älykäs ihminen saattaa ostaa äärimmäisen monimutkaisen ja hienon kahvikoneen, joka vaatii käyttöohjeen ymmärtämiseen insinöörin tutkinnon. Viisas taas keittää pannukahvit, tietäen, että lopputulos on kuitenkin sama: kofeiinia veressä ja pirteä mieli.

Älykäs yrittää ratkaista aviokriisin ostamalla puolison lempiauton. Viisas vie puolisonsa kävelyille ja kuuntelee, mitä sanottavaa toisella on. Tässä kohtaa on hyvä muistaa, että joskus viisaus ja älykkyys voivat myös yhdistyä – silloin puoliso saa sekä auton että kävelylenkin, ja parisuhde kukoistaa.

Typerä nero ja nerokas tyhmy

Historiasta löytyy esimerkkejä ihmisistä, jotka olivat älykkäitä mutta eivät kovin viisaita. Napoleon Bonaparte, Euroopan valloituksen mestari, päätti talvella hyökätä Venäjälle. Sotilaallinen nero, mutta samalla mielletön riskinottaja. Viisas ihminen olisi ehkä miettinyt kahdesti, kannattaako lähteä marssimaan keskelle Siperian talvea, kun takana

on jo mu-kava valtakunta.

Toisaalta on olemassa tarinoita ihmisistä, jotka eivät ole erityisen älykkäitä, mutta silti äärimmäisen viisaita. Monet kansanviisaudet ja sananlaskut ovat peräisin tavallisilta ihmisiltä, jotka eivät koskaan käyneet kouluja, mutta osasivat elää elämäänsä järkevästi. Esimerkiksi lausahdus ”ei kannata ampua kärpistä tykillä” saattaa hyvinkin olla peräisin henkilöltä, joka tajusi, että liiallinen yrittäminen ei aina kannata.

Älykäs ja viisas samalla – paras yhdistelmä?

Tietenkin olisi ihanteellista olla sekä älykäs että viisas, mutta koska kukaan ei voi olla täydellinen kaikilla tavoilla, ihmisen kannattaa tyytyä kehittämään vahvuuksiaan. Älykkään kannattaa opetella pysähtymään ja kysymään, onko ongelma ylipäätään ratkaisemisen arvoinen. Viisaan taas olisi hyvä kokeilla joskus uusia asioita – kuten rubikin kuu-tion ratkaisua – ihan vain harjoituksen vuoksi.

Loppujen lopuksi viisauden ja älykyyden välinen tasapaino on se, joka tekee elämästä mielenkiintoista. Älykäs voi keksiä, miten mennä kuuhun, mutta viisas miettii minkä ihmeen takia kuuhun pitäisi mennä, oma kotipiha on oikeastaan ihan tarpeeksi hyvä paikka.

TALVISOTA ALKOI 85 VUOTTA SITTEN

Tunnelmat Suomessa 30 marraskuuta 1939

30. marraskuuta 1939 - eilen, 85 vuotta sitten - Neuvostoliitto aloitti yllätys- ja bruttaalin hyökkäyksen Suomea vastaan. Tänä päivänä alkaa talvisota, sota, joka määritteli Suomen sekä kansakuntana että maailman silmissä.

Ensimmäinen hyökkäys järkytti paitsi suomalaisia, myös kansainvälistä mieltä. Helsingin, Viipurin, Lahden ja muiden paikkojen pommitukset aiheuttivat kaosta, surua ja vihaa, mutta herättivät myös syvään juurtuneen päättäväisyyden taistelua vapauden ja itsenäisyyden puolesta.

Kansakunta shokissa ja liikekannallepanossa. Uutinen iskusta levisi kulovalkaan tavoin ympäri Suomea. Helsingissä ja muissa kaupungeissa kuului sireenejä, ja asukkaat ryntäsivät pommisuojiin tai hakivat paniikkissa turvaa. Ilmahyökkäyssireenit seurasivat toisiaan, ja useissa kaupungeissa osui siviilikohteisiin, mukaan lukien sairaalat. Sanomalehtiraportit seuraavana päivänä todistavat pommitusten aiheuttamista tuhoista, erityisesti naisten ja lasten keskuudessa. Järkytyksestä huolimatta ymmärrettiin selvästi, että tätä sotaa ei voitu välttää.

Presidentti Kyösti Kallio julisti hätätilan, ja maan puolustusvoimat liikekannallepanon suoritettiin välittömästi. Suomalaisille kyseessä ei ollut vain sotilaallinen hyökkäys, vaan existensiaalinen kriisi. Kuten ulkoministeri Eljas Erkkö ilmaisi puheessaan Yhdysvalloille: "Meillä ei ole muuta ulospääsyä kuin taistella vapautemme ja olemassaolon puolesta"

Kansainväliset reaktiot. Hyökkäys Suomeen herätti välitöntä inhoa ympäri maailmaa. Yhdysvalloissa presidentti Roosevelt ja ulkoministeri Hull raportivat kriisistä ja keskustelivat mahdollisista toimenpiteistä Neuvostoliittoa vastaan. Amerikan yleinen mielipide oli suuresti raivoissaan hyökkäyksestä, varsinkin kun otetaan huomioon, että Neuvostoliitto oli rikkonut aiempaa hyökkäämättömyyssopimusta ilman varoitusta. Euroopassa osoitettiin paljon myötätuntoa Suomea kohtaan.

Tanskan kuningas Christian lähetti surunvalittelunsa presidentti Kalliolle, kun taas länsimaiset sanomalehdet tuomitsivat Neuvostoliiton toiminnan kansainvälisen oikeuden ja perustavanlaatuisen inhimillisten arvojen loukkauksena. Neuvostoliiton propagandakoneisto yritti perustella hyökkäystä väitteillä suomalaisten provokaatioista, mutta harvat Neuvostoliiton ulkopuolella olivat vakuuttuneita.

Yhtenäisyys ja taistelutahto
Kun Suomi oli tämän kansallisen kriisin edessä, kansa osoitti huomattavaa yhtenäisyyttä. Kaikki yhteiskuntaluokat yhdistettiin yhteiseen pyrkimykseen puolustaa maata. Vaikka Neuvostoliitto oli sotilaallinen suurvalta ja Suomi pieni kansakunta, oli selvää, että suomalaiset eivät luovuttaisi ilman taistelua. Turussa ja muissa kaupungeissa ensireaktioita leimasi tietynlainen epäluottamus – voisiko tämä todella olla täysimittaisen sodan alku? Mutta heti kun ensimmäiset ilmahyökkäyssireenit soivat ja viralliset raportit vahvistettiin, tämä epäluottamus korvattiin päättäväisyydellä. Vapaaehtoiset ilmoittautuivat joukoittain armeijaan, ja siviiliväestö järjestäytyi tukemaan puolustustoimia.

Historialliset näkökulmat

Sitä seurannut 30. marraskuuta oli yksi Suomen historian sankarillisimmista ja puhutuimmista ajanjaksoista. Huolimatta miesten ja varusteiden huonoudesta, Suomen armeija onnistui vastustamaan Neuvostoliiton ylivoimaa useita kuukausia. Tämä halu vastustaa ei perustunut vain sotilaalliseen strategiaan, vaan syvään juurtuneeseen haluun puolustaa itsenäisyyttään, elämäntapaansa ja kansallista ylpeyttä.

30. marraskuuta 1939 tapahtunut hyökkäys ei ollut vain sodan alku; Siitä alkoi tarina rohkeudesta, yhteiskouluvuudesta ja sinnikkyudestä, joka on edelleen Suomen kansallisen identiteetin kulmakivi. Tuon päivän tunnelma, sekoitus surua, vihaa ja päättäväisyyttä, määritteli kokonaisen kansan taistelun ylivoimaisia kertoimia vastaan.

№ 279
Helsingfors, fredagen den 1 December 1939
Lin. 1 mk.

SVENSKA PRESSEN

NYTT HÄFTIGT BOMBANFALL MOT HELSINGFORS

Två flygalarm hittills i dag ett kl. 9,30, ett annat 1,15. Inga bomber vid första angreppet, ett flertal vid det andra

I Helsingfors gavs i dag på morgonen klockan 9,10 flygalarm. Klockan 10,10 gavs signal om att faran var över. Inga bomber föllades över staden.

Kl. 1,15 ljuder en ny flygalarm. Åter ströde några ryska bombplan i över Helsingfors — ett ännu värre angrepp än det första — och den som gick till bombkvarteren nära västra på sig läge. Ett flertal starka detonationer hördes i stadens östra delar. De första starka detonationerna hördes i stadsdelen Sörstra. De andra i stadsdelen Sörstra. Bombplanen som föllades över staden var av typen Ilyushin 15. De första bombplanen som föllades över staden var av typen Ilyushin 15. De första bombplanen som föllades över staden var av typen Ilyushin 15.

Polisen förmedlade vid ett samtal med Svenska Pressen kl. 2,45 att faran var över, att angreppet avslutats i dag i stort.

Man förmodar att angreppet gjordes gas- och elektricitetsverks i Sörstra.

Flygalarm på flere orter.

Bl. a. en gång i Hangö och Lahtis, två gånger i Viborg, fyra i Borgå.

Närvaror 50 antas ha omkommit.

Stora mängder flygplan och bombplan har varit i luften i Hangö, Lahtis, Viborg och Borgå. I Hangö och Lahtis har flygplanen varit i luften i Hangö, Lahtis, Viborg och Borgå. I Viborg och Borgå har flygplanen varit i luften i Hangö, Lahtis, Viborg och Borgå.

Offren för gårdagens bombanfall.

Närvaror 50 antas ha omkommit.

Stora mängder flygplan och bombplan har varit i luften i Hangö, Lahtis, Viborg och Borgå. I Hangö och Lahtis har flygplanen varit i luften i Hangö, Lahtis, Viborg och Borgå. I Viborg och Borgå har flygplanen varit i luften i Hangö, Lahtis, Viborg och Borgå.

Tysklands hållning minskar Sveriges handelsfrihet.

Dagens Nyheter: Den tysk-ryska paktens har blivit såväl Finland som Sverige i en ytterligare ännuvarande situation.

Den tyska hållningen minskar Sveriges handelsfrihet. Detta innebär att Sverige kommer att förlora en del av sin handelsfrihet. Detta innebär att Sverige kommer att förlora en del av sin handelsfrihet.

Roosevelt begär offentligt löfte om ömsesidigt humant luftkrig

Budskap till Moskva och Helsingfors.

USA:s president Roosevelt har begär offentligt löfte om ömsesidigt humant luftkrig. Detta innebär att USA kommer att förlora en del av sin handelsfrihet. Detta innebär att USA kommer att förlora en del av sin handelsfrihet.

Indignation i Englands press.

„Såna flygplaner måste slåss i luften.“

Englands press uttrycker sin indignation över den ryska bombningen av Helsingfors. Detta innebär att England kommer att förlora en del av sin handelsfrihet. Detta innebär att England kommer att förlora en del av sin handelsfrihet.

Paluba ropar om ömsesidigt luftkrig

Paluba ropar om ömsesidigt luftkrig. Detta innebär att Paluba kommer att förlora en del av sin handelsfrihet. Detta innebär att Paluba kommer att förlora en del av sin handelsfrihet.

Den ryska flygväsendets verksamhet

Den ryska flygväsendets verksamhet har varit mycket intensiv. Detta innebär att Ryssland kommer att förlora en del av sin handelsfrihet. Detta innebär att Ryssland kommer att förlora en del av sin handelsfrihet.

Den svenska flygväsendets verksamhet

Den svenska flygväsendets verksamhet har varit mycket intensiv. Detta innebär att Sverige kommer att förlora en del av sin handelsfrihet. Detta innebär att Sverige kommer att förlora en del av sin handelsfrihet.

Den finska flygväsendets verksamhet

Den finska flygväsendets verksamhet har varit mycket intensiv. Detta innebär att Finland kommer att förlora en del av sin handelsfrihet. Detta innebär att Finland kommer att förlora en del av sin handelsfrihet.

Den danska flygväsendets verksamhet

Den danska flygväsendets verksamhet har varit mycket intensiv. Detta innebär att Danmark kommer att förlora en del av sin handelsfrihet. Detta innebär att Danmark kommer att förlora en del av sin handelsfrihet.

Kvarkausitilanjat! Uudistakaa lehtenne tilaus tänään!

No 325 (1939) Helsingfors, Perjantaina joulukuun 1 p. 1939

HELSENGIN SANOMAT

VENÄLÄISET aloittaneet sotatoimet Suomea vastaan. Monin paikoin maahan tunkeutuneet joukot lyöty takaisin.

Venäläiset lentokoneet pommittaneet useita paikkakuntia.

Suomi julistettu sotatilaan.

Toukokuun 1941. Suomen tasavallus on julistettu sotatilaan. Tämä tarkoittaa, että Suomi on nyt sotatilaan. Tämä tarkoittaa, että Suomi on nyt sotatilaan.

Kokonaan siviiliväestöön kohdistuneen pommituksen uhreina eutupaissa naisia ja lapsia.

Neljä venäläistä pommikoneita ammuttu alas ja neljä hyökkäysvaunua tuhottu.

Yksi Kallio.
Toukokuun presidentti.

Jouko Niukkanen.
Puhemieskone.

Neuvostojoukot hyökkäsivät eilen aamulla yli rajojenmaahamme.

NE LYOTIIN KUITENKIN kaikkialla takaisin.

Lentokoneet pommittivat useita kaupunkeja, m.m. Helsinkiä ja Viipuria.

Lentopommituksissa sai siviiliväestöä surmansa.

4 venäläistä hyökkäysvaunua ja 3 lentokonetta tuhattu.

Puolustusministeriön sanomatilasto ilmoittaa torstai-päivän tapahtumista seuraavaan:

Venäläiset ylittivät torstain aamuna ilman sodanjulistusta useissa kohdoin rajan. Monin paikoin maahan tunkeutuneet joukot lyötiin heti takaisin rajan taakse. Eräissä kohdoin hyökkäjiä kuitenkin alkoi siä jalsin-sijaa, mutta itäpäiväillä venäläisten eteenpäin pysäytettiin kaikkialla. Kannaksella valmistelut ja tukivat venäläiset hyökkäystään voimakkaalla tykistövoimalla. Käsienlehdessä Laatokan pohjoisosuella tuhottiin torstaina kaksi venäläisten hyökkäysvaunua, samoin Kannaksella. Omat joukkomme eivät missään ylittäneet rajaa.

Päivän kuluessa olivat venäläiset lentokoneet varoittamatta pommitaneet useita paikkakuntia. Helsinkiä pommitettiin kaksi kertaa. Pommitus kohdistui kokonaan siviiliväestöön ja muodostivat sen seuraukset tuboksi. Useita asuinrakennuksia tuhutti ja syytti palamaan. Uherin, jotka etupäässä olivat naisia ja lapsia, loukkaantui ja vielä tuettiin. Lisäksi pommitettiin Viipuria, missä kolme pientä rakennusta syytti tuleen. Samoin pommitettiin Lahtea, jossa aineelliset vahingot olivat mittättömät, mutta jossa neljä henkilöä menetti henkensä ja 13 haavoittui, kaikki siviilihenkilöitä. Lisäksi pommitettiin päivän kuluessa Hanko, jossa yksi henkilö sai surmansa, Kotkaa, Kemijärveä, Kittilää ja Petsamo pommitettiin myös. Vauriot ovat varsin vähäiset.

Venäläisten lentohyökkäyksen aikana Sakkolassa ammuttiin myöhemmin saadun tiedon mukaan alas kaksi pommitus-konetta. Helsingissä ensimmäinen hyökkäyksen aikana ammuttiin yksi pommitus alas.

Venäläiset lentokoneet pommittivat niinkään rautatieä Utiin ja Kaipiaisten luona. Tästä hyökkäyksestä ei ollut tuloksia.

Venäjän laivasto pommitti päivän kuluessa Setikaria ja joiakin rannikkoseutuja.

Joukkojemme mieliala on rohkea ja innostunut ja kansa suhtautuu tapuksiin tyneesti ja päättäväisesti.

... josta tämä suurvaltapolitiikkarokaa luonne ja tehdä siitä johtopäätökset. Tilanne on tällä hetkellä vielä epäselvä, ettei ole varmaa tietoa siitä, miten Yhdysvaltain tekemä välitystyö on käynnissä. Neuvostoliiton tule siinä hyväksymään, joten sotatoumet todennäköisesti jatkuvat ja saavuttavat laajempaa mittasuhteet läpäisemään. Kansamme on kohtavaa tärkeitä kohtalonhetkenä yksimielisempänä kuin koskaan aikaisemmin, rauhallisen päätöksentekoa ja tietoisuutta, että taistelu alimäärä ja huolellisuus on väistämätöntä edessä. Musta mahdollisuus on tällä hetkellä ole. Ja Suomen kansa tulee taistelemaan. Maailma tulee niukemmin kunnioitettua, epätoivoisen taistelun, jota pieni kansakunta jyrkävimmään hengenvetoa saakka. Uutta Tehtäväkuvaa kivan tapasta ei synny. Kansakunnalla, joka enemminkin kaatuu kuin alistuu, on mahdollisuus jälleen nousta, meidän autuutuu kansakunta on tuottanut jatkuvaa orjuutteen. Kansamme ei kaipaa tällä hetkellä suuria satoja, vaan tekijä. Ja näitä tekijä tulee olemaan. Joulussaamme on mies, johon luotamme vuoreenvarmasti ja jonka kanssa käymme taistelunsa — ei eläköön-huolien kateissa ja alihillitsemisen taunohyminätyksen vallassa, vaan kymien päättäväisillä ja täysin tietoisuudella, että tämä taistelu tulee mahdollisesti olemaan viimeinen.

Kainka maaperällä voisi olla? Ensimmäistä kertaa ei näin tapahu kansamme historiaan. Tämä sukupolvi ei tule olemaan edellisiä huonompi. On ennenkin ihoketty ryssä ja iäkään syihin. Suomen kansan koulus kahlojenhetki on häntään. Korkeimman johdolla ja hänen luottan sen tähtytyksin!

Maa julistettu sotatilaan.

Tasavallan presidentti antoi eilen seuraavan asetuksen sotatilasta:

Valtakunnan puolustuksen turvaamiseksi ja oikeusjärjestyksen voimaansäilyttämiseksi julistetaan Suomen tasavallan sotatilaan.

Helsingissä marraskuun 30 pnä 1939.

Kyösti Kallio, tasavallan presidentti.

Juha Niukkanen, puolustusministeri.

Yhdysvallat tarjonnut välitystään.

Asiaaohitaja eilen Moskovassa Petemkinin puheilla.

Washingtonissa toivotaan aloitteen onnistuvan.

MOSEKOVASTA toimitetaan.

Beitään kaista.

Yhdysvaltain lääkäreiden vertailevien ammattilaisien edustajien asetusmaiden tiedon mukaan on Yhdysvaltain Moskovaan oleva asiantuntija Walter Thurston toimitaan heti klo 12 jälkeen Moskovaan aikoo lähtevästä. Thurstonin lähtöä on odotettu jo useita viikkoja. Thurstonin lähtöä on odotettu jo useita viikkoja. Thurstonin lähtöä on odotettu jo useita viikkoja.

Washingtonissa toivotaan aloitteen onnistuvan.

Presidentti Roosevelt

(Jatkua 4:nneksi sivulla)

PAIVAN SANA.

Kokouskäsitys 1. 12. 1939.

NEUVOSTOLIITTO HYÖKKÄÄ. Eilinen päivä mielenkiintoinen ratkaisuvaihe Suomen ja Neuvostoliiton välisessä suhteissa, jotka viime aikoina ovat kiristyneet. Venäläiset lentokoneet tekivät eilispäivän kuluessa lukuisia hyökkäyksiä maamme eteläosan kaupunkeja ja eräitä teollisuuskeskuksia kohtaan. Vahingot eivät liene huomattavat, mutta joukko siviilihenkilöitä joutui pakenemaan alueelta. Venäläiset herätköivät meitä. Samanaikaisesti oli taistelutoimintaa myöskin rajoilla, jossa vihollisen hyökkäyk-

set lyötiin takaisin. Sodan alkaminen on siis nyt tapahtunut tosissaan. Neuvostoliitto on aloittanut hyökkäyksen Suomea vastaan. Me olemme joutuneet mahtivan naapurin hyökkäyksen alaiseksi. Valtoliiton kehitys, mikä alkoi Saksan ja Neuvostoliiton solmimasta hyökkäysliittouksesta, jonka hirtana Saksan, kansakunta, jonka kanssa meillä aina on ollut mitä parhaimmat suhteet, on joutunut nykyiseen tilanteeseen. Kysymyksen ydin on nimittäin tämä Saksan suhtautuminen meihin. Neuvostoliitto ei olisi koskaan rohjennut ryhtyä laajentamaan valtaansa länteen päin, jos Saksan ei olisi sitä sallinut. Meistä on tehty yksikerroksisesti kauppa — niinkuin pienistä valtakunnista nykyisin tehdään — ja nyt saamme taistella itäisen yllätyksen puolesta ilman omaa syyttämme. On aika meillä ta-

Ylipäällikkömmme.

Tasavallan presidentti on torstaina antanut seuraavan päätöksen: Valtioneuvostossa tänään tekemällini päätöksellä luovutan Suomen tasavallan puolustusvoimien ylimmän päällikkyyden sotamarsalkka Carl Gustaf Mannerheimille.

Kyösti Kallio, tasavallan presidentti.

Suomen puolustusvoimat ja koko kansa tervehtivät tätä suurimalla tyydytyksellä sotamarsalkka Mannerheimin nimittämistä puolustusvoimien ylimmäksi päälliköksi. Se rajaton luottamus, jota kaikkialla maassamme tunnetaan häntä kohtaan, tulee varmasti helpottamaan hänen edesvaativuutta tehtävänsä. Sotamarsalkka Mannerheimilla on mitä parhaimmat edellytykset tähän luovuttavan vaativan tehtävään. Jo kerran aikaisemmin hän on vaikuttanut ratkaisevalla tavalla kansamme kohtalonhetkellä ja nyt hän on jälleen ylin päällikkömmme. Sovelmaampaa miestä ei ylipäällikkö tehtävään o'isi voinut löytää. Sotamarsalkkamme johdolla käymme voittoa tai kuolemaan!

Ennen sairaala tulossa.

Ennen sairaala syytti Neuvostoliiton lentokoneiden pudottamista pommitusta eilen tulien ja paloi vielä puolinpäivän jälkeen. Sairahausmaahan pommitettuaan vaurioitettiin neljä surmaa.

Palopommeja Lahteen.

Lahtessa ammuttiin kello 12 torstain illoin ilmabehitys, joka jatkui vielä kello 14.30. Kolme venäläistä lentokonetta kiertelivät kaupungin ylläpuolella ja heittivät palopommeja, jotka lausuaat siviiliväestöä.

Ilmabehitys Turussa.

Kello 11.40 ammuttiin Turussa ilmabehitys, joka jatkui vielä kello 12.

7 palopommiä Nuujamaalle.

Kello 9.15 ilmestyi Nuujamaalla ylläpuolelle venäläisiä lentokoneita, jotka heittivät 7 palopommiä, joista yksi ei syytti. Muutamat eivät aiheuttaneet mitään vauriota.

Kyösti Viipurin entis-pääkaupungilla sekä Vuononrannassa ja Inoon on ollut venäläisten lentotoimintaa, jota tarkemmat tiedot vielä puuttavat.

Kaksi venäläistä konetta pudetta.

Tarkitusmattojen lentojen mukaan on varmasti voitu todeta, että kaksi venäläistä konetta on ammuttu alas. Klo 9.30 ammuttiin Sakkolassa alas lentokone, joka syytti tehdiä syykyä jansa vastaan. Klo 9.45 ammuttiin Helsingin eteläpuolella alas niinkään koulukirjasto pommitus, joka syytti meren.

Ilmabehityksiä Helsingin.

Ilmabehityksiä Helsingin.

Puolustusministeriön tiedonanto eilen klo 12.30: Tänä aamuna ovat venäläiset lentokoneet useita paikoin lentäneet rajan yli. Klo 9.15 ilmestyi venäläisiä lentokoneita ylläpuolelle, jotka heittivät palopommeja, jotka aiheuttivat joiakin tuhoja. Kertomaan mukaan on siltäkin yksi konetta ammuttu alas.

Noin klo 14.30 ilmestyi Helsingin kaupungin ylläpuolelle kymmeniä venäläisiä pommitus-koneita. Kun se olivat kytkeytyneet työkoneiden vierään, heittivät ne useita pölvikeroja, joiden ilmabehitys voitti antaa vaurioita viittä henkilöä. Venäläiset pommitukset pudottivat lukuisia palo- ja räjä-

dympommeja, pääkaupunkien aikansaaden huomattavia tuhoja. Myöskin ihmisiä loukkaantui ja haavoittui, ruokien kaikki nälä ja lapsia. Vaurio oli merkki ammuttiin klo 14.30.

9 henkilöä sai surmansa Viipurissa.

Viipurissa ammuttiin ilmabehitys klo 9 aamun aamulla. Neuvostoväen lentokoneet pudottivat palo- ja räjähdyspommeja lähtien kaupunkien.

ginnassa syytti neljä postiaha-tuleen palopommeista ja kolme rautaa tulonohi. Uheria muutamia talonpalonkuja syytti otella täällä lähtönsä, mutta saatiin ne saamattomiksi tai sammuvat Helsingin. Erään kadun varrella vierokotui kaksi räjähdyskoneen vaurio. Puolustusministeriön mukaan 9 henkilöä surmansa kohtaan tai sirpaleista kaatui. Surmansa saaneita on 7 naista ja 2 miestä, toiset vaurioita. Kaupunkiin yllätoetettiin ystäksää olevan 12 lentokoneita. Vaurio oli merkki

Turun Sanomat

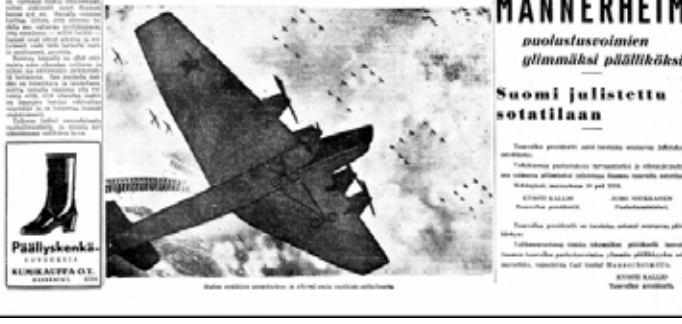
No 1330
Perustettu Suomessa 1 p:nä 1839
No 1330
Perustettu Suomessa 1 p:nä 1839

Neuvostoliitto hyökkänyt törkeästi Suomen kimppuun

Useita sotatouhukkaita pommittu ilma... Pönnäntä siellä...
Helsingissä, Viipurissa ja Lahdessa räjähdys- ja palopommit aiheutivat eniten tuhoa. — Aineelliset vahingot yleensä verrattain pienet

Verälliset miehitettiin Kalastajasääntö. — Kaikkialla muualla etenemisrytmeet löyty lakaisin

Hyökkääjät menettäneet ainakin kolme pommikonetta ja neljä hyökkäysvaunua

Kaksi sotatouhukkaita pommittu ilma... (Caption describing the aircraft in the image above)

Neuvostoliiton hyökkäykseen Suomessa on ollut...
Suomen puolustusvoimien päällikkö...
Suomi julistettu sotatilaan

Sotamarsalkka MANNERHEIM puolustusvoimien ylimmäksi päälliköksi

Suomen puolustusvoimien päällikkö...
Suomi julistettu sotatilaan

Suomen puolustusvoimien päällikkö...
Suomi julistettu sotatilaan

Suomen puolustusvoimien päällikkö...
Suomi julistettu sotatilaan

Suomen puolustusvoimien päällikkö...
Suomi julistettu sotatilaan

Suomen puolustusvoimien päällikkö...
Suomi julistettu sotatilaan

VASABLADET

No 218 (-) Fredagen den 1 december 1939. Årgång 94

Ryssarna gingo i går till väpnat överfall på Finland.

En rad flygbombardering med olika orter. — Artilleriled med kustorterna på Karelska näset.

Amerikansk opinion för utarbetade af förhållandena med Sovjetstaterna. — Medlingen arstagen.

Amerikansk smärta vid arbetet förhållandena med Ryssland.

Svenska tankar på Ryssland efter överfallet. — Först och främst.

En andra flygning till Helsingfors i går.

Kristianstad prästades i går i Finland.

En andra flygning till Helsingfors i går.

En andra flygning till Helsingfors i går.

En andra flygning till Helsingfors i går.

En andra flygning till Helsingfors i går.

En andra flygning till Helsingfors i går.

En andra flygning till Helsingfors i går.

En andra flygning till Helsingfors i går.

En andra flygning till Helsingfors i går.

En andra flygning till Helsingfors i går.

En andra flygning till Helsingfors i går.

En andra flygning till Helsingfors i går.

En andra flygning till Helsingfors i går.

En andra flygning till Helsingfors i går.

En andra flygning till Helsingfors i går.

En andra flygning till Helsingfors i går.

En andra flygning till Helsingfors i går.

En andra flygning till Helsingfors i går.

En andra flygning till Helsingfors i går.

En andra flygning till Helsingfors i går.

En andra flygning till Helsingfors i går.

En andra flygning till Helsingfors i går.

En andra flygning till Helsingfors i går.

En rad flygbombardering med olika orter. — Artilleriled med kustorterna på Karelska näset.

Amerikansk opinion för utarbetade af förhållandena med Sovjetstaterna. — Medlingen arstagen.

Amerikansk smärta vid arbetet förhållandena med Ryssland.

Svenska tankar på Ryssland efter överfallet. — Först och främst.

En andra flygning till Helsingfors i går.

Kristianstad prästades i går i Finland.

En andra flygning till Helsingfors i går.

En andra flygning till Helsingfors i går.

En andra flygning till Helsingfors i går.

En andra flygning till Helsingfors i går.

En andra flygning till Helsingfors i går.

En andra flygning till Helsingfors i går.

En andra flygning till Helsingfors i går.

En andra flygning till Helsingfors i går.

En andra flygning till Helsingfors i går.

En andra flygning till Helsingfors i går.

En andra flygning till Helsingfors i går.

En andra flygning till Helsingfors i går.

En andra flygning till Helsingfors i går.

En andra flygning till Helsingfors i går.

En andra flygning till Helsingfors i går.

En andra flygning till Helsingfors i går.

En andra flygning till Helsingfors i går.

En andra flygning till Helsingfors i går.

En andra flygning till Helsingfors i går.

En andra flygning till Helsingfors i går.

HELENE SCHJERFBECK

Helene Schjerfbeck – Oman tiensä kulkija Marja Lahelman elämäkerta tuo esiin rohkean ja määrätietoisen taiteilijan, jonka elämä ja taide kietoutuvat saumattomasti

Helene Schjerfbeck (1862–1946) on suomalaisen taiteen merkkihahmo, jonka tuotanto on noussut kansainväliseen tietoisuuteen viime vuosikymmeninä. Marja Lahelman englanninkielinen elämäkerta Helene Schjerfbeck – An Artist's Life avaa hänen elämäänsä ja taiteellista kehitystään tavalla, joka nostaa hänet uudelle tasolle myös kansainvälisessä taidehistoriassa. Kirja on paitsi odotettu lisä Schjerfbeck-tutkimukseen, myös merkittävä kulttuuriteko, joka avaa suomalaisen taiteen historiaa uudelle yleisölle.

Elämäkerta, joka uudistaa tulkintoja

Lahelma murtaa vanhoja myyttejä ja tuo esiin Schjerfbeckin vahvan ja päämäärätietoisen persoonan. Aiemmat elämäkerrat, kuten Einar Reuterin vuonna 1951 julkaisema teos, kuvasivat hänet eristäytyneenä ja hauraana taiteilijana. Tämä tulkinta vaikutti pitkään siihen, miten hänen taidettaan ymmärrettiin. Lahelma kuitenkin näyttää, että Schjerfbeck ei ollut vain syrjässä elänyt yksinäinen nero, vaan aktiivinen taiteilija, joka piti yhteyttä muihin taiteilijoihin ja imi vaikutteita kansainvälisistä virtauksista muun muassa taide-

ja muotilehtien kautta.

Schjerfbeckin pitkä ura, joka alkoi jo hänen lapsuudessaan, heijastaa paitsi hänen henkilökohtaista intohimoaan taiteeseen, myös hänen kykyään sopeutua ja uudistua. Hän siirtyi naturalismista modernismin ilmaisuihin omalla, ainutlaatuisella tavallaan, mikä teki hänestä ajattomasti kiinnostavan taiteilijan.

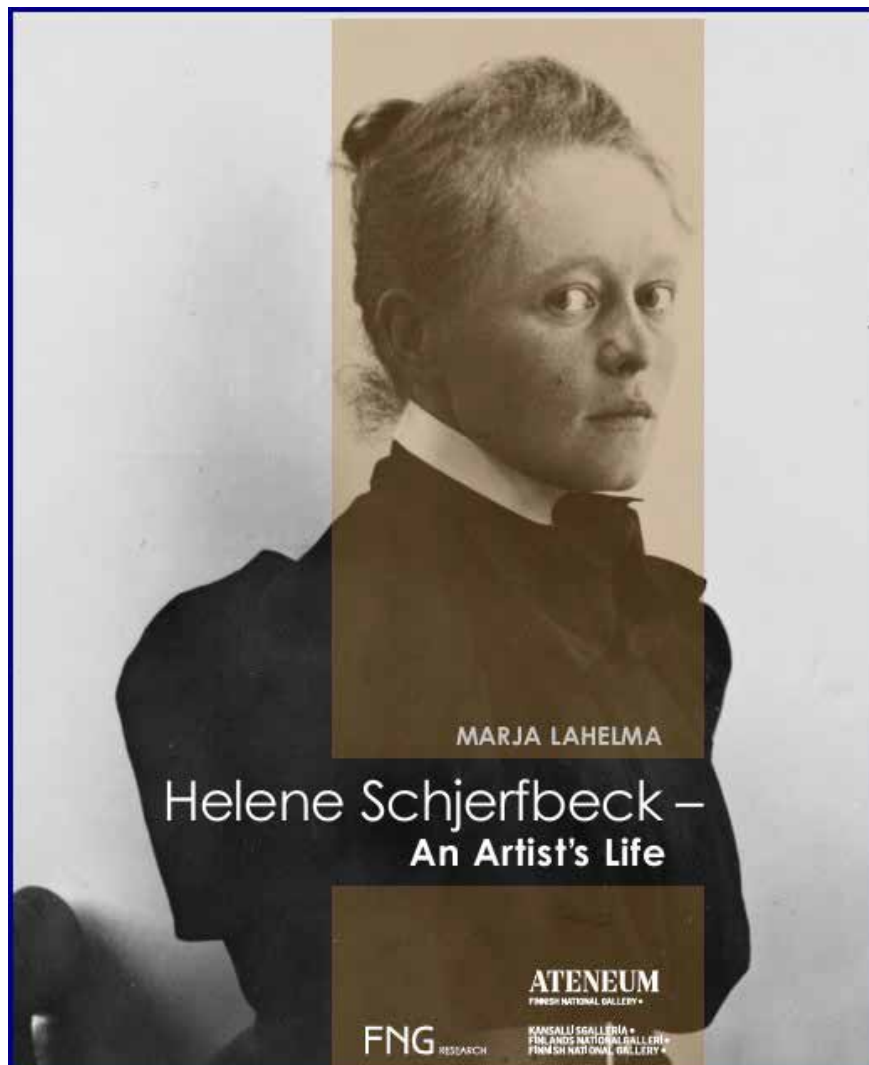
Kirjan ansiot

Lahelma jakaa elämäkerran kuuteen lukuun, jotka seuraavat Schjerfbeckin taiteellisia ja henkilökohtaisia vaiheita lapsuudesta kypsään ikään. Kirja nojaa kattavasti arkistoaineistoihin, kirjeenvaihtoon ja taideteoksiin, mikä antaa kokonaisvaltaisen kuvan Schjerfbeckin elämästä ja työskentelystä. Erityisen kiitoksen ansaitsee Lahelman tapa käsitellä Schjerfbeckin vammaisuutta: se ei ole taiteilijaa rajoittava tekijä, vaan osa hänen elämäänsä, jonka hän integroi taiteeseensa.

Kirja korostaa myös Schjerfbeckin merkitystä suomalaiselle taiteelle. Hän ei ollut osa 1800-luvun lopun kansallisromanttista „Kulta-ajan“ valtavirtaa, vaan kulki omia polkujaan, keskittyen intiimeihin aiheisiin ja kansainväliseen uraan. Lahelman tutkimus tuo valokeilaan myös suomalaisen taidehistorian yhteydet laajempiin taiteellisiin virtauksiin.

Arviointi

Helene Schjerfbeck – An Artist's Life on tärkeä teos

niin taidehistorioitsijoille kuin taiteen ystäville. Se ei pelkästään dokumentoi Schjerfbeckin elämää, vaan tarjoaa uuden tulkinnan, joka haastaa vanhat käsitykset ja avaa hänen tuotantoaan aiempaa syvämmällä. Lahelman analyttinen ja empaattinen kirjoitustyyli tekee kirjasta helposti lähestyttävän mutta samalla asiantuntevan.

Tämä elämäkerta ei vain vahvista Schjerfbeckin asemaa Suomen rakastetuimpien taiteilijoiden joukossa, vaan auttaa myös ymmärtämään hänen merkitystään osana kansainvälistä taiteen kenttää.

Suosittelen lämpimästi tätä elämäkertaa kaikille, jotka haluavat tutus-

tua paitsi Schjerfbeckin taiteeseen myös hänen ainutlaatuisen elämänsä kaarensa. Tämä kirja on ikkuna taiteilijan maailmaan – maailmaan, jossa rohkeus ja omistautuminen johtavat ajattoman kauneuden luomiseen.

Kirja löytyy tästä:

https://research.fng.fi/wp-content/uploads/2023/04/fngr_2023-1_hs_print.

TEATTERI

Keväällä kaikenlaista kivaa! Vaasan kaupunginteatterin lavalla odotettuja vierailuesityksiä

Arja Koriseva, Kuva: Motopark Creative Commons Attribution-Share Alike 3.0

Vaasan kaupunginteatterin kevätkausi 2025 tarjoaa monipuolisen kattauksen upeita vierailuesityksiä, jotka varmasti lämmittävät ja koskettavat katsojia. Teatterin Romeo-näyttämölle saapuvat tänä keväänä kolme odotettua esitystä: Arja Korisevan juhlakonsertti Leipää, Lempee ja Lämpö 35 vuotta, Sirpa Kähkösen ja Seela Sellan tähdittämä Vihreä sali soi sekä Juha Vainion lauluihin perustuva Vanhoja poikia.

Ensimmäisenä nähdään Arja Korisevan juhlakonsertti Leipää, Lempee ja Lämpö 35 vuotta, joka tuo sunnuntaina 16. helmikuuta lavalle ripaus menneiden vuosien nostalgiaa. Koriseva esittää tuttuja klassikkosävelmiään aina tulisista tangoista musikaalisävelmiin yhdessä viisihenki- sen Fortuna-orkesterin kanssa. Konsertti lupaa iloa ja sydämellistä musiikin juhlaa – täydellinen alku kevään teatterikaudelle!

Maaliskuussa Romeo-näyttämölle saapuu Sirpa Kähkösen koskettava ja monitaiteinen teos Vihreä sali soi, joka

pohjautuu Kähkösen romaaneihin Muistoruoho ja Vihreä sali. Lauantaina 8. maaliskuuta esitettävä teos käsittelee rakkautta, joka ylittää elämän ja kuoleman rajat, sekä luonnon tarjoamaa lohtua ja kauneutta. Näyttelijälegenda Seela Sella tuo tekstin eloon lukijana, ja Kähkönen itse toimii kertojana. Soprano Pia Freundin ja pianisti Kristian Attilan musiikki täydentää esityksen ainutlaatuisen tunnelman.

Kevään vierailuesitykset kruunaa Vanhoja poikia -musiikinäytelmä, joka saapuu Vaasan kaupunginteatteriin keskiviikkona 9. huhtikuuta. Tämä rakastettu näytelmä on kerännyt yleisön suosion aiemmilla esityksillä. Näytelmässä neljä miestä kohtaavat Saimaalla ja jakavat tarinoita, toiveita ja unelmia Juha Vainion ikimuis- toisten laulujen siivittämänä. Lavalla nähdään karismaattiset konkarit Taneli Mäkelä, Esko Roine, Tuomas Uusitalo ja Puntti Valtonen, ja live-musiikista vastaa Antti Paalasan ja Kiharakolmion yhtye.

Lähde: Kaupunginteatterin tiedote

ILMASTONMUUTOS

2024: Vuosi, jolloin ylitimme 1,5 asteen kynnyksen

Copernicuksen ilmastomuutospalvelu (C3S) on antanut karun varoituksen: vuodesta 2024 on tulossa ensimmäinen ennätysellinen vuosi, joka ylittää kriittisen 1,5 celsiusasteen lämpenemiskynnyksen. Tämä synkkä virstanpylväs, joka hahmoteltiin äskettäisessä lehdistötiedotteessa, korostaa välittömien ja päättävien ilmastotoimien kiireellistä tarvetta.

C3S on yhdessä Copernicuksen ilmaston seurantapalvelun (CAMS) kanssa seurannut ja analysoinut huolellisesti keskeisiä ilmastotrendejä ja päättävien ilmastotietojen paljastavat huolestuttavan suuntauksen nopeasti nousevista globaaleista lämpötiloista, jotka johtuvat kasvihuonekaasupäästöjen jatkuvasta kasvusta.

1,5 celsiusasteen kynnyksen ylittymisen seuraukset ovat kauaskantoisia ja mahdollisesti katastrofaalisia. Tutkijat varoittavat useammin kaammista lämpöallo-

ista, kuivuudesta, tulvista ja merenpinnan noususta. Nämä äärimmäiset sääilmiöt vaikuttavat suhteettomasti haavoittuviin yhteisöihin ja ekosysteemeihin maailmanlaajuisesti.

Tämän kriisin torjumiseksi C3S ja CAMS korostavat tietojensa ja oivallustensa hyödyntämisen tärkeyttä. Copernicus-dataa hyödyntämällä poliittiset päättäjät, tutkijat ja yritykset voivat tehdä tietoon perustuvia päätöksiä, kehittää tehokkaita strategioita ilmastomuutokseen sopeutumiseksi ja sen hillitsemiseksi sekä nopeuttaa siirtymistä kestävään tulevaisuuteen.

Keskeisiä aloja, joilla Copernicus-datalla voi olla merkittävä vaikutus, ovat seuraavat:

Uusiutuvan energian optimointi: Aurinko- ja tuulipotentialin arviointi uusiutuvan energian tuotannon maksimoimiseksi.

Ilmastomuutosennusteet: Tulevien ilmastotilanteiden ennustaminen suunnittelu- ja

investointipäätösten tueksi.

Kasvihuonekaasujen seuranta: Päästöjen ja pitoisuuksien seuranta lähteiden tunnistamiseksi ja lieventämispolitiikkojen tehokkuuden arvioimiseksi.

Copernicus-datan saatavuus tekee siitä arvokkaan resurssin kaikille, jotka työskentelevät ilmastomuutoksen parissa. Valjastamalla tämän datan voiman voimme yhdessä työskennellä kohti kestävämpää ja selviytymiskykyisempää planeettaa.

Maailman kokoontuessa COP29-kokoukseen C3S:n tulokset ovat karu muistutus ilmastokriisin kiireellisyydestä. On välttämätöntä, että maailman johtajat ryhtyvät rohkeisiin toimiin kasvihuonekaasupäästöjen vähentämiseksi, investoivat puhtaaseen teknologiaan ja suojelevat haavoittuvia yhteisöjä. Planeettamme tulevaisuus riippuu siitä.

Lähde: C3S Tiedote 11.11.2024

ILMASTONMUUTOS

Kaupunkien lämpökuplat tekevät kaupungeista epämukavia – ja epäterveellisiä

Kaupunkiemme kasvaessa kasvaa myös piilevä uhka: kaupunkien lämpö. Tämä ilmiö on enemmän kuin vain tavallinen kesän epämukavuus; Se nostaa lämpötilat tasolle, joka vaikuttaa terveyteen, tuottavuuteen ja ympäristöön. Laajoista betonialueista, jotka vangitsevat auringon lämmön, ilmastointilaitteisiin, jotka työntävät lämmintä ilmaa takaisin kaduille, kaupunkien lämpöä ohjaavat inhimilliset kehitysmallit ja, ironista kyllä, pyrkimyksemme jäähtyä. Vaikutukset tuntuvat laajasti, erityisesti helleaaltojen aikana, jolloin nämä alueet voivat olla useita asteita lämpimämpiä kuin maaseutuympäristönsä - ilmiö, joka tunnetaan nimellä ”kaupunkien lämpösaareke” -vaikutus. Onneksi on olemassa useita strategioita, joita kaupungit voivat ottaa käyttöön tämän kasvavan ongelman ratkaisemiseksi-

si.

Kaupunkien lämmön ongelma

Kaupunkien lämpösaarekevaikutus johtuu pääasiassa materiaaleista, kuten asfaltista, betonista ja metallista, jotka absorboivat, vangitsevat ja säteilevät lämpöä. Toisin kuin luonnonmaisemat, jotka säilyttävät kosteuden ja tarjoavat varjoa, näillä kaupunkipinnoilla on rajallinen kyky jäähtyä, mikä luo kuuman ilman kerroksen, joka viipyy kaupungeissa. Ilmavirran estävät korkeat rakennukset lisäävät lämpöä entisestään, ja kun väestö kasvaa edelleen kaupunkialueilla, ilmastoinnin käytöstä on tullut välttämätöntä. Ironista kyllä, ilmastointilaitteet päästävät myös hukkalämpöä, mikä lämmittää ulkoympäristöä entisestään.

Tämä yhdistetty lämpöaltistus ei vain tee kaupunkielämästä epämukavaa - se tekee siitä vaaralli-

sen. Liiallinen kuumuus voi johtaa kuivumiseen, lämpöuupumukseen ja jopa tappavaan lämpöhalvaukseen, erityisesti haavoittuville ryhmille, kuten vanhuksille, lapsille ja niille, joilla on jo olemassa olevia terveysolosuhteita. Lisäksi korkeat lämpötilat pahentavat ilmansaasteita, koska alailmakehän otsoni, savusumun komponentti, muodostuu helpommin kuumuudessa. Siten hengitysongelmista kärsiville ihmisille kuumat kaupunkiympäristöt voivat olla erityisen haitallisia.

Ratkaisut kaupunkitilojen jäädyttämiseen

Kaupunkien lämpöön puuttuminen edellyttää luontopohjaisten ratkaisujen, innovatiivisen kaupunkisuunnittelun ja yhteisön toiminnan yhdistelmää. Luomalla viileämpiä, vihreämpiä ja varjoisempia tiloja kaupungit voivat parantaa sekä asukkaidensa mu-

kavuutta että terveyttä. Joitakin tehokkaita ratkaisuja ovat:

1. Viheralueiden ja kaupunkipuuden lisääminen. Puistot, viherkatot ja kaupunkipuut ovat tehokkaita tapoja lieventää kaupunkien lämpöä. Viheralueet tarjoavat varjoa ja vapauttavat kosteutta haihtumisprosessilla, joka jäädyttää ympäröivää ilmaa. Erityisesti puilla on useita etuja: ne imevät hiilidioksidia, suodattavat epäpuhtauksia ja alentavat pintalämpötiloja tarjoamalla varjoa. Tutkimukset osoittavat, että naapurustot, joissa on runsaasti vehreyttä, voivat olla jopa viisi astetta viileämpiä kuin ympäröivät alueet, joilla ei ole vihreää peittoa. Lisäksi puistojen ja viheralueiden lisääminen tarjoaa sosiaalisia ja virkistysmahdollisuuksia, jotka parantavat yleistä elämänlaatua.

2. Heijastavien ja läpäisevien materiaalien käyt-

tö

Kaupunki-infrastruktuurissa käytetyillä materiaaleilla on keskeinen rooli lämmönhallinnassa. Heijastavien materiaalien käyttö rakennuksissa, katoissa ja jalkakäytävillä voi auttaa vähentämään pintojen absorboiman lämmön määrää. Valkoiset tai vaaleat materiaalit heijastavat enemmän auringonvaloa kuin tummat, mikä estää pintoja kuumentamasta yhtä paljon. Viileät katot – sellaiset, jotka on päällystetty materiaaleilla, jotka on suunniteltu heijastamaan enemmän auringonvaloa – voivat olla erityisen tehokkaita. Läpäisevät materiaalit, kuten huopakainen päällyste, voivat auttaa vähentämään lämpöä päästämällä sadeveden suodattamaan läpi, jäädyttämällä pintaa ja estämällä liiallisen valumisen.

3. Viherkatot ja -seinät. Kasvillisuuden peittämät viherkatot eivät vain

auta eristämään rakennuksia, vaan tarjoavat myös lisää viheralueita, jotka lieventävät lämpöä. Lisäämällä maa- ja kasvikerroksia rakennusten katoille ne alentavat pintalämpötilaa ja imevät sadevettä, mikä lievittää kaupunkien viemärintijärjestelmiin kohdistuvaa painetta. Samoin viherseinät – pystysuorat puutarhat rakennusten sivuilla – voivat auttaa varjostamaan rakenteita, viilentämään ympäröivää ilmaa ja parantamaan ilmanlaatua. Nämä vihreät pinnat tarjoavat myös miellyttävän esteettisen vetovoiman integroimalla luonnon kauneuden kaupunkiympäristöön.

4. Suunnittelu luonnollista ilmanvaihtoa varten Ilmavirran priorisointi kaupunkisuunnittelu ja arkkitehtoninen suunnittelu voivat vähentää huomattavasti lämmönpidätyskykyä kaupungeissa. Kapeat kadut ja tiiviisti pakatut rakennukset rajoittavat ilmanvaihtoa ja luovat ”lämpökamioneita”, jotka vangitsevat kuumaa ilmaa rakenteiden väliin. Suunnittelemalla avoimia tiloja, leveämpiä katuja ja tuulenvireitä, jotka helpottavat ilmavirtausta, kaupungit voivat vähentää loukkuun jäänyttä lämpöä. Myös rakennusorientaatiolla ja materiaaleilla voi olla merkitystä; Esimerkiksi ikkunoiden ja tuuletusaukkojen sijoittaminen vallitsevien tuulien hyödyntämiseksi voi edistää luonnollista jäähdytystä rakennuksissa, mikä vähentää ilmastoinnin tarvetta.

5. Yhteisön toiminta ja tietoisuus Yhteisölähtöiset aloitteet voivat auttaa lisäämään tietoisuutta ja edistämään yhteistyötä kaupunkien lämmön torjunnassa. Naapurustoryhmät ja pa-

ikallisneuvostot voivat järjestää puiden istutus-kampanjoita, kannustaa viileiden kattojen asentamiseen ja tarjota asukkaille tietoa kuumuudesta selviytymisestä kesän huippukuukausina. Julkiset jäähdytyskeskukset, varjostetut kauttakulkupysäkit ja nesteytysasemat voivat myös tarjota helpotusta äärimmäisten helleaaltojen aikana varmistuen, että ihmisillä, erityisesti haavoittuvilla, on turvallinen tila jäähtyä.

6. Teknologian käyttö kaupunkien lämmön seurannassa ja lieventämisessä Innovatiivisella teknologialla voi olla merkitystä kaupunkien lämmön torjunnassa. Kaupungit käyttävät yhä enemmän lämpökameroita ja antureita tunnistamaan ”kuumia pisteitä”, joissa lämpötilat ovat korkeimmat. Näiden tietojen avulla kunnat voivat priorisoida vaikuttavia alueita toimenpiteille, kuten puiden istuttamiselle, heijastaville materiaaleille tai julkisille jäähdytysasemille. Lisäksi älykäs kaupunkitekniikka, kuten mukautuva katuvalaistus ja energiatehokkaat rakennusjärjestelmät, voivat vähentää lämpöpäästöjä vähentämällä energian kokonaiskäyttöä.

Viileämpien kaupunkien tulevaisuus

Vaikka on selvää, että kaupunkien lämpö on vakava haaste, se on myös mahdollisuus miettiä uudelleen lähestymistapaamme kaupunkisuunnitteluun ja kehittämiseen. Integroimalla luonnollisia ratkaisuja, rakentamalla kestävämpää infrastruktuuria ja edistämällä ilmastotietoista suunnittelua voidaan luoda kaupunkia, jotka ovat sekä viileämpiä että ter-

veellisempiä. Singaporen ja Los Angelesin kaltaiset kaupungit ovat jo ottaneet suuria harppauksia ottamalla käyttöön laajamittaisia viherkatto-ohjelmia, laajentamalla puiden latvustoja ja kokeilemalla viileitä jalkakäytäviä. Niiden menestys toimii mallina ja osoittaa, miten kaupunkialueet voivat luoda kestävästä tasapainon

ihmisten tarpeiden ja ympäristön sietokyvyn välille.

Asukkaille viileämmät kaupungit tarkoittavat mukavampia ja nautinto-ohjelmia, laajentamalla puiden latvustoja ja kokeilemalla viileitä jalkakäytäviä. Niiden menestys toimii mallina ja osoittaa, miten kaupunkialueet voivat luoda kestävästä tasapainon

tavaa, mutta yhteisillä ponnisteluilla kaupungit ympäri maailmaa voivat vastata tähän testiin ja luoda kaupunkialueita, jotka eivät ole vain mukavampia vaan viime kädessä joustavampia ja kestävämpiä.

TAIDENÄYTTELY

Vaasan taiteilijat Fanny Churberg ja Alexandra Frosterus kevään Ateneumin näyttelyssä – Rajoja ylittämässä muuttaa käsitystämme 1900-luvun naistaiteilijoista

Fanny Churberg Tyttöjä rannalla 1869

Keväällä 2025 Ateneum nostaa esiin 1900-luvun naistaiteilijoita uraauurtavassa näyttelyssä Boundary Crossers – 1900-luvun kiertävät naistaiteilijat. 7. maaliskuuta - 24. elokuuta vierailijoita hemmotellaan monipuolisella kertomuksella siitä, kuinka rohkeat naiset suurista esteistä huolimatta kamppailivat taiteen luomiseksi ja aikansa vaikuttamiseksi. Esillä on muun muassa kaksi vaasalaista nimekästä nimeä: Fanny Churberg ja Alexandra Frosterus-Sältin.

Uraauurtavaa työtä taiteen tutkimuksessa

Ateneumin amanuenssin Anne-Maria Pennosen kuratoima näyttely valottaa uudella tavalla useita taiteilijoita, jotka ovat aiemmin jääneet miespuolisten aikalaistensa varjoon. Yli 50 naistaiteilijan teokset

Pohjoismaista, Baltiasta, Saksasta ja Puolasta kuvaavat heidän elämäänsä ja teoksiaan, joita leimaavat usein vastoinkäymiset, luovuus ja rajat ylittävät tavoitteet.

Taiteilijat matkustivat Saksaan – 1900-luvun taidekeskukseen – opiskelemaan ja luomaan. Täällä he kehittivät taitojaan rajallisista koulutusmahdollisuuksista huolimatta, koska naiset ohjattiin usein yksityisiin opintoihin tai erityisiin naisten taidekouluihin. Vaativat ja riskialttiit matkat näkyivät myös aihevalinnoissa: kukat, asetelmat ja muotokuvat olivat usein helpommin lähestyttäviä aiheita kuin maisemat, koska naisten liikkumisvapautta rajoitettiin.

Fanny Churberg ja Alexandra Frosterus-Sältin – paikallisia ikoneja kansainväli-

sellä näyttämöllä

Tunteita herättävistä maisemistaan tunnettu Fanny Churberg ja kunnioitusta herättänyt Alexandra Frosterus-Sältin edustavat saman taistelun kahta puolta. Ne symboloivat sitä, miten naiset uhmasivat odotuksia ja lunastivat paikkansa miesvaltaisessa taidemaailmassa. Churberg ja Frosterus ovat paitsi osa suomalaista taidehistoriaa, myös laajempaa kansainvälistä liikettä naisten oikeuksien ja taiteen tunnustamisen puolesta.

Historiallinen ja taiteellinen kuvaus

Näyttely tarjoaa paitsi katsauksen taiteilijoiden elämäänsä, myös kuvan ajasta. Naiset taistelivat unelmiensa puolesta aikana, jolloin äänioikeus oli kaukainen ajatus ja avioliitto merkitsi usein taiteellisen

uran päättymistä. Tällaisilla esikuvillaan he raivasivat tietä myöhemmille sukupolville, muun muassa Helene Schjerfbeckille ja Ellen Thesleffille.

Ateneum tarjoaa korvaamattoman mahdollisuuden nähdä teoksia, joita ei ole koskaan aiemmin ollut esillä Suomessa, monet niistä lainassa arvostetuista museoista, kuten Alte Nationalgalerie Saksassa ja Nationalmuseum Ruotsissa. Lisäksi esitellään pioneeri Hilda Olsonin, Suomen ensimmäisen naispuolisen tieteellisen kuvittajan, teoksia. Kansainvälinen yhteistyö ja syventäminen

Näyttely on toteutettu yhteistyössä Düsseldorfin Kunstpalastin kanssa, jossa versio näyttelystä esitetään myöhemmin syksyllä 2025. Näyttelyyn liittyy laaja ruotsin-, suomen- ja englan-

ninkielinen katalogi, jonka kansainvälisten tutkijoiden artikkelit syventävät ymmärrystä naistaiteilijoiden elämästä ja teoksista.

Kunnianosoitus niille, jotka rikkoivat rajoja

Boundary Crossing on enemmän kuin näyttely – se juhlistaa aikansa rajoja uhmanneiden naisten rohkeutta, näkemystä ja taiteellista voimaa. Vaasalaisille se on ainutlaatuinen mahdollisuus nähdä kaksi kaupungin omaa taiteilijaa kansainvälisessä kontekstissa ja samalla pohtia, kuinka pitkälle olemme päässeet – ja kuinka paljon meillä on vielä opittavaa historiasta.

Näyttely avautuu 7. maaliskuuta 2025 ja kestää 24. elokuuta asti Helsingin Ateneumissa. Älä missaa mahdollisuutta tavata näitä rikkovia naistaiteilijoita. (Lähde: Ateneum/STTinfo)

TAIDE

Tulviva kylpyhuone Kuntsin taidemuseossa – Meta Isæus-Berlinin laaja yksityisnäyttely debytoi Suomessa

Ruotsalainen nykyaiteilija Meta Isæus-Berlin tuo teoksensa Suomeen laajassa yksityisnäyttelyssä Kuntsin modernin taiteen museossa Vaasassa.

Filosofi-niminen näyttely avautuu 2. marraskuuta 2024 ja kestää 30. maaliskuuta 2025 asti, ja se esittelee noin 50 teoksen valikoiman Isæus-Berlinin 30-vuotisen taiteellisen uran ajalta, mukaan lukien kymmenen uutta installaatiota, joita ei ole koskaan ennen nähty Suomessa.

Meta Isæus-Berlin on tunnettu ruotsalainen nykyaiteilija, jonka työt hämärtävät usein unen ja todellisuuden välisiä rajoja. Hänen ainutlaatuisuutensa, jolle on ominaista sekoitus surrealismia, symboliikkaa ja kotimaista kuvastoa, on kiehtonut yleisöä ympäri maailmaa.

Vuonna 1963 syntyneen Isæus-Berlinin taiteellista matkaa on leimannut jatkuva alitajunnan ja arjen tutkiminen. Hänen installaatioissaan, maalauksissaan ja veistoksissaan on usein kotimaisia esineitä, kuten tuoleja, sänkyjä ja pöytiä, jotka on muutettu arvoituksellisiksi ja unenomaisiksi sävellyksiksi.

Yksi hänen silmiinpistävimmistä teoksistaan, ”Tuoli sängyn vieressä”, on ahdistava ja herättävä teos, joka kutsuu katsojat pohtimaan unen, unien ja alitajunnan luonnetta. Tuoli, näennäisesti taval-

linen esine, on sijoitettu sängyn viereen, mikä viittaa hetkeen siirtymisestä valveillaolon ja unen välillä. Karu valkoinen väripaletti ja minimalistinen sommittelu luovat hiljaisuuden ja itsetutkiskelun tunteen.

Isæus-Berlinin teokset viittaavat usein historiallisiin ja mytologisiin kertomuksiin. Hän saa inspiraatiota muinaisista myyteistä, saduista ja uskonnollisesta ikonografiasta ja kuvittelee nämä tarinat uudelleen nykyaikaisessa kontekstissa. Hänen maalauksissaan on usein hahmoja, jotka näyttävät sekä tutuilta että vierailta, unenomaisissa tiloissa tai mukana arvoituksellisissa rituaaleissa.

Taiteilijan kyky luoda tunnelmaa ja salaperäisyyttä on yksi hänen suurimmista vahvuksistaan. Hänen teoksensa herättävät usein nostalgian ja kaipauksen tunteen ja kutsuvat katsojan sukeltamaan omiin muistoihinsa ja unelmiinsa. Alitajuntaa tutkimalla Isæus-Berlin tarjoaa välähdyksen ihmisen psyyken kätkeytyistä syvyyksistä.

Viime vuosina Isæus-Berlin on saanut kansainvälistä tunnustusta osallistumalla arvostettuihin näyttelyihin, kuten Venetsian biennaaliin ja Istanbulin biennaaliin. Hänen töitään on merkittävässä kokoelmassa ympäri maailmaa, kuten Moderna Museetissa Tukholmassa ja nykyaiteen museossa Los Angelesissa.

Olitpa kokenut taiteen ystävä tai satunnainen tarkkailija, Meta Isæus-Berlinin työt kiehtovat ja inspiroivat varmasti. Hänen kykynsä muuttaa tavallinen poikkeukselliseksi tekee hänestä yhden aikamme merkittävimmistä nykyaiteilijoista.

Isæus-Berlinin taide ei tarjoa suoraa vastauksia, vaan jättää katsojalle tilaa tulkita ja pohtia omia kokemuksiaan. Vaasan näyt-

telyyn on lainattu teoksia myös merkittävistä ruotsalaisista museoista, kuten Moderna Museetista ja Malmön taidemuseosta. Lisäksi on julkaistu luettelo, jossa taiteilija jakaa tulkintojaan ja luovia prosessejaan.

Yksi näyttelyn kiinnostavimmista kohteista on kylpyhuone, jonka rakentamisen on rahoittanut Gröndalin veljesten säätiö. Sitä ei voi kuvailla, se on nähtävä!

Näyttely on merkittävä kansainvälinen taide-tapahtuma Suomessa, ja Meta Isæus-Berlinin vahva läsnäolo Kuntsin-museossa kutsuu katsojan näkemään tuttuja paikkoja ja esineitä uusien runollisin silmin.

Näyttely on avoinna 2. marraskuuta 2024 – 30. maaliskuuta 2025 Kuntsin modernin taiteen museossa Vaasassa.

Tämä tavallisesti Tukholman Modärna Museetissa oleva taideteos on valmistettu vuonna 1993. Seinällä on 2000 vedellä täytettyä silikonikäsinettä.

TAIDENÄYTTELY

Eero Järnefeltin näyttelyssä kiehtovat luonnon suuret ja pienet teemat. Näyttely avautui Tikanojan taidekodissa 23 marraskuuta

Tikanojan taidekodissa nähdään 23 marraskuuta lähtien mestarillisen luonto- ja henkilökuvaajan, tunnetta ja totuutta etsineen Eero Järnefeltin (1863–1937) koko uraa käsitävä näyttely. Kokonaisuus esittelee kosmopoliitin kulttuuriperheen kasvatin mittavaa tuotantoa sekä taiteilijan merkitystä Suomen taiteelle sekä suomalaisuudelle. Monipuoliset luontokuvaukset saavat pohtimaan, onko taiteilijan 1800- ja 1900-luvuilla kuvaamaa luontoa enää olemassa.

Järnefelt pyrki tavoittamaan teoksiinsa olennaisen

Eero Järnefeltin taide kumpuaa hänen sukunsa kiinnostavasta kulttuuri-taustasta, ja sitä leimaa olennaisten piirteiden tavoittaminen yhtä lailla luonnosta kuin ihmisistä. Taiteilija osasi kuvata aiheitaan yksityiskohtaisen tarkasti, herkän tunnelmallisesti ja juhlavan monumentaalisesti.

Näyttely valottaa Järnefeltin maisemaja ihmiskäsityksen eri puolia. Se tuo tietoa myös Järnefeltin suvusta, hänen perheestään, opintomatkoista, koti-oloista Tuusu-

lanjärven Suvirannassa ja hänen taiteensa liittymisestä aikaan-sa suomalaisuusajattelun.

Järnefeltin maalaukset luonnosta ja maisemat Koliilta saavat pohtimaan, onko taiteilijan 1800- ja 1900-luvuilla kuvaamaa luontoa enää olemassa – ja mikä on suhteemme luontoon ja maisemiin tänä päivänä. Taiteilijan teok-sissa samanarvoisen kohtelun saavat niin komeat vaaramaiset kuin vesi-leinikin ja rentukan herkätkä yksityiskohdat.

Järnefelt tunnetaan myös aikansa merkikihenkilöistä tekemistään muoto-kuvista. Mukana ovat esimerkiksi kiinnostavat muotokuvat toimittaja, toh-tori ja kansanedustaja Tekla Hultinista sekä vankien ja vähäosaisten aut-tamiseen elämänsä omistaneesta Mathilda Wredestä.

Näyttelyssä on myös lasten kanssa vieraileville suunniteltu reitti, joka herät-telee katsomaan teoksia ja keskustelemaan niistä lasten näkökulmasta.

Näyttelyn kuraattori on Ateneumin intendentti Timo Huusko. Suurin osa teok-sista on peräisin Kansallisgallerian kokoelmasta, mutta mukana on myös runsaasti lainoja muista museoista ja yksityiskokoelmista. Esillä on yli 200 teosta.

Näyttelyn yhteydessä suomeksi, ruotsiksi ja englanniksi julkaistava näytte-lyluetelo tuo esiin uutta tietoa ja tutkimusta Järnefeltin suvusta, perhees-tä, matkoista ja hänen kotioloistaan Suvirannassa. Kirjan on toimittanut Ateneumin amanuenssi Hanne Selkokari ja sen kirjoittajia ovat Timo Huusko, Anna-Maria von Bonsdorff, Julia Donner, Teemu Keskisarja, Minna Maijala, Tutta Palin ja Hanne Selkokari.

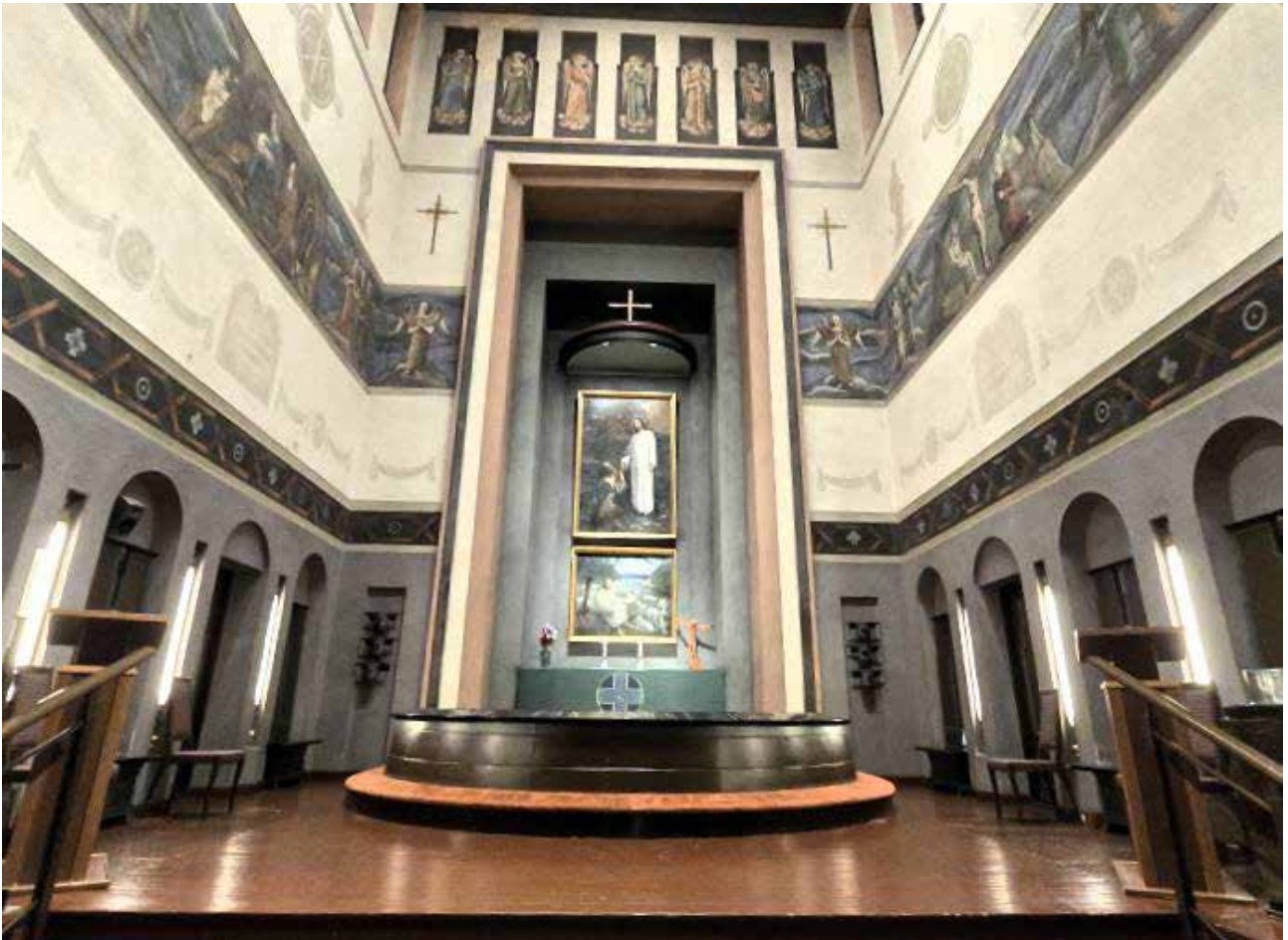
Suvun vaikutus suomalaiseen kulttuuri-elämään oli valtava

Näyttelyssä voi tutustua myös Järnefeltiin perheeseen ja lähisukuun, joiden vaikutus 1800- ja 1900-lukujen vaihteen taiteeseen ja kulttuuriin oli valtava. Järnefeltin sisarukset, kriitik-ko Kasper, kirjailija Arvid, muusikko Armas sekä myöhemmin Jean Sibe-liuksen puolisona tunnettu Aino muistetaan paitsi kuvataiteen, kirjallisuus-den ja musiikin tekijöinä, myös osana laajempaa kulttuuri-toimijoiden ver-kos-toa.

Eero Järnefeltin isä Alexander Järnefelt otti suomalaiskansallisen liikkeen kehittämisen elämäntehtäväkseen. Äiti Elisabeth Järnefelt muistetaan erityisesti kirjallisesta salongistaan, jonka tunnetuin osallistuja oli Juhani Aho. (Ateneum.fi)

EERO JÄRNEFELTIN ALTARITAUULUT

Eero Järnefeltin näyttely avautuu Tikanojalla – alttaritaulut jäävät kirkkoihin

Jyväskylän Taulumäen kirkon alttari

Tikanojan taidekoti avaa 23. marraskuuta vaikuttavan näyttelyn, joka esittelee Eero Järnefeltin (1863–1937) tuotantoa. Näyttely tarjoaa kattavan katsauksen tämän suomalaisen mestarin taiteeseen, mutta yksi Järnefeltin teosryhmä jää tällä kertaa näkemättä: alttaritaulut.

On ymmärrettävää, että alttaritauluja ei voida siirtää näyttelyyn, sillä ne ovat suurikokoisia ja usein pysyvästi kiinnitetyjä osaksi kirkkojen sisustusta. Tämä ei kuitenkaan vähennä niiden taiteellista ja historiallista arvoa, ja näyttelyssä vierailijat pääsevät ihailemaan alttaritauluista otettuja kuvia.

Kuusi alttaritaulua neljällä vuosikymmenellä

Eero Järnefelt maalasi elämänsä aikana kuusi alttaritaulua, jotka koristavat

kirkkoja eri puolilla Suomea. Hänen alttariteoksiaan voi ihailla muun muassa Keuruun uudessa kirkossa, Jyväskylän Taulumäen kirkossa, Littoisten kirkossa, Raahan kirkossa sekä Helsingin Johanneksenkirkossa.

Näistä tunnetuin lienee Jyväskylän Taulumäen kirkon alttaritaulu, joka on poikkeuksellinen kahden taideteoksen kokonaisuus. Yläosassa on Järnefeltin teos ”Kristus käy veden päällä” (1892–1893), joka säilyi ihmeellisesti Taulumäen ensimmäisen kirkon tulipalosta. Alempana kokonaisuutta täydentää jyvskyläläisen Jonas Heiskan maalaus ”Jeesus – Hyvä Paimen” (1929).

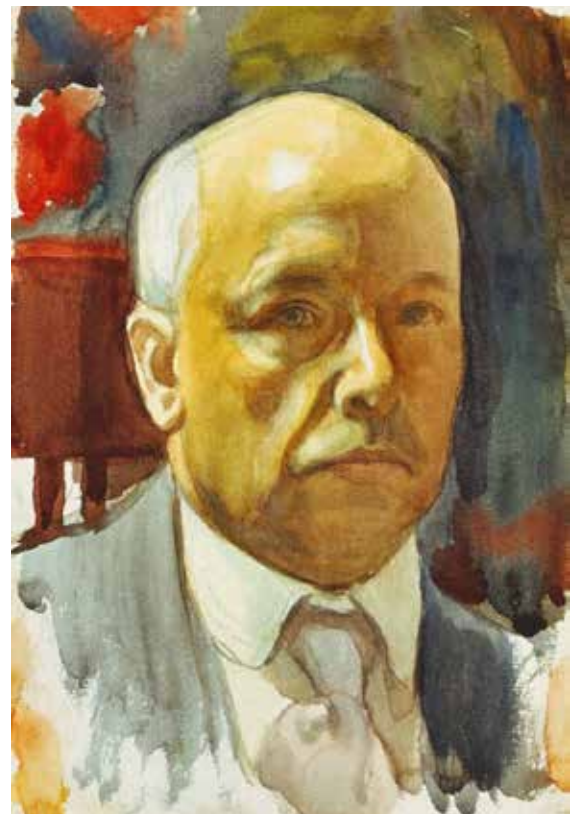
Vaikka Järnefeltin alttaritauluja ei nyt pääse näkemään fyysisesti Tikanojan näyttelyssä, niistä välittyvä

harras tunnelma ja mestarillinen käsiala ovat nähtävissä näiden kuvien välityksellä.

Näyttely on avoinna Tikanojan taidekodissa 23.11.2024 alkaen.

Erik (Eero) Nikolai Järnefelt (8. marraskuuta 1863 Viipuri – 15. marraskuuta 1937 Helsinki) oli suomalainen taidemaalari ja professori (1912). Järnefeltin tunnetuimpia töitä ovat maalaukset Kolm. maisemista ja muotokuvat aikansa merkikhenkilöistä.

Vasemmalla hänen omakuvansa.

Ylhäällä Liedon kirkon alttaritautu, alla Helsingin Johanneskirkon atttari

YHTEISKUNTA

Klikkaa muutokseen? Clicktivismi ja slacktivismi

Mikä on clicktivismi ja slacktivismi?

Oletko koskaan jakanut törkeää uutisartikkelia sosiaalisessa mediassa, allekirjoittanut online-vetoomuksen tai osallistunut digitaaliseen mielenosoitukseen?

Jos näin on, olet ehkä alitajuisesti osallistunut klikkivismin ja slacktivismin ilmiöihin.

Nämä tutkijoiden Jevgeni Morozovin ja Alice Marwickin vuonna 2017 keksimät termit kuvaavat aktivismin muotoa, jota toteutetaan verkossa. Kyse on tuen osoittamisesta aatteelle nap-

sauttamalla painiketta, jakamalla kuva tai kirjoittamalla kommentti. Se on yksinkertaista, nopeaa ja vaatii vain vähän sitoutumista.

Klikkivismi keskittyy yksittäisiin klikkauksiin, jotka muodostavat digitaalisen aktivismin perustan, kuten vetoomuksen allekirjoittamiseen tai linkin jakamiseen.

Slacktivismi on yleisempi termi, joka viittaa käsitykseen, että digitaalinen aktivismi on usein pinnallista eikä johda todelliseen muutokseen.

Miksi se on ongelmallista?

Vaikka voi tuntua hyvältä tehdä jotain, vaikka kuinka pientä, sinulle tärkeän asian puolesta, kritisoidaan klikkivismisiä ja slacktivismisiä. Kriitikot uskovat, että:

Se ei korvaa todellista

toimintaa: napin painallus tai kuvan jakaminen ei ole sama asia kuin mielenosoitukseen osallistuminen, rahan lahjoittaminen tai poliittisiin prosesseihin osallistuminen.

Se voi luoda illuusion muutoksesta: Se voi antaa väärän tunteen siitä, että olet tehnyt jotain muuttaaksesi maailmaa, vaikka teoillasi ei olisi paljon vaikutusta.

Se voi heikentää syvällisempää sitoutumista: Tekemällä ”aktivistina” olemisesta niin helppoa, klikkivismi voi tehdä ihmisistä vähemmän todennäköisiä osallistumaan vaativampiin aktivismin muotoihin.

Sitä voidaan manipuloida: Suuria määriä napsautuksia ja tykkäyksiä voidaan käyttää päätöksentekoprosesseihin va-

ikuttamiseen ja väärän kuvan luomiseen yleisestä mielipiteestä.

Keskustelu ja demokratia Toinen klikkivismin ongelma on se, että se voi heikentää demokraattista prosessia. Terve demokratia edellyttää tietoon perustuvaa ja vivahteikasta keskustelua tärkeistä kysymyksistä. Kun luotamme yksinkertaisiin tykkäyspainikkeisiin ja nopeisiin reaktioihin sosiaalisessa mediassa, vaarana on, että menetämme kyvyn käydä syvempiä keskusteluja ja omaksua erilaisia näkökulmia.

Mitä siis voimme tehdä?

On tärkeää muistaa, että digitaalinen aktivismi ei ole täysin hyödytöntä. Se voi olla tapa lisätä tietoisuutta tärkeistä asioista ja mobilisoida ih-

misiä. Mutta todellisen muutoksen luomiseen tarvitaan enemmän kuin vain muutama napsautus. Edistääksemme mielekkäämpää ja demokraattisempaa keskustelua voimme:

Osallistu paikallisiin asioihin: Osallistu paikallisiin kokouksiin, kirjoita poliitikoillemme ja osallistu vapaaehtoistyöhön.

Tue muutoksen puolesta toimivia organisaatioita: lahjoita rahaa, liity jäseneksi tai levitä sanaa työstään.

Syvennä osaamistamme: Lue sinulle tärkeistä asioista ja pyri ymmärtämään eri näkökulmia.

Käy kriittisiä keskusteluja muiden kanssa: Keskustele tärkeistä asioista ystävien, perheen ja työtovereiden kanssa.

ASTROLOGIA

Jupiter retrogade ja sen seuraukset: Pidä kiinni ha- tuistasi ja horoskoopeistasi!

Tänä talvena, 9. lokakuuta 2024 - 4. helmikuuta 2025, kun Jupiter näyttää menevät taaksepäin (niin sanottu Jupiter retrogade), valmistaudu kosmisten omi-
tuisuuksien kauteen, ylimitoitettuihin ta-
voitteisiin ja mahdol-
lisesti haluan lukea
muinaiset myytit (tai
horoskooppisi) uu-
delleen kohotetulla
kulmakarvalla.

Kun kuulemme, että Jupiter – suuri, kaasumainen jätti-
läinen ja äärimmäinen ast-
rologinen hyvä kaveri – on
”perääntymässä”, mielem-
me hyppää välittömästi ek-
sistentiaalisen huojunnan
kauteen. Jupiter, viisauden,
laajentumisen ja vaurau-
den hallitsija (ja mahdolli-
sesti ”sen yhden ystävän”
epämääräiset neuvot),
yleensä suihkuttaa meille
siunauksia. Mutta kun taak-
sepäin osuu? Kaikki vedot
ovat pois päältä! Jupiter pe-
rääntymässä voi tarkoittaa
”liikaa hyvää asiaa” tai pa-
hempaa, ”ei tarpeeksi hyvää
asiaa”. Astrologeille ja ast-
rologian ystäville se on kuin
joku laittaisi elämäsi kos-
miseen tehosekoittimeen,
heittäisi Jupiter-mehua ja
osuisi ”kaaokseen”.

Joten mikä tarkalleen on Jupiter retrogade?

Tieteellisesti Jupiterin pe-
rääntyminen on ajanjakso,
jolloin Jupiter näyttää liik-
kuvan taaksepäin taivaal-
la, koska Maan kiertorata
ohittaa Jupiterin vastaavilla
taivaallisilla kilparadoillaan.
Tämä peruutus tapahtuu
noin kerran vuodessa ja
kestää noin neljä kuukautta.
Muinaisilla astrologeilla ei
ollut teleskooppeja tai av-
aruusaluksia (tai TikTokia)
selittämään tätä taivaallista
vaihtoa, joten he päättivät,
että Jupiterin täytyy hen-

gähtää, ehkä miettiä uudel-
leen elämänvalintojaan. Ja
jos Jupiter, mahtava kasvun
hallitsija, arvioi uudelleen,
on vain oikeudenmukaista,
että me pelkät kuolevaiset
teemme samoin, eikö niin?
Astrologinen ennuste:
enemmän itseapua, vähem-
män apua tähdiltä

Kun Jupiter perääntyy,
astrologit sanovat, että on
sisäisen kasvun aika ulkoi-
sen laajenemisen sijaan.
Unohda suuret likeyrityk-
set, suuret lommat ja ehkä
jopa se ärtyisä hiusväri, jota
harkitsit - on aika miettiä, ei
kuluttaa! Jupiterin peräänt-
tyminen rohkaisee meitä
katsomaan sisäänpäin, ajat-
telemaan syvästi valinto-
jamme ja ihannetapaukses-
sa välttämään halua muuttaa
pieneen mökkiin metsässä
”löytääksemme itsemme”.

Jupiter hallitsee filosofiaa
ja korkeampaa oppimista,
joten perääntymisen aika-
na viisas asia saattaa olla
vain pieni pohdinta: ”Tarvi-
tustenko todella 17 kasvia
asunnossani?” tai ”Ehkä
nuo filosofian verkkokurs-
sit eivät sittenkään olleet
tuhlausta!” Perääntyminen
osuu usein samaan aikaan
myös tavoitteidemme muu-
toksen kanssa. Aivan kuten
Jupiter painaa jarrua eteen-
päin suuntautuvassa liikke-
essään, saatamme huomata
harkitsevamme uudelleen
tavoitteita ja suuntaavamme
unelmat uudelleen. Tämä ei
tarkoita tavoitteiden hylkää-
mistä – se tarkoittaa niiden
vahvistamista. (Tai ehkä
vain vähemmän naurettavaa.)

Jupiterin perääntymisen historialliset seuraukset: Sekoitus pahuutta ja ma- jesteettisuutta

Koko historian ajan Jupi-
terin perääntyminen on
näkynyt melko monimen-
taalisten hetkien aikana.
Muinaisessa Roomassa he
eivät ehkä tienneet Jupite-
rin perääntymistä maassa
olevasta reiästä, mutta he
tiesivät, että outoja asioita

näytti tapahtuvan, kun Jupi-
ter meni ”omituiseksi”. Esi-
merkiksi keisari Augustus
konsultoi joskus astrologe-
ja Jupiterin perääntymisen
aikana nähdäkseen, oliko
Roman omaisuus muuttu-
massa (vaikka hän ei luul-
tavasti kysynyt rakkauselä-
mästään).

Ja sitten on keskiaika:
Jupiterin perääntymisen
huhuttiin olevan huono
enne kuninkaille ja val-
loittajille. Ritarit menivät
taisteluun vasta, kun
Jupiter oli suotuisassa
asemassa. Muuten mie-
kat pysyivät tuppeina, ja
ritarit keskittyivät jous-
tingiin, lampaanjuhliin
tai mihin tahansa, mitä he
tekivät vapaapäivinä.
Jopa tutkimusmatkojen
sanottiin olevan ”taak-
sepäin varovaisia”, ja
astrologit varoittivat meri-
miehiä ja tutkimusmat-
kailijoita, että Jupiterin
taaksepäin suuntautuva
katse ei ehkä lupaa hy-
vää uusille pyrkimyksille
(etenkin uusille mante-
reille).

Retrogradinen selviyty-

mispakkauksesi: peru- sasiat

Jos haluat selviytyä Jupi-
terin perääntymisestä
muinaisen filosofin - tai
suosikki podcast-astro-
logisi - kaikella armolla,
tässä on joitain parhaita
vinkkejä, joiden avulla
saat kaiken irti tästä ajas-
ta:

Päiväkirja suurista suun-
nitelmistasi - Se, että si-
nun ei pitäisi toimia suur-
ten ideoidesi mukaan, ei
tarkoita, että sinun ei
pitäisi ajatella niitä. Kir-
joita ylös nuo villit unet;
Niiden toteuttamisessa
on aina jälkimmäistä pe-
rääntymistä.

Heijasta, älä hylkää -
Jupiterin perääntymises-
sä on kyse uudelleenar-
vioinnista. Ennen kuin
hylkää suuren projektin
tai suhteen, katso, tar-
vitseeko se vain vähän
säättää.

Omaksu viisautta yli nok-
keluuden – Jupiter on
viisas, ei ärhäkkä. Jätä
sarkasmi sivuun ja keski-
ty muiden kohottamiseen
(vaikka se olisi niinkin

yksinkertaista kuin jon-
kun uuden huistyylin ke-
huminen).

Hylkää ylellisyys - Pe-
rääntymisen aikana ylel-
lisyyksiin tuhmaaminen
saattaa johtaa vain ka-
tumukseen. Joten ehkä
ohita koirasi luonnolli-
sen kokoinen veistos tai
kolmikerroksinen puhal-
lettava joulupukki (kyllä,
vaikka se olisi alennuk-
sessa).

Tarkista horoskooppi-
si - Planeetan kaaoksen
aikoina ei ole haittaa
nähdä, mitä suosikkiast-
rologillasi on sanottavaa.
Joskus pieni kosminen
varmuus on kaikki, mitä
tarvitsemme.

Joten siinä se on. Jupi-
terin perääntyminen
saattaa heittää kosmisen
jakoavaimen suunnitel-
miimme, mutta se avaa
myös oven laadukkaal-
le sieluntutkimukselle
ja pienelle taivaalliselle
naurulle. Älä huoli – pian
Jupiter palaa normaalille
polulle, ja niin toivot-
tavasti mekin.

Kaikki ihokeliakiasta

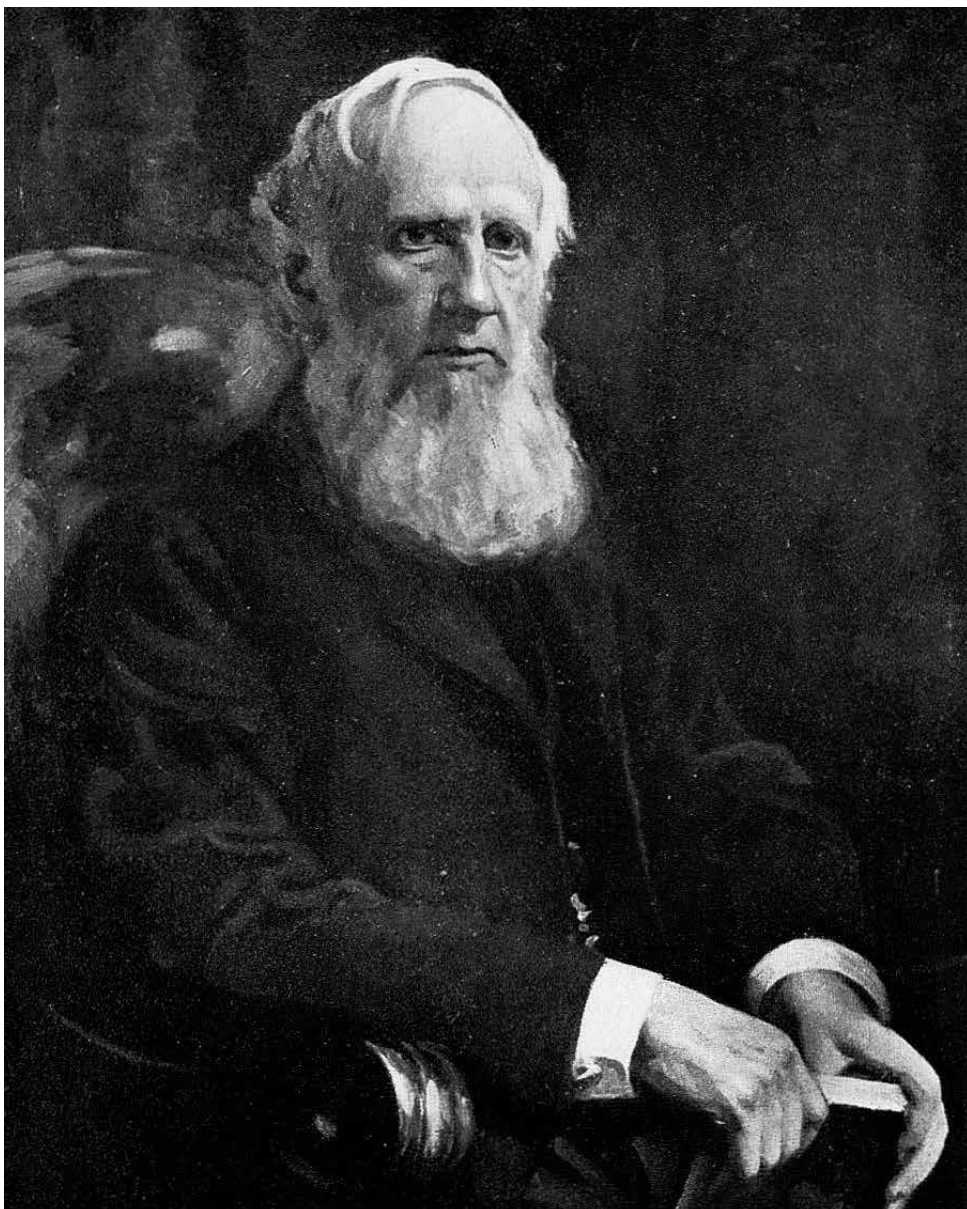
Ihokeliakia, ihossa oleva keliakian muoto, kuvattiin ensimmäistä kertaa vuonna 1884 amerikkalaisen ihosairauksien professorin Louis Adolphus Dühringin toimesta. Hän antoi taudille nimen ”Dermatitis herpetiformis”, jota maalimalla käytetään edelleen. Mutta pitkään tautia kutsuttiin myös Dühringin taudiksi.

Vuonna 1884 Louis Dühring julkaisi taudin 20-sivuisessa kirjassa. Tässä on johdanto hänen kuvaukseensa: ”Dermatitis Herpetiformis -nimellä ehdotan, että asetan useita ihosairautapauksia, joita olen kohdannut ajoittain. Nämä tapaukset ovat tällä hetkellä enimmäkseen nimettömiä, ja niitä on pidetty ja diagnosoitu joko yhden tai toisen yleisimmän tunnetun sairauden, kuten ekseeman, herpesin tai pemfiguksen, outoina ilmenemismuotoina tai joissakin tapauksissa kuvaamattomina. taudit. Näistä huomautuksista voidaan päätellä, että tauti on harvinainen. Samaan aikaan olen kohdannut viimeisten viidentoista vuoden aikana riittävän määrän tapauksia, jotta on perusteltua katsoa, että tauti ansaitsee erityisen kuvauksen ja nimen. Tajusin ensimmäisen kerran, että tämä ihosairaus oli erikoinen jo vuonna 1871, mutta tuolloin havaittujen harvojen tapausten vuoksi oli vaikea luokitella tai hoitaa niitä tyydyttävästi. Sen jälkeen olen törmännyt useisiin muihin tapauksiin, jotka kuvaavat samaa ja muita taudin muunnoksia.”

Näin Louis Dühring kuvasi tämän taudin kutinaa vuonna 1884: ”Silmiinpistävin oire on kutina. Usein myös ihopoltosta valitetaan. Kutina on kuitenkin vallitseva ja on joka tapauksessa väkivaltainen tai jopa voimakas. Potilaat toteavat, että se on täysin suhteeton taudinpurkausten määrään nähden. Se on myös jatkuva kutina, joka saa sairastuneen henkilön naarmuuntumaan jatkuvasti. Se yleensä edeltää rakkuloiden puhkeamista eikä laannu ennen kuin leesiot ovat repeytyneet. Iäkkäät potilaat, jotka tuntevat taudin luonnollisen kulun, ovat ilmoittaneet minulle, että he eivät voi saada helpotusta ennen kuin vauriot ovat repeytyneet. Havainnostani minun pitäisi sanoa, että kutina oli sekä vakavampi että pysyvämpi kuin vesikulaarisessa ekseemassa. Vesikkelit ilmestyvät hitaasti, joten niiden täydellinen kehittyminen voi kestää useita päiviä tai viikon.”

Seuraavina vuosina Louis Dühring julkaisi useita kirjoituksia tästä taudista.

Vasta vuonna 1967 todettiin yhteys keliakian ja ihokeliakian välillä, ja siitä lähtien gluteenittomasta ruokavaliosta on

Louis Adolphus Dühring (1845-1913), amerikkalainen lääkäri, joka 1860-luvulla tutki ihosairauksia Pariisissa, Lontoossa ja Wienissä ja avasi sitten ihosairauksien klinikan Philadelphiassa, Yhdysvalloissa.

Wikimedia Commons, Creative Commons Nimeä 4.0 Kansainvälinen

tullut myös tämän sairauden ensisijainen hoitomuoto.

Oireet

Ihokeliakia ja keliakia ovat siis sama sairaus. Ihokeliakia esiintyy ihossa, kun taas tyypillinen keliakia vaikuttaa suolistoon. Keliakian molemmat muodot aiheuttavat kuitenkin muutoksia myös suoliston ja ihon ulkopuolella.

Ihokeliakian oireita ovat pienet, vaaleanpunaiset rakkulat, joita esiintyy yleensä kyynärpään ja polvien ulkopuolella sekä selässä ja pakaroissa. Ihottuma on yleensä symmetrinen. Ihottumaa voi esiintyä myös muualla, kaulassa ja jopa kasvoissa.

Kutina on epämiellyttävä, vakava, voimakas ja sillä on selvästi kielteinen vaikutus elämänlaatuun. Nämä rakkulat voivat olla hyvin kutiavia ja epämukavia. Usein ihokeliakiaa sairastavilla ihmisillä voi olla univaikeuksia kutinan ja epämukavuuden vuoksi, ja heillä voi olla myös ongelmia ja arpia voimakkaan naarmuuntumisen vuoksi.

Lääketieteellisessä kirjallisuudessa on monia värikkäitä kuvauksia kutinaa.

Kirjassa ”Keliakia: piilotettu epidemia” Rory Jones puhuu kutinastaan: ”Kutsun sitä nyt ’seitsemänvuotiaaksi kutinakseni’. Kutina oli niin paha, että halusin naarmuttaa jalkojani. Se piti minut hereillä

Kyynärpäiden ihottuma voi olla aika mitätön ihokeliakian rauhallisessa vaiheessa. Tästä huolimatta kutina voi olla kiusallista.

öisin. Käytin pitkähaisia paitoja ja housuja yhdeksänkymmenenviiden asteen kuumuudessa peittääkseni purkaukset. Monet voiteet ja voiteet eivät pysäyttäneet kutinaa, joka kulutti yhä enemmän valveillaoloaikaani. Oli tiettyä ironiaa, kun käytin sekä vasenta että oikeaa kättäni raapimaan peilimäisiä purkauksia yhdessä.

Lopullinen johtopäätös ”selittämättömän ihotulehdukseni” syystä oli ”stressi”. Koska ihomme on elävä hengityselin, johon vaikuttaa sekä fyysinen että henkinen terveytemme, se alkoi ymmärtää äreitä, univajeisia aivojani. Seitsemän vuoden kutinan, nivelkipujen ja jatkuvan väsymyksen jälkeen, jos ei muuta, olin ehdottomasti stressaantunut.

Kutsun sitä nyt ”seitsemänvuotiaaksi kutinakseni”. Kutina oli niin paha, että halusin naarmuttaa jalkojani. Se piti minut hereillä öisin. Käytin pitkähaisia paitoja ja housuja yhdeksänkymmenenviiden asteen kuumuudessa peittääkseni purkaukset. Siinä oli tiettyä ironiaa, kun raaputin sekä vasenta että oikeaa kättäni symmetrisiä purkauksia rinnakkain.”

Epidemiologia

Ihokeliakia on lapsilla ja nuorilla erittäin harvinainen. Keski-ikä alkaessa on noin 50 vuotta. Tauti on miehillä hiukan tavallisempu. Vanhin potilas, jolla oli diagnosoitu tämä tauti, oli yli 80-vuotias.

40 vuoden seuranta Suomessa osoitti, että keski-ikä diagnosoituhetkellä oli 70-luvulla

noin 35 vuotta ja nousi sitten vähitellen lähes 50 vuoteen. Samalla tauti on tullut yhä harvinaisemmaksi. Syynä tähän voi olla se, että gluteenin saanti on puolittunut tänä aikana.

Kaikista keliakikoista hieman yli joka kymmenennellä on ihokeliakia.

Ihokeliakiaa sairastavilla ihmisillä on harvoin vakavia oireita, jotka viittaavat yleiseen keliakiaan. Jos tauti vaikuttaa ihoon, se näyttää vaikuttavan ohutsuoleen pienessä määrin. Mutta jos teet gastroskopian saadaksesi ohutsuolen näytteitä, näet tyypillistä villus-atrofiaa useimmilla ihokeliakiapotilailla, kun taas pienemmällä osalla on hyvin hienovaraisia muutoksia.

Diagnostiikka

Ihokeliakian diagnosointi voi olla vaikeaa, koska oireet voivat olla samanlaisia kuin muut ihosairaudet, kuten ekseema tai psoriaasi. Ihomuutosten sijainti on kuitenkin hyvin tyypillinen - pahimmat muutokset löytyvät yleensä kyynärpäiden, polvien ja pakaroiden ulkopuolelta.

Lopullinen diagnoosi saadaan ottamalla näyte terveestä ihosta, joka sitten tutkitaan immunofluoresenssimenetelmällä.

Jos tehdään gastroskopia ohutsuolen limakalvonäytteiden saamiseksi, nähdään tyypillistä villus-atrofiaa useimmilla ihokeliakiapotilailla, kun taas pienemmällä osalla on vain hyvin hienovaraisia muutoksia. Koska diagnoosi on kuitenkin varma jo ihobiopsialla, ohutsuolen koepaloja ei tarvitse tutkia ihokeliakiassa.

Hoito

Gluteenin ruokavalio on myös tämän keliakian muodon hoito. Ja ruokavalio on elinikäinen. Kaura on sallittua, mutta sen on

oltava puhdas kaura, joka ei sisällä muiden jyvien epäpuhtauksia.

Mutta gluteenitonta ruokavaliota on noudatettava erittäin tiukasti. Ja vaikka ruokavaliota noudatettaisiin, voi kestää kauan, ennen kuin ihottuma ja kutina katoavat. Se voi kestää viikkoja tai kuukausia, mutta kahden vuoden gluteenittoman ruokavalion jälkeen kutina ja ihottumat ovat yleensä poissa.

Mutta ei ole helppoa taistella kutinaa vastaan viikkoja tai kuukausia tiukasta ruokavaliosta huolimatta. Siksi lääkitystä tarvitaan melko usein ruokavalion täydennyksenä, ainakin jonkin aikaa.

Käytettyä lääkettä kutsutaan dapsoniksi. Tämä on sulfonivalmiste, jolla on antibioottisia ominaisuuksia. Dapsonilla on arvokas rooli spitaalain ja malarian hoidossa.

On epäselvää, miksi dapsoni auttaa ihon keliakian kutinaa. Mutta vaikutus on silmiinpistävä. Muutaman päivän hoidon jälkeen kutina lievittyy. Tavallinen annos aikuisille on 25 - 50 milligrammaa päivässä, joskus annosta voidaan nostaa 100 milligrammaan. Koska gluteenittomalla ruokavaliolla on kuitenkin vaikutusta, dapsoniannosta voidaan pienentää ja yleensä lopettaa parin vuoden kuluttua.

Dapsonilla on paljon sivuvaikutuksia, minkä vuoksi lääkitystä ei ehdottomasti tule käyttää tarpeettomasti. Vakavin sivuvaikutus on methemoglobinemia, joka on veren hemoglobiinin muutos, joka heikentää veren kykyä kuljettaa happea ja kynnet värjäävät veren siniseksi, mikä voi aiheuttaa ihonvärin ja sinisten huulten ja kynsien muutoksen. Muut lääkkeet voivat myös aiheuttaa methemoglobiinia, kuten trimetopriimi, metoklopramidi ja useat anestesia-aineet.

Dapsonilla on muita sivuvaikutuksia, kuten maksatulehdus.

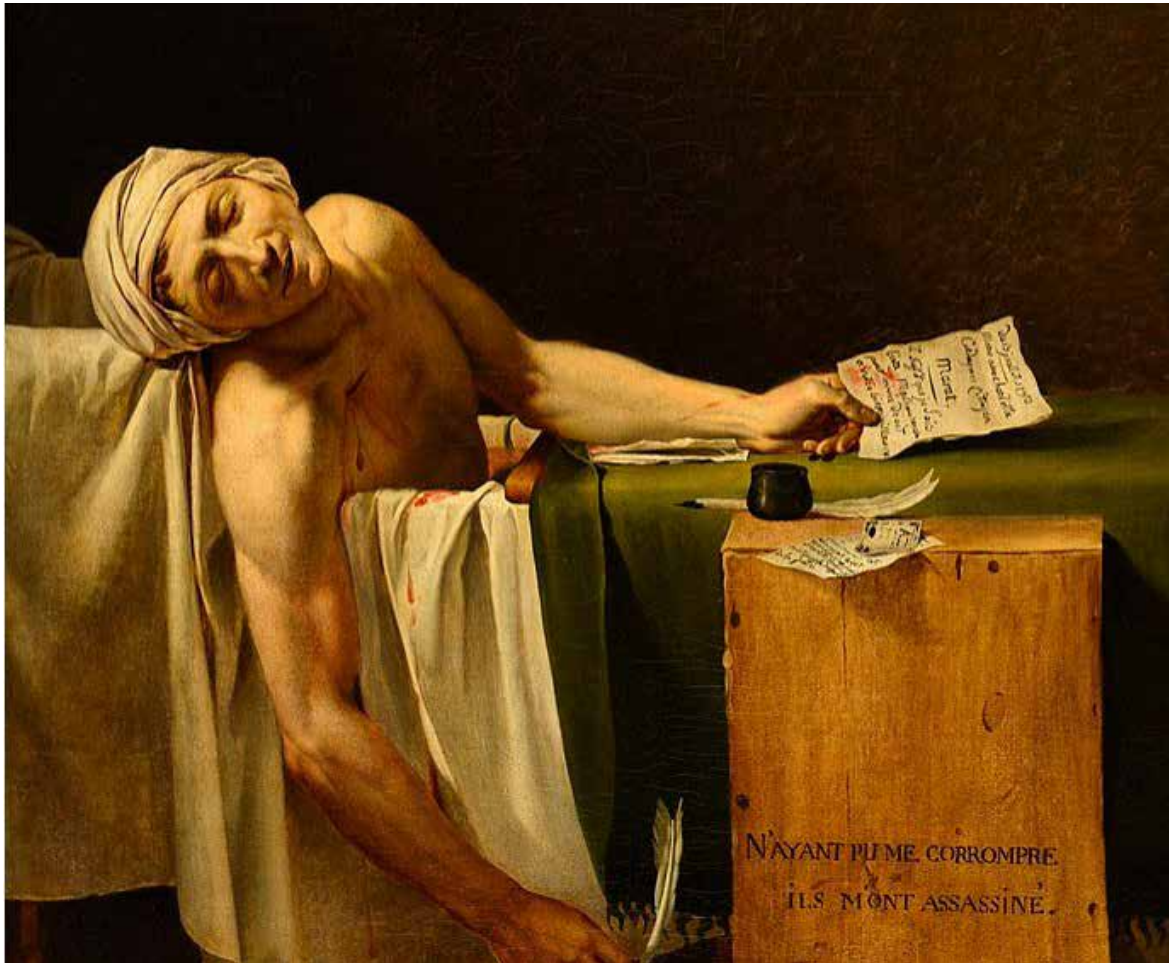
Dapsonihoitoja tekevät Suomessa ihotautilääkärit. Säännölliset laboratoriotokokeet ovat välttämättömiä sivuvaikutusten riskin vuoksi.

Lopuksi on syytä huomauttaa: Vaikka dapsoni on tehokas ihon keliakian aiheuttamia oireita vastaan, lääkitys ei todellakaan ole vaihtoehto gluteenittomalle ruokavaliolle.

Ennuste

Niin kauan kuin ihokeliakia on diagnosoimaton ja hoitamaton, sillä on suuri vaikutus henkilön elämänlaatuun. Voimakas kutina pitää potilaan hereillä, millä on monia haitallisia seurauksia.

Mutta kun ihokeliakiadiagnoosi on tehty ja tiukka gluteeniton ruokavalio aloitettu, ennuste on pitkällä aikavälillä hyvä. Potilas voi elää normaalia elämää, tauti ei vaikuta elinajanodotteeseen, ja seurausten riski on minimaalinen. Itse asiassa suomalainen

Maratin kuolema, Jacques-Louis Davidin maalaus. Public Domain

Jean-Paul Marat ja ihokeliakia

Jean-Paul Marat (1743-1793) oli ranskalainen lääkäri, tiedemies ja vallankumouksellinen, yksi Ranskan vallankumouksen johtohahmoista.

Elämänsä viimeisten viiden vuoden aikana häntä vaivasi voimakkaasti kutiava ihottuma. Ainoa helpotus, jonka hän sai oli kylpyammeessa, jossa hän vietti viimeiset vuotensa koko päivän. Siellä hän otti vastaan vieraansa, ja siellä hän kirjoitti vallankumoukselliset sanomalehtiartikkelinsa, jotka julkaistiin omassa sanomalehdessään "L'ami du peuple". Hän oli saanut monia poliittisia vihollisia, ja yksi heistä oli Marie-Anne Charlotte de Corday d'Armont.

Ja kylpyammeessa hän luki sanomalehteä sillä hetkellä, kun hänen elämänsä päättyi äkillisesti ja väkivaltaisesti. Charlotte Corday murhasi hänet kylpyammeessa. Hän työnsi keittiöveitsen hänen rintaansa. Charlotte Corday pidätettiin välittömästi, tuomittiin kuolemaan ja teloitettiin sitten julkisesti giljotiinilla. Murha aiheutti terrorin ajan Ranskassa, noin 1400 ihmistä teloitettiin, muun muassa kuningatar Marie Antoinette.

Hänen lukemansa sanomalehti, hänen oma "L'ami du peuple", säilytetään Bibliothèque Nationale de Francessa Pariisissa. Ja sanomalehdessä oli veren tahroja, jotka DNA-testit suoritettiin. Sanotaan, että monet tartuntataudit voitaisiin sulkea pois, vaikkakaan ei täydellä varmuudella. Valitettavasti HLA-testejä ei tehty keliakian varalta.

Maratin ihosairaus on herättänyt paljon kiinnostusta ja asiantuntijalääkärit ovat viettäneet paljon aikaa diagnoosin määrittämiseen. On paljon viitteitä siitä, että diagnoosi oli ihokeliakia, mukaan lukien ihottuman ulkonäkö ja sijainti. Hän oli myös laihtunut huomattavasti, mikä viittaa keliakiaan liittyvään aliravitsemukseen.

tutkimus osoitti, että hoidettua ihokeliakiaa sairastavat elävät hieman pidempään kuin terveet ihmiset. Sairaus, joka pidentää elämää, voi olla lohtu ja rohkaisee pitämään huolellista ruokavaliota.

Jälkitautilien riski on minimaalinen, mutta se on olemassa. Ensimmäisinä vuosina diagnoosin jälkeen (kun gluteenittoman ruokavalion suojaava vaikutus ei ole vielä vaikuttanut) pahanlaatuisten sairauksien,

kuten lymfooman, riski on hiukan lisääntynyt.

Lymfooma, musolmukeesyöpä, imukudoksesta peräisin oleva pahanlaatuinen sairaus. Lymfooma voi olla vakava, mutta onneksi harvinainen hoitamattoman keliakian ja ihokeliakian komplikaatio. Kaksi päätyyppiä ovat Hodgkinin lymfooma ja Non-Hodgkinin lymfooma, jota voi esiintyä keliakiassa ja ihokeliakiassa.

Keliakia, mukaan lukien ihokeliakia, on autoimmuunisairaus, mikä tarkoittaa, että keliakiaa sairastavilla ihmisillä on lisääntynyt riski saada muita autoimmuunisairauksia. Tällaisia sairauksia ovat tyypin I diabetes, kilpirauhasen sairaudet ja ihosairaudet, kuten alopecia areata.

TERVEYS

Ihmelääke Ozempic auttaa kaikkeen? Ei auta, mutta...

Ozempic – huume, joka on valloittanut maailman myrskyn ja josta on nopeasti tullut keskustelunaihe sekä lääketieteellisissä piireissä että suuren yleisön keskuudessa.

Käytetään ensisijaisesti tyyppin 2 diabeteksen hallintaan, mutta se liittyy myös laihtumiseen, parantuneeseen sydämen terveyteen ja viimeksi siinä toivossa, että sillä voi olla jopa hidastava vaikutus Alzheimerin tautiin. Tämä lääke on herättänyt monia kysymyksiä sen potentiaalista ja myös joitain huolenaiheita sen sivuvaikutuksista ja eettisistä vaikutuksista. Onko Ozempic todella ihmelääke, joka voi ratkaista kaiken – vai onko syytä suhtautua siihen tietyllä skeptisyydellä?

Mitä Ozempic oikein on?

Ozempic ei ole vain uusi villityslääke laihtumiseen. Pohjimmiltaan se on lääke tyyppin 2 diabeteksen hoitoon, ja sen vaikuttava aine, semaglutidi, on niin kutsuttu GLP-1-reseptoriagonisti. Tämä aine jäljittelee kehon luonnollista hormonia, joka auttaa säätämään verensokeritasoa. Stimuloimalla insuliinin eritystä, kun verensokeri on koholla, ja vähentämällä sokerin tuotantoa maksasta, Ozempic auttaa diabeetikkoja hallitsemaan sairauttaan. Verensokerin pitäminen hallinnassa on ratkaisevan tärkeää pitkäaikaisten komplikaatioiden, kuten hermovaurioiden, munuaisongelmien ja sydänsairauksien, välttämiseksi. Siinä mielessä Ozempic on selkeä menestys.

Mutta mikä todella teki Ozempicista puheenaiheen, oli sen odottamaton vaikutus ruumiinpainoon. Monet tutkimukset ovat osoittaneet, että Ozempicia käyttävien potilaiden paino voi laskea merkittävästi.

Ihmisille, jotka kamppailevat liikalihavuuden kanssa - ongelma, joka usein kulkee käsi kädessä tyyppin 2 diabeteksen kanssa - tämä on houkutteleva sivuvaikutus. Ja ehkä tästä ihmelääkeistä syntyi.

Ozempicin hyödyt - ei vain painosta

Ozempicin painoa vähentävä vaikutus on osoittautunut lisäbonukseksi, mutta on muitakin näkökohtia, jotka on otettava huomioon. Lääke voi vaikuttaa positiivisesti korkeaan verenpaineeseen ja sepelvaltimotautiin, koska Ozempic parantaa insuliiniherkkyyttä ja vähentää tulehdusta kehossa – tekijöitä, jotka voivat vaikuttaa suoraan sydän- ja verisuoniterveyteen.

Tämä merkitsee merkittävää parannusta monien elämänlaatuun, eikä ole liioiteltua sanoa, että Ozempicilla voi todellakin olla suuri vaikutus tyyppin 2 diabetesta tai liikalihavuutta sairastavien ihmisten terveyteen.

5 kg: n painonpudotus on terveellistä useimmille meistä, ja Ozempicin avulla tällainen laihtuminen on helppo saavuttaa. Jotta painonpudotus olisi pysyvää, tämä voi kuitenkin olla pahempaa ja saattaa tarkoittaa, että sinun on käytettävä Ozempicia koko ajan.

Yllättävämpi löytö on Ozempicin mahdollinen vaikutus Alzheimerin tautiin. Tutkimukset viittaavat siihen, että semaglutidilla voi olla neuroprotektiivinen vaikutus, mikä tarkoittaa, että se voi auttaa suojaamaan aivosoluja ja mahdollisesti hidastamaan Alzheimerin taudin etenemistä. Tietenkin ajatus siitä, että diabeteslääkkeellä voi olla hyötyä myös aivojen terveydelle, herättää toiveita - ja skeptisyyttä.

Kuten kaikilla lääkkeillä, Ozempicilla on omat sivuvaikutuksensa. Yksi yleis-

simmistä valituksista on pahoinvointi ja muut vatsaongelmat, erityisesti hoidon alussa. Vakavampia riskejä ovat haimatulehdus, harvinaisen mutta vakava sivuvaikutus. Ehkä silmiinpistävin sivuvaikutus, joka on herättänyt huomiota, on kuitenkin ”Ozempic-kasvot”. Tämä termi viittaa kasvojen rakenteen muutoksiin, joita jotkut käyttäjät ovat kokeneet laihtuksen jälkeen lääkkeen avulla.

Kun kehon rasva vähenee nopeasti - mikä tapahtuu usein, kun laihdutetaan paljon lyhyessä ajassa - se voi johtaa kasvojen volyymin menetykseen. Tämä aiheuttaa ihon roikkumisen ja kasvojen ikääntymisen. Lääkkeelle, jonka on tarkoitus parantaa terveyttä, tämä sivuvaikutus voi tuntua paradoksaaliselta: saatat tuntea olosi terveemmäksi, mutta peilikuva osoittaa toisin.

Ja on tärkeää tietää, että

tietoa Ozempicin sivuvaikutuksista hyvin pitkäaikaisessa käytössä ei tunneta. Mitä tapahtuu, jos käytät Ozempicia vuosikymmeniä. Kukaan ei voi tietää sitä vielä tässä vaiheessa.

Ozempic herättää paljon kysymyksiä paitsi terveydestä myös etiikasta ja yhteiskunnasta. Tärkeä näkökohta on lääkkeen hinta ja saatavuus. Ozempic on kallis, ja monille ihmisille hinta voi olla ratkaiseva tekijä siinä, voivatko he saada lääkkeitä. Tämä luo potentiaalista eriarvoisuutta terveydenhuollossa, jossa hoito, joka voisi hyödyttää monia ihmisiä, ei välttämättä ole saatavilla pienituloisille.

Lisäksi on olemassa riski, että diabetesta sairastavat henkilöt käyttävät Ozempicia ainoastaan laihtuttamiseen. Sairauteen tarkoitettua lääkettä tulee joissakin piireissä oikotie ohuempaan ulkonäköön, mikä voi

johtaa riippuvuuteen ja sivuvaikutuksiin terveillä ihmisillä. Kysymys kuuluu, onko tämä yhteiskunnan ongelma vai onko se yksilön päätettävissä. Joka tapauksessa se muistuttaa meitä siitä, miten monimutkaista lääketieteen etiikka voi olla ja miten vaikeaa on vetää raja välttämättömän ja pelkästään toivottavan välille.

Ozempic on kiistatta mullistanut tyyppin 2 diabeteksen hoidon, ja sillä on osoitettu olevan merkittäviä etuja painonpudotuksessa ja sydämen terveydelle. On vaikea sulkea silmiä tämän lääkkeen potentiaalista - ei vain yksilöille vaan koko terveydenhuoltojärjestelmälle. Mutta ihmelääketiede on ehkä liioittelua.

Ozempic ei ratkaise kaikkea, ja on tärkeää ymmärtää, että lääkitykseen liittyy riskejä ja eettisiä kysymysmerkkejä. Ozempicin kasvot ovat muistutus siitä,

että kaikella muutoksella on haittapuolensa, ja lääkkeen hinta ja saatavuus muistuttavat meitä terveydenhuollossa edelleen vallitsevasta eriarvoisuudesta.

Ehkä Ozempic on enemmän aikamme lääketieteellisten pyrkimysten symboli: tehokas työkalu, joka oikealla käsittelyllä voi auttaa monia, mutta joka myös muistuttaa meitä siitä, kuinka tärkeää on ottaa askel taaksepäin ja nähdä kokonaiskuva. Tulevaisuus näyttää, oliko Ozempic lääketieteellinen villitys vai pitkäaikainen ratkaisu suurimpiin terveysongelmiimme – siihen asti meidän pitäisi ottaa tämä ”ihme” vastaan silmät auki ja terveellä varovaisuudella.

Ozempic on reseptilääke. Sitä tavataan Suomessa, mutta siitä on tullut niin suosittu, että sitä voi joskus olla vaikeaa saada. Kuukauden hoito maksaa yli 100 €.

TERVEYS

Kannattaa olla onnellinen ja hyvinvoiva - muistitautin riski selvästi vähenee

Elinikämme pidentyessä ja väestön ikääntyessä kohtaamme kiistattoman haasteen: miten vähentää kasvavaa neurodegeneratiivisten sairauksien, kuten demensian, taakkaa. Dementia, jonka yleisin muoto on Alzheimerin tauti, on ollut kasvussa jo vuosikymmeniä.

Arvioiden mukaan vuonna 2050 maailmassa elää jopa 139 miljoonaa ihmistä, joilla on dementia. Huolestuttavasti uusia tapauksia diagnosoidaan vuosittain yli 10 miljoonaa – eli yksi tapaus joka kolmas sekunti.

Uusi tutkimus kuitenkin tarjoaa toivoa ja rikkaan näkökulman: hyvinvointi saattaa olla avain demensian ehkäisyyn tai ainakin sen riskin lieventämiseen. Vaikka useimmat kansanterveysstrategiat keskittyvät biolääketieteellisiin interventioihin, nouseva näyttö viittaa siihen, että mielenterveyden ja positiivisten tunteiden edistäminen voi toimia tehokkaana työkaluna demensian ehkäisyssä.

Vuosikymmenen tutkimus yhdistää hyvinvoinnin ja aivoterveuden Washingtonin yliopiston St. Louisissa sijaitsevan Well-being and Emotion across the Lifespan Labin (WELLab) tutkijat julkaisivat merkittävän tutkimuksen, joka korostaa vahvaa yhteyttä hyvinvoinnin ja demensian riskin vähentämisen välillä. Yli kymmenen vuotta kestänyt monitieteellinen tutkimus tekee vakuuttavan esityksen hyvinvoinnin suojaavasta vaikutuksesta aivoihin.

Tutkimuksen tulokset perustuvat Chicagon ja Illinoisin vanhuksilta kerättyyn dataan vuodesta 1997 alkaen. Osallistujat suorittivat vuosittain kognitiivisia arviointia ja antoivat itsearviointia

tunne-elämästään ja yleisestä hyvinvoinnistaan. Tutkijat havaitsivat, että ne henkilöt, jotka ilmoittivat säännöllisesti korkeista hyvinvoinnin tasoista, olivat vähemmän alttiita muistin ja ajattelukyvyv heikentymiselle, vaikka heillä olisi ollut Alzheimerin tautiin liittyviä biologisia markkereita.

Vaikka tämän yhteyden tarkat mekanismit ovat edelleen epäselviä, tulokset viittaavat vahvasti siihen, että hyvinvoinnin ylläpitäminen läpi elämän voisi auttaa viivästyttämään tai jopa ehkäisemään demensian puhkeamista.

Hyvinvointi – suoja dementiaa vastaan?

Tutkimus herättää myös laajemman kysymyksen: miksi hyvinvointi liittyy aivo-terveyteen? WELLabin johtaja, tohtori Emily Willroth, ehdottaa, että tähän yhteyteen voi olla useita selityksiä.

”Ihmiset, jotka raportoivat korkeammasta hyvinvoinnista, ovat todennäköisemmin mukana toiminnassa, jonka tiedämme edistävän aivoterveyttä, kuten säännöllisessä liikunnassa, sosiaalisessa kanssakäymisessä ja henkisessä virikkeellisyydessä”, Willroth toteaa. Näillä aktiviteeteilla on pitkään tiedetty olevan yhteys kognitiivisen heikkenemisen vähentämiseen, mutta tutkimus menee askeleen pidemmälle ja viittaa siihen, että hyvinvointi saattaa myös toimia puskurina stressin haitallisilta vaikutuksilta, jotka ovat tunnettu demensian riskitekijä.

Tohtori Kyrsten Costlow Hill, yksi tutkimuksen toisista kirjoittajista, selittää, että stressi voi vahingoittaa aivojen tärkeitä järjestelmiä, jotka ylläpitävät kognitiivisia toimintoja. Korkea hyvinvointi sen sijaan voi tarjota resilienssiä, joka auttaa torjumaan tai lieventämään näitä vahinkoja.

Mitä hyvinvointi merkitsee jo dementiaa sairastaville?

Vaikka hyvinvointi tunnustetaan nyt mahdolliseksi ennaltaehkäiseväksi keino-

si, sillä on myös keskeinen rooli jo demensian riskin vähentämisessä. WELLab korostaa, että hyvinvointiin kohdistuvat interventiot voivat lisätä autonomiaa, osaamisen tunnetta ja yhteenkuuluvuutta myös demensian edetessä.

Yksinkertaiset aktiviteetit, kuten liikunta, ulkoilu ja sosiaalinen kanssakäyminen, ovat osoittautuneet erittäin hyödyllisiksi demensian sairastaville. Nämä toimenpiteet eivät pelkästään paranna mielialaa ja kognitiivisia toimintoja, vaan ne myös lisäävät elämänlaatua. Lisäksi muisteluterapia, jossa ihmiset kannustetaan reflektoimaan menneitä muistojaan, voi edistää

emotionaalista vakautta ja vahvistaa kokonaisvaltaista hyvinvointia.

Kotona vanheneminen – eli asuminen omassa kodissa sen sijaan, että siirtyäisiin laitokseen – on osoittautunut erityisen tehokkaaksi keino lisätä vanhusten, myös demensiaa sairastavien, hyvinvointia. Käyttämällä yksinkertaisia kodin mukautuksia, apuvälineitä ja ylläpitämällä sosiaalisia yhteyksiä yksilöt voivat kokea suurempaa tyytyväisyyttä elämään. Dementia-työkalut, jotka tarjoavat turvallisesta ympäristöstä, ovat myös nousseet malliksi, joka säilyttää demensiatilaiden arvokkuuden ja elämänlaadun.

Tie eteenpäin: Toimi nyt,

kun tiedämme

Vaikka tulokset ovat lupaavia, tohtori Willroth korostaa, ettei demensian ole olemassa "ihmelääkettä". Kuitenkin näyttö viittaa siihen, että voimme jo nyt ryhtyä toimiin tämän tuhoisan sairauden riskin vähentämiseksi. Kansanterveyslaitosten aloitteiden tulisi asettaa hyvinvointi etusijalle demensian ehkäisemään tekijänä. Väestön ikääntyessä tarve strategioille, jotka eivät ainoastaan hoida vaan myös ehkäisevät neurodegeneratiivisia sairauksia, tulee jatkossa kasvamassa.

Hyvinvoinnin sisällyttäminen päivittäisiin rutiineihin ei ole pelkästään onnellisemman elämän asia; se voi olla myös avain kognitiivisen toimintakyvyn säilyttämiseen vanhuuteen asti. Liikunta, sosiaalinen vuorovaikutus, tietoisuusharjoitukset ja positiivinen tunne-elämä ovat kaikki saavutettavia ja tehokkaita keinoja parantaa sekä mielen että aivojen terveyttä.

Kuten tutkimus osoittaa, hyvinvointiin sijoittaminen tuo pitkän aikavälin hyötyä paljon pidemmälle kuin pelkkä onnellisuus – se voi olla avain demensiatapausten vähenemiseen tulevaisuudessa. Vaikka emme voi täysin poistaa riskiä sairastua neurodegeneratiivisiin sairauksiin, askeleet kohti mielen ja tunne-elämän hyvinvoinnin edistämistä voivat pienentää demensian todennäköisyyttä miljoonilla ihmisillä.

Maailmassa, jossa dementia on yksi kiireellisimmistä kansanterveyden haasteista, meidän on toimittava nyt. Hyvinvoinnin asettaminen etusijalle, sekä henkilökohtaisessa elämässä että kansanterveyspolitiikassa, voi johtaa terveempään ikääntymiseen ja lopulta demensian pienempään kuormitukseen yksilöille, perheille ja yhteiskunnalle. Hyvinvoinnin laiminlyönnillä on liian kova hinta – sekä mielellemme että tulevaisuudellemme.

VENÄJÄN OMITUINEN DIPLOMATIA

Kreml pilkkaa vastustajiaan

Kun jännitteet kahden maan välillä lisääntyvät - kuten viime vuosina Venäjän ja Ukrainan välillä - on tavallista, että hyökkäävä osapuoli pilkkaa vastineensa. Olemme nähneet tästä esimerkkejä. Venäjän valtiontelevisio tekee parhaansa pilatakseensa Ukrainan presidenttiä Volodymyr Zelenskiä ja Ukrainan johtoa. Kremlin mukaan Zelenski on natsi, huumeriippuvainen, klovni, valehtelija, petturi, rikollinen, psykopaatti

On tärkeää huomata, että nämä hyökkäykset ovat väärä ja perusteettomia. Zelensky on de-mokraattisesti valittu johtaja, joka on osoittanut suurta rohkeutta ja päättäväisyyttä Venäjän aggression edessä. Ukrainan kansa tukee häntä ylivoimaisesti, ja maailman johtajat kunnioittavat häntä laajalti. Se, että hän olisi natsi, ei ole tästä maailmasta, Zelensky on juutalainen ja yksi natsismin pilareista on juutalaisten viha. Mutta Venäjän mielestä kaikki jotka vastustavat Venäjän hyökkäystoimia ovat nat-

sisteja.

Kremlin halventavien adjektiivien käyttö Zelenskyä kohtaan on merkki epätoivosta ja heikkoudesta. He eivät voi voittaa Zelenskyyä taistelukentällä, joten he turvautuvat henkilökohtaisiin hyökkäyksiin yrittääkseen häpäistä hänet. Nämä hyökkäykset kuitenkin vain koukuttavat ja vahvistavat edelleen Zelenskyyyn päättäväisyyttä ja Ukrainan kansan yhtenäisyyttä.

Sitten on tarpeeksi syytä todeta, että Ukrainan presidentti ei ole ainoa, joka on alttiina halventaville ja pilkaville adjektiiveille. Saksan johtaja on ”makkarantekijä” ja USA:n johtaja on seniili dementi vanhus.

Tämä ei ole uusi ilmiö. Etenkin sana klovni näyttää olevan suosittu Kremlissä, kun joku uskaltaa vastustaa Venäjän valloitus suunnitelmia.

26.11.1939, muutama päivä ennen talvisodan alkamista, Pravda julkaisi seuraavan sensaatio-maisen artikkelin Suomen pääministeri Aimo Kaarlo Cajanderista:

»Suomen hallitus pelkää astua eduskunnan eteen.

Aimo Kaarlo Cajander

Sen sijaan 23. marraskuuta pääministeri Cajander esiintyi onnellisesti konsertissa. Musiikki soi, pääministeri piti puheen. Suomen kansalaiset täytyy olla huvittuneita nykyisessä surullisessa tilanteessaan. Cajander tarjoutui viihdyttämään yleisöä parhaansa mukaan. Hän osoitti klovnin poikkeuksellisia kykyjä. Cajander teki konserttilavasta sirkusareenan yksinkertaiselle yleisölle. Kuten Pelle Jöns, hän teki kuperkeikkoja, puhui hölynpylyä, seiso i päällään, käveli areenalla käsillään.

Aluksi hän veti areenalle useita muotokuvia Ve-

näjän tsaareista ja kumarsi maahan näiden kuvien edessä. Hän esitti nämä nöyrät jouset syntyneen talonpojan juurtuneella alistuvuudella. Hän puhui ”innokkaasta politiikasta Suomen hyväksi, jota seurasivat Aleksanteri I ja Aleksanteri II ja jonka koko Suomen kansa hyväksyi”. Sitten Pelle Jöns nousi päälleen ja uhkasi toisella jalallaan Neuvostoliittoa, koska Moskova saattaa uhata Suomen itsenäisyyttä. Se oli todella majesteettinen asenne!

Tiedetään, että Venäjän tsaarit, olivatpa he ni-

meltään Aleksanteri tai Nikolai. tukahdutti kaikin tavoin Suomen kansan pyrkimykset itsenäisyyden saavuttamiseen. Vain taantumuksellinen, korruptoitunut suomalainen porvaristo hyväksyi tsaarilaisen kansan siron, alistamisen ja lamauttamisen. Cajander et consortes palvelivat Venäjän tsaareja uskollisina lakeijina ja hovinhuireina. Kun tsarismi kukistettiin vallankaappauksen aikana, väliaikainen hallitus kieltäytyi myöntämästä Suomelle itsenäisyyttä. Bolshhevikit Lenin ja Stalin taistelivat tämän itsenäisyyden puolesta yhteistyössä Suomen kansan kanssa. Suomen kansa on saanut itsenäisyytensä neuvostohallituksesta, jonka Suomen porvaristo aina tuo markkinoille ja esiintyy edelleen tavaran imperialismiin markkinoilla.

Sellaisia ovat tosiasiat. Cajander uskoo, että kun hän osuu kuperkeikkoihin, maailma hajoaa. Naurava illuusio! Pelle Jöns tekee kuperkeikkaa, mutta tosiasiat pysyvät hellittämättä paikallaan. Koko tätä säällittävää komediaa pelataan vain siksi, että he haluavat välttää vastaamasta suomalaisen kysymykseen heidän typerälle juoniteluista koostuneelle hallitukselleen: miksi Latvia, Viro ja Liettua ovat tehneet neuvostohallituksen kanssa sopimuksia, jotka takaavat heidän itsenäisyytensä, rauhansa ja turvallisen työnsä. , va-

*Hufvudstadsbladet den
27.11.1939*

ikka Suomen hallitus on keskeyttänyt neuvottelut ja aiheuttaa suomalaisille huolta ja ahdistusta? Täällä ei pääse pois asiasta pelkällä tempulla. Cajander kuperkelee, laulaa kuin kukko, huutaa: kasa nousee pilviin ja purskauttaa yhtäkkiä it-kuun. Hän itkee, voihkii, repii vaatteensa palasiksi, lyö ympärillään sirkusklovin röyhkeillä, ripottelee tuhkaa, Ei omaan päähän, vaan Viron päähän. Latvian ja Liettuan ministerien päämiehet. Cajander huudahtaa kyynelten läpi: "Nämä kolme elinkelipoista Baltian maata, joilla oli edessään valoisa tulevaisuus, ovat yhtäkkiä muuttuneet itsenäisistä valtioista imperiumeiksi, jotka ovat enemmän tai vähemmän riippuvaisia Neuvostoliitosta. Tämä on tehnyt murskaavan vaikutuksen meihin suomalaisiin."

Cajander itkee Viron, Latvian ja Liettuan poliittisten johtajien puolesta. He ovat osoittautune-

et hyvin lyhytnäköisiksi. Mutta Pelle Jöns pääministerin roolissa, katsokaa, hän on kaukonäköinen. Hän on poliitikko, joka on koulutettu kaukonäköisen Beckin ja selväjärkisen Moscickin toimesta. Saattakoon hän kokea, miltä tuntuu, nämä puolalaiset Pelle Jönsit, jotka ovat menettäneet si-toutumuksensa ikuisesti. Aivan pian Cajanderilla voi olla tilaisuus tajuta, etteivät Suomen hallituksen nuket ole ennakoivia, vaan Viron, Latvian ja Liettuan nykyiset johtajat, jotka ovat tehneet sopimuksia Neuvostoliiton kanssa näiden valtioiden itsenäisyyden turvaamiseksi.

Mutta Cajander ja hänen kätyrinsä eivät voi välttää vastaamasta kysymykseen, jonka suomalaiset yhä uhkaavamin asettavat heille, nähdessään maan joutuvaan häpeälliseen ja vaaralliseen peliin provokaattoreiden toimesta. Miksi olette, Cajander ja teidän porukkanne, keskeyttäneet neuvottelut? Ette ole "riippumattomia" (?) vain suomalaisista, jotka itse asiassa etsivät Neuvostoliiton kansan ystävyyttä. Kukaan ei ole riippumaton? Kenen tahdon mukaan toimitte, kenen ohjeita noudatatte? Ja Pelle Jöns pääministerinvirastossa juoksee levottomana, pelkurimaisena ympärinsä, antaa himmeiden silmiensä harhailta kaikkialla ja vannoo Jumalan nimeen: "Suomi ei ole tarvinnut eikä ole saanut

ohjeita muilta valtioilta. Jumalan nimeen, se ei ole saanut mitään!" Klovnin vala, Jumalan nimessä!

Ulkomaisia ohjeita täyttävän "valtion ohjeiden" kuittaus on julkaistu. Se löytyy englantilaisen imperialistisen lehdistön hyväksymisestä Cajanderin puheesta. Daily Herald taputtaa suomalais-ta Pelle Jönsiä ystävällisesti olalle: "Olet tehnyt hyvää työtä, rakas veli".

Voiko siis olla yllättynyt siitä, että Cajander ja hänen joukkonsa eivät ole löytäneet "yhteistä pe-rustaa" Neuvostoliiton hallituksen kanssa? Pelle Jöns esittää kuperkeikkojaan sotaisan imperialismin "yleisellä alustalla", antaa jazzorkesterin kumahtaa, antaa saksofonin jamata, antaa sirkuk-senjohtajan piiskan vinkua.

Jatkuuko tämä poliittinen sirkus pitkään? Meidän on toivottava: ei liian kauan. Meidän on toivottava, etteivät suomalaiset anna nukkejen, kuten Cajanderin ja hänen kätyriensä, ohjata Suomen valtion alusta kohti tuhon partaalle, missä Beck ja Moscicki ovat haaksirikoutuneet."

Tämän tekstin ruotsinkielinen käännös julkaistiin Hufvudstadsbladetissa 27. marraskuuta 1939. Pravdassa se julkaistiin 26. marraskuuta, sattumalta samana päivänä kuin Mainilan laukaukset, ilmeisesti Venäjän taholta.

RUSSIAS WAR AGAINST UKRAINE

President's Participation in Events on Ukraine's Armed Forces Day

All materials featured on the www.president.gov.ua site are licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial-NoDerivatives 4.0 International. The use of any materials posted on the website is permitted provided you link to www.president.gov.ua regardless of full or partial use of materials.

VENÄJÄN INFLAATIO

Ruplan, hyperinflaation ja pyhän väliintulon ihme: Venäjän taivaallinen talouspolitiikka

Kun talous on syöksykierteessä, setelipainot käyvät kuumina ja rupla on romahtamisen partaalla, mitä tehdään? Venäjällä vastaus on osoittautunut yhtä luovaksi kuin epätoivoiseksi: turvaututaan Jumalaan. Ortodoksinen kirkko, patriarkka Kirillin johdolla, on ottanut tehtäväkseen ratkaista maan talouskriisin – ei talousuudistuksilla tai rahoituspoliittisilla toimilla, vaan rukouksilla. Kyllä, rukouksilla inflaatiota vastaan, ruplan vahvistumisen puolesta ja dollaria vastaan.

Talous liukuu – mitä on tapahtunut?

Tämän taivaallisen intervention taustalla on maanpäällinen todellisuus. Kreml väittää virallisesti, että inflaatio Venäjällä on 8 %. Jo se on ongelmallista tavalliselle kansalaiselle, mutta virallisten lukujen takana piilee toinen todellisuus: joidenkin arvioiden mukaan todellinen inflaatio on jopa 50 %, ja hyperinflaatio kolkuttelee ovelta.

Mikä on syynä? Yksi merkittävä tekijä on setelipainojen ylikierrokset. Ukrainan sodan rahoittaminen on vaatinut valtavia summia, ja valtio on katsonut parhaaksi painaa lisää rahaa kustannusten kattamiseksi. Lisäksi armeijan värväytyneille on raportoitu maksettavan

valtavia bonuksia – jopa kolme miljoonaa ruplaa per sotilas. Tämä yhdistelmä on nostanut hintoja, heikentänyt ruplaa ja luonut noidankehän, jossa korot nousevat ja valuuttaan kohdistuva epäluottamus kasvaa.

Venäjän keskuspankki on vastannut nostamalla ohjauskorkoa 21 prosenttiin, ja vuoden loppuun mennessä se voi nousta jopa 25 prosenttiin. Rupla on menettänyt arvoaan dollariin nähden 20 % vain muutamassa viikossa, ja maan talous näyttää olevan syöksykierteessä.

Jumala talousasiantuntijana

Kun talouspolitiikka ja pragmaattiset ratkaisut eivät enää tunnu riittävän, ei ehkä ole yllättävää, että Venäjä kääntyy korkeamman voiman puoleen. Patriarkka Kirill, joka tunnetusti on aina valmis seuraamaan Kremlistä tulevia ohjeita, on määrännyt erityisiä rukouksia inflaatiota vastaan. Näitä rukouksia pidetään alkuun luostareissa ilman maallikoiden läsnäoloa – ehkä siksi, ettei talouskriisin laajuus herättäisi lisää huolta.

Mutta tämä on vasta alkua. Jos alkuvaiheen rukoukset eivät tuota tulosta, kaikki Venäjän kirkot mobilisoidaan tässä hinnannousuja vastaan suunnatussa taistelussa. Samanlaisesti rukoillaan myös „dollarin kukistamisen“ ja ruplan vahvistumisen puolesta. Ikään kuin valuuttamarkkinat reagoisivat

pyhään veteen ja ristinmerkkeihin.

Entä jos tämäkään ei auta? Silloin luovassa on jotain vielä näyttävämpää: massiivinen uskonnollinen kulkue Moskovan tai Pietarin kaduilla, jonka tarkoituksena on suojella Venäjää ja sen kansaa taloudellisilta vaikeuksilta.

Karua kontrastia todellisuuteen

On vaikea olla kohtamatta kulkueita tällaisille toimenpiteille. Samaan aikaan kun muu maailma kamppailee inflaation kanssa korkojen nostolla, finanssipoliittisilla ja kansainvälisellä yhteistyöllä, Venäjä

luottaa hengellisiin ratkaisuihin. Taloustieteilijät analysoivat tavaroiden, palvelujen ja pääoman liikkeitä, kun taas patriarkka Kirill todennäköisesti etsii vastauksia psalmeista.

Mitä tämä kertoo Venäjän taloudellisesta tilasta? Parhaimmillaan kyseessä on symbolinen ele, yritys luoda toivoa väestölle, joka tuntee kriisin vaikutukset yhä pahemmin. Pahimmillaan tämä on tragikoominen osoitus siitä, että hallinnolla ei ole todellisia keinoja tilanteen ratkaisemiseksi.

Inflaation uusi vihollinen: kulkueet ja

rukoukset

Ajatus siitä, että uskonnollinen kulkue voisi vahvistaa ruplaa ja laskea hintoja, vaikuttaa useimmista absurdilta, mutta se kuvastaa Venäjän laajempia ongelmia. Maan talous on niin kietoutunut sodan kustannuksiin, korruption ja poliittiseen epävarmuuteen, ettei perinteisillä keinoilla enää näytä olevan vaikutusta.

Jos rukoukset ja kulkueet todella ratkaisivat nämä ongelmat, se jää nähtäväksi. Mutta jos edes Jumala ei kykene pelastamaan ruplaa sen vapaapudotukselta, kuka sitten pystyy?

VENÄJÄN TALOUS

Onko hyperinflaatio tulossa Venäjällä?

Analyysi Venäjän talouskriisistä

Venäjän taloudella on edessään yksi nykyajan suurimmista haasteista. Ukrainan hyökkäystä seuranneet talouspakotteet yhdistettynä yhä eristyneempään asemaan maailmanmarkkinoilla ovat luoneet täydellisen myrskyn Venäjän ruplalle.

Ohjauksen jyrkkä nosto 21 prosenttiin ja mahdolliset lisänostot ovat selvä merkki siitä, että Venäjän keskuspankki yrittää taistella hallitsematonta inflaatiota vastaan.

Viralliset tilastot vs. todellisuus

Venäjän hallitus ilmoittaa inflaation olevan noin 8%. Taloustieteilijät ja asiantuntijat ovat kuitenkin yhtä mieltä siitä, että tämä luku ei vastaa todellista tilannetta. Tavaroiden, erityisesti elintarvikkeiden ja muiden perushyödykkeiden, kasvava kysyntä yhdistettynä toimitusketjujen häiriöihin on johtanut hintojen merkittävään nousuun. Monet venäläiset todistavat, että elintarvikkeiden ja muiden luottamukseen palauttamiseksi.

Setelipuristimet käyvät kuumina

Ukrainan sodan rahoittamiseksi ja öljyn ja kaa-

sun viennistä saatavien tulojen vähenemisen kompensoimiseksi Venäjän hallitus on joutunut painamaan suuria määriä rahaa. Tämä on johtanut liikkeessä olevan rahan tarjonnan jyrkkään kasvuun, mikä puolestaan kiihdyttää inflaatiota. Vapaa valuuttakauppa on poistettu, ja rupla on heikentynyt jyrkästi muihin valuuttoihin nähden. Vaikka virallinen valuuttakurssi on 100 ruplaa dollaria kohti, käytännössä venäläisten on mahdollista ostaa dollareita tällä kurssilla.

Väestö paniikissa
Taloudellinen epävarmuus on lisännyt Venäjän väestön ahdistusta. Monet venäläiset yrittävät suojata säästöjään ostamalla fyysistä omaisuutta, kuten asuntoja ja elintarvikkeita. Tattarin hamstrausilmiö, joka on venäläisen ruokavali- on peruselintarvike, on yleistynyt.

Hyperinflaation riski
Hyperinflaation riski Venäjällä on suuri. Historiallisesti maat, jotka ovat kärsineet vastaavista talouskriiseistä, ovat usein kokeneet hyperinflaatiota. Hyperinflaatio on erittäin korkea inflaatio, joka voi johtaa maan talouden täydelliseen romahuttamiseen. Hyperinflaation välttämiseksi Venäjän hallituksen on ryhdyttävä voimakkaisiin toimenpiteisiin talouden vakauttamiseksi ja sijoittajien ja väestön luottamuksen palauttamiseksi.

Hyperinflaatio voi tapahtua hyvin nopeasti, jolloin väestö kärsii jostakin, jota voitaisiin kutsua massapsykoosiksi, ja

kaikki kiirehtivät kauppoihin samanaikaisesti päästäkseen eroon lähes arvottomista seteleistään.

Tämä ei ole jotain uutta Venäjällä. 90-luvun alussa Venäjällä oli yli 1000%:n inflaatio. Lyhyessä ajassa rupla menetti yli 90% arvostaan.

Korkea inflaatio, ulkomaisen valuutan saatavuuden heikkeneminen ja lisääntynyt epävarmuus ovat suuri uhka Venäjän väestön elintalolle. Jos Venäjän hallitus ei onnistu kääntämään suuntausta, maa on vaarassa ajautua syvään talouskriisiin, jolla on pitkäaikaisia seurauksia. Pahin mahdollinen seurauus on hyperinflaatio.

Mahdollisen hyperinflaation seuraukset Venäjän väestölle

Hyperinflaatiolla, erittäin korkealla inflaatiolla, olisi tuhoisia seurauksia Venäjän väestölle. Tässä on joitain todennäköisimpiä

tuloksia:

Huomattavasti heikentynyt ostovoima: Raha menettää nopeasti arvonsa, mikä tarkoittaa, että palkoista ja säästöistä tulee arvottomia. Paniikin ostaminen kiihtyy, ihmiset ostavat kaiken mitä voivat, kunhan saat jotain ruplaan ja lopulta kaikki hyllyt ovat tyhjiä. Ihmiset eivät enää pysty ostamaan tavaroita ja palveluja, joita he tarvitsevat selviytyäkseen.

Sosiaaliset levottomuudet ja epävakaus: Talouskriisi johtaa usein yhteiskunnallisiin levottomuuksiin ja poliittiseen epävakauteen. Tyytymättömyys hallitukseen voi lisääntyä, mikä voi johtaa mielenosoituksiin ja mielenosoituksiin.

Nälkä ja aliravitsemus: Elintarvikkeiden korkeat hinnat vaikeuttavat ihmisten saada tarpeeksi ruokaa. Tämä voi johtaa nälkään ja aliravitsemuk-

seen, erityisesti lasten ja vanhusten keskuudessa.

Elinikäisten säästöjen menetys: Eläkkeet, säästötilit ja muut säästöt pyyhitään pois. Monet ihmiset menettävät kaiken, minkä eteen he ovat työskennelleet koko elämänsä ajan.

Pakeneminen maasta: Monet yrittävät lähteä maasta löytääkseen paremmat elinolot. Tämä voisi johtaa joukkopakenoon ja aiheuttaa lisäongelmia naapurimaille.

Yhteiskunnan hajominen: Hyperinflaatio voi johtaa yhteiskunnan hajoomiseen rikollisuuden ja väkivallan lisääntyessä.

Luottamuksen menetys talousjärjestelmään: Ihmiset menettävät luottamuksensa talousjärjestelmään ja Venäjän ruplaan. Tämä voi johtaa vaihtokaupan tai vaihtokaupan lisääntymiseen käyttöön.

TEKOÄLY

AI-luodut podcastit: Uusi aikakausi audiosisällön parissa NotebookLM

20 jokapäiväistä lyhennettä, jotka sinun on tiedettävä (ja ehkä joitain, joita et tarvitsekaan!)

Lyhenteitä on nykyään kaikkialla. Tekstiviestien lyhenteistä tekniseen ammattikieleen, kätevä 3-kirjaimiset yhdistelmät (ja joskus pidemmät) voivat olla hämmäntäviä, jos et ole tietoinen. Mutta älä pelkää, muut lyhenne seikkailijat! Tämä artikkeli antaa sinulle tietoa tulkita 20 yleisintä lyhennettä, joita kohtaat jokapäiväisessä elämässä.

LOL: Laughing Out Loud, Lot of Laugh, Äänekäs nauru (Tämä saattaa olla jo klassikko monille!)
BRB: Be Right Back (Täydellinen nopeaan wc-taukoon keskustelun aikana)
OMG: Oh My God (Ilmaisee yllättyneisyyttä tai voimakkaita tunteita)
IMHO: In My Humble Opinion, Nöyrän mielipiteeni mukaan (tapa aloittaa mielipiteesi kohteliaasti)
**** ASAP:**** Mahdollisimman pian (Tulen syyttämään jonkun alle... kiva)
FYI: For Your Information, Tiedoksi (heads-up jollekin)

ETA: Estimated Time of Arrival arvioitu saapumisaika (ilmoittaa, milloin odottaa jotakuta)
Vastauspyyntö: Vastaa (virallinen pyyntö vastauksesta kutsuun)
PDF: Portable Document Format, Siirrettävän asiakirjan muoto
JPG: Joint Photographic Experts Group (suositettu kuvatiedostomuoto)
GIF: Graphics Interchange Format (Toinen kuvamuoto, joka tunnetaan animaatioista)
TIFF: Tagged Image File Format (käytetään korkealaatuisille kuville)
WWW: World Wide Web (Internetin perusta, jonka tunnemme)
HTTP: Hypertext Transfer Protocol (kieli, jota verkkosivut käyttävät puhumiseen)
GPS: Global Positioning System (auttaa navigoimaan maailmassa)
Pankkiautomaatti: Pankkiautomaatti (ystävällinen paikallinen pankkiautomaatti)
DIY: Tee se itse (käteville ihmisille)
VIP: Erittäin tärkeä henkilö (joku, joka saa erityiskohtelua)
TBA: To Be Announced Ilmoitetaan myöhemmin (Pysy kuulolla saadaksesi lisätietoja)
TBD: Ole luja (selvitäme edelleen asioita)

Tämä on vain esimakua lyhenteiden maailmasta, mutta kun nämä 20 ovat vyön alla, olet hyvin matkalla tulkitsemaan jokapäiväistä kieltä satunnaisista teksteistä teknisiin asiakirjoihin. Joten seuraavan kerran, kun näet lyhenteen, joka saa sinut naarmuttamaan päätäsi, muista tämä luettelo ja jatka pikakirjoituksen viestinnän ihmeellisen maailmaan.

Waasan Päivälehti

Moderni sanomalehti, jonka ulkoasussa on piirteitä 1870-luvun lehdistöstä. Silloin sanomalehdissä oli vain 4-8 sivua. Paljon tekstiä, mutta ei kuvia ollenkaan, joten muutamassa sivussa on paljon luettavaa.

Lehti sisältää lainauksia vanhoista päivälehdistä, jotka on otettu Kansallisarkistosta (digi.kansalliskirjasto.fi). GPT3, Gemini, Aria ja Monica tekevät osan rutiinimaaisesta toimitustyöstä, kuten käännöstyö, korrehtuurin luku ja lyhyen notisiien kirjoittaminen. Kaikki tekstit on tarkastettu toimittajilla ja toimitus vastaa tekstien sisällöstä.

Waasan Päivälehti on päivälehtityyppinen julkaisu, toistaiseksi se ilmestyy sunnuntaiaamuisin, mutta tavoitteenamme on että se jatkossa ilmestyy joka aamu.

Lehti on luettavissa verkossa ilmaiseksi.

Päätoimittaja on Hans Björknäs.

Lukijoiden kirjoitukset ovat tervetulleita!

Lehti on paikallisessa omistuksessa ja tulee sellaisenaan pysymään.

Toimitus: Waasan Päivälehti, Koulukatu 37 B 7, 65100 Vaasa, puhelin +358-40-5462455.

Helsingin toimitus: Waasan Päivälehti, Toinen linja 9 B 36, 00530 Helsinki. Puhelin +358-40-5462455. Ilmoitukset pyydetään lähettämään emaililla jpg-muodossa.

Email: waasanpaivalehti@gmail.com

Digitaalisen median nopeasti kehittyvässä maailmassa tekoäly (AI) jatkaa rajojen venyttämistä ja muokkaa teollisuuksia sekä määrittelee luovia prosesseja uudelleen.

Yksi merkittävimmistä edistysaskeleista on Googlen NotebookLM, edistynyt kieliteknologia, jolla on potentiaalia mullistaa podcast-maailma. Sen kyky tuottaa laadukasta äänisisältöä, joka vastaa ihmisen tuottamaa, avaa uusia ja jännittäviä mahdollisuuksia tekoälyn ohjaamille tarinoille, koulutukselle ja viihteelle.

AI-luotujen podcastien nousu

Podcast-alan kasvaessa hurjaa vauhtia sisällöntuottajat ja mediayritykset etsivät jatkuvasti innovatiivisia työkaluja, joilla tehostaa tuotantoa ja vahvistaa luovuutta. NotebookLM,

joka sai alun perin huomiota kyvystään tuottaa korkealaatuisia tekstejä, on nyt ottanut askeleen äänisisällön pariin. Tämä uraauurtava teknologia voi tuottaa podcasteja, joita on lähes mahdotonta erottaa ihmisten luomista, mikä avaa uusia mahdollisuuksia tulevaisuudelle.

NotebookLM tuottamien podcastien vetovoima perustuu useisiin ainutlaatuisiin ominaisuuksiin, jotka erottavat ne perinteisistä podcasteista:

Luonnollisen kuuloinen ääni: NotebookLM voi tuottaa äänisisältöä, joka jäljittelee ihmisen puheen luonnollista rytmiä ja sävyä. Tämä takaa kuuntelijalle sujuvan kokemuksen, jossa on vaikea havaita, että podcast on tekoälyn luoma.

Monipuoliset aiheet: Olipa kyse uutisista, ajankohtaisista tapahtumista tai kevyistä tarinoista, NotebookLM voi käsitellä monenlaisia aiheita. Sen joustavuus tekee siitä ihanteellisen työkalun sisällöntuottajille,

He, jotka tietävät hiukan enemmän ovat he, jotka lukevat Waasan päivälehteä

Wasa Daily
Wasa Dagblad
Photo Supplement

República's president Alexander Stubb in Vaasa 27.4.2024

Kärlsfestival denna vecka!

Kalevaspeleinen i Vaasa 27-30.6.2024

Kremlin gör natt av sina motsståndare - 1939 liksom nu

HERE WE ARE vpress.se/hi

EN IT press: Grunden för lycka och demokrati

Kommittéens utredningens djupgående konsekvenser för Finland under de kommande 50 åren

KÖR-FESTIVALEN

Sinebrychhoff Konstmuseum

Kremlin gör natt av sina motsståndare - 1939 liksom nu

HERE WE ARE vpress.se/hi

Enligt gravbräddskände Åtgärder

Pain-maja, en Pörtomdiktare

Puccinis "TOSCA" KOMMER TILL VASA I JANUARI

Kremlin gör natt av sina motsståndare - 1939 liksom nu

HERE WE ARE vpress.se/hi

Wasa Dagblad
Photo Supplement

Sinebrychhoffin taidemuseo

Sinebrychhoffin konstmuseum

Sinebrychhoffin Art Museum

Wasa Daily
Wasa Dagblad
Photo Supplement

Pörtom kyrka Pirttikylän kirkko The Church in Pörtom

WASAAN PÄIVÄLEHTI
WASA DAILY
WASA DAGBLAD
Photo Supplement

Ihana kuulifestivaali tulossa!

Tasavallan presidentti Alexander Stubb Vaasassa 27.4.2024

Jeff Goodell: The Heat will kill you first

Kaleva kilpailut VAASASSA 27-30.6

Hylkeenpyynti Raippaluodossa 1895

Jussi Adler-Olsen

Venäjän omittainen diplomaattinen kieli

HERE WE ARE vpress.se/hi

WASAAN PÄIVÄLEHTI
WASA DAILY
WASA DAGBLAD
Photo Supplement

Hylkeenpyynti Raippaluodossa 1895

WASA LEHDISTÖ: Ummellisuuden ja demokratian perusta

KUORO-FESTIVAALI

Sinebrychhoffin taidemuseo

Venäjän omittainen diplomaattinen kieli

HERE WE ARE vpress.se/hi

WASAAN PÄIVÄLEHTI
WASA DAILY
WASA DAGBLAD
Photo Supplement

Puccinin "Tosca" Näin löydät tieoppaan on tulos kirkkoon!

NAISTEN ÄÄNI-elämäkertakirja

KUORO-FESTIVAALI

Sinebrychhoffin taidemuseo

Venäjän omittainen diplomaattinen kieli

HERE WE ARE vpress.se/hi

WASA DAILY
WASA DAGBLAD
Photo Supplement

Mysterious green giants in the Laastipalatsi square, Helsinki

Mystical East in Ika-noja All EU-candidates

Puccini's "Tosca" is coming to Vaasa

ROAD CHURCHES

The Kremlin mocks its opponents

HERE WE ARE vpress.se/hi

WASAAN PÄIVÄLEHTI
WASA DAILY
WASA DAGBLAD
Photo Supplement

What a wonderful start week we have ahead of us!

Cycling Week in Vaasa this week

Climate Change's Profound Impact on Finland

Kaleva Games in Vaasa 27-30.6

Just After Darkness

Hylkeenpyynti Raippaluodossa 1895

Jussi Adler-Olsen

Venäjän omittainen diplomaattinen kieli

HERE WE ARE vpress.se/hi

WASAAN PÄIVÄLEHTI
WASA DAILY
WASA DAGBLAD
Photo Supplement

CHOIR FESTIVAL

A Free Place: The Bedrock of Happiness and Democracy

ROAD CHURCHES

The Kremlin mocks its opponents

HERE WE ARE vpress.se/hi

WASAAN PÄIVÄLEHTI
WASA DAILY
WASA DAGBLAD
Photo Supplement

Mysterious green giants in the Laastipalatsi square, Helsinki

Mystical East in Ika-noja All EU-candidates

Puccini's "Tosca" is coming to Vaasa

ROAD CHURCHES

The Kremlin mocks its opponents

HERE WE ARE vpress.se/hi

Wasa Daily
Wasa Dagblad
Photo Supplement

Fero Järnefelt (1863-1937)

Wasa Daily
Wasa Dagblad
Photo Supplement

I K Inha (1865-1930)

I Replot 1895

Raippaluodossa 1895

WASAAN PÄIVÄLEHTI
WASA DAILY
WASA DAGBLAD
Photo Supplement

Tasavallan presidentti Alexander Stubb Vaasassa 27.4.24

Jeff Goodell: The Heat will kill you first

Kaleva kilpailut Vaasassa 27-30.6

Jussi Adler-Olsen

Vaasaan istutetaan 70 000 puita

Hylkeenpyynti Raippaluodossa 1895

Jussi Adler-Olsen

Vaasaan istutetaan 70 000 puita

HERE WE ARE vpress.se/hi

WASAAN PÄIVÄLEHTI
WASA DAILY
WASA DAGBLAD
Photo Supplement

Finland's president Alexander Stubb in Vaasa 27.4.2024

Jeff Goodell: The Heat will kill you first

Kaleva Games in Vaasa 27-30.6

Jussi Adler-Olsen

A tree for everyone in Vaasa

ROAD CHURCHES

The Kremlin mocks its opponents

HERE WE ARE vpress.se/hi

JOULUKUUN HOROSKOOPPI

Joulukuun horoskooppi: Mitä tähdet kertovat sinulle?

Oinas (21.3.–19.4.)

Joulupukki tietää, oletko ollut kiltti vai tuhma, Oinas. Mutta tunteehan hän sinut – olet todennäköisesti jo organisoimassa hänen lahjalistaansa ja suunnittelemassa uudenlaista provaljakkoa. Hengähdä välillä – joulukuun on nautiskelua, ei hallintaa varten.

Härkä (20.4.–20.5.)

Rakkautesi kaikkeen kodikkaaseen on huipussaan joulukuussa. Luvassa on pehmoisia villasukkia, glögiä ja keskustelua kuusen koristeiden täydellisestä sijoittelusta. Spoileri: Kuusi ei ole symmetrinen, mutta se on juuri niin täydellinen kuin pitää.

Kaksonen (21.5.–20.6.)

Olet kaikkien pikkujoulujen valopilkku... tai olisit, jos et yrittäisi olla kolmessa juhlassa samaan aikaan. Muista, ettei kaikkeen tarvitse sanoa ”kyllä” – ellet sitten ole salaa kehittänyt klooniamme itsestäsi.

Rapu (21.6.–22.7.)

Ravut loistavat joulukuussa – keittiössä, lahjapapereiden keskellä ja

perinteitä luomassa. Varo kuitenkin: kaikki eivät arvosta itse neulottuja tonttupukuja lemmikeilleen.

Leijona (23.7.–22.8.)

Olet joulukuussa kuin tähti kuusen latvassa, Leijona. Mutta älä varasta koko show'ta; anna muidenkin syyttää kynttilä tai kaksi. Jakaminen on paras lahja – vaikka kyseessä olisi viimeinen piparkakku.

Neitsyt (23.8.–22.9.)

Sinun joulukuulistallasi on varmasti kaikkea lahjavaihdon organisoinnista koristeiden värikoodaukseen. Yritä kuitenkin rentoutua. Maailma ei romahda, vaikka rusetit eivät olisi aivan täydellisiä.

Vaaka (23.9.–22.10.)

Pähkäilet, pitäisikö sinun viettää ilta jouluelokuvia katsoen vai askarrella lumihuutaleita jokaiseen ikkunaan. Vinkki: Tee molemmat. Tasapaino on supervoimasi – kunhan et yritä leipoa ja paketoita lahjoja samaan aikaan.

Skorpioni (23.10.–21.11.)

Sinulla on vahvoja mielihiteitä glögin oikeasta reseptistä ja vielä vahvempia siitä, kuka saa päättää joulun soittolistasta. Käytä intohimosi ilon levittämiseen, älä vain Mariah

Careyn yksinoikeuden puolustamiseen.

Jousimies (22.11.–21.12.)

Olet joulukuussa kuin eloisia lumisadepalloja, Jousimies. Matkat, seikkailut ja mistelin alla sekoilu odottavat. Mutta älä unohda vastata perheen viesteihin laskettelurinteiden ja glögikupprien välissä.

Kauris (22.12.–19.1.)

Sinulla on todennäköisesti jo uudet vuoden lupaukset valmiina, Kauris. Mutta ota hetki itsellesi ja nauti hetkestä. Elämä ei ole pelkkää tehokkuutta – joskus kyse on siitä, kuinka monta konvehtia voi syödä yhdeltä istumalta.

Vesimies (20.1.–18.2.)

Luovuutesi tuo tänä vuonna erikoisen joulun. Diskopallo kuusen latvasa? Nerokasta. Mutta älä ylläty, jos mummo ei heti ihastu ”ruma joulupaita ja tanssikilpailu” -teemaasi.

Kalat (19.2.–20.3.)

Olet joulukuussa herkkä ja tunteellinen, Kalat. Upoudu haaveiluusi, mutta älä unohda, mihin piilotit lahjat. Vinkki: Tarkista pakastin.

UUTISIA 100 VUOTTA SITTEN

Ilta- Kuriiri

Sunnuntai, 8 joulukuuta, 1924

Tämä on fiktiivinen päivälehti, joka sisältää täysin autenttisia uutisia tasan 100 vuoden takaa ja jonka tarkoituksena on antaa lukijalle käsitys siitä, miltä arki tuolloin näytti.

KUNNALLISVAALIT

KUNNALLISVAALIT
Kunnallisvaaleissa RKP onnistui säilyttämään seitsemän paikkaansa. Suomen yhdistyneet porvari-puolueet saivat paikan kommunisteilta.

RKP:stä valittiin tohtori L. J. Kurtén, assessor J. V. Bromani, konsuli Karl Kurtén, rakennusmestari asentaja J. E. Nylund (valittiin uudelleen). E. Fineli, ing. Oskar Gros ja viceh. Erik Tujulin (vastavallittu). Suomen ei-sosialistisista puolueista lehtori F. V. Saukko, kauppaneuvos E. J. Ollonqvist (kukin valittu uudelleen) ja dir. Eliel Berggren. Kommunistit valitsivat puuseppä Samuli Ahon ja taidemaalari Anders Viktor Nymanin. "Bankdir. Arne Snellman, M.A. E. Rosten, liikemies M. Cederberg (sv. folkp.), pankinjohtaja. H. Salovaara, disp. A. Mannila (s. borg.) ja vartija. E. Portimo (kommunisti). Muista tilintarkastajaehdokkaista tuli varajäseniä. Niinpä valtuustossa istuu ensi vuonna 21 ruotsalaista, 8 porvarillista suomalaista ja 7 kommunistia. Äänet jakautuivat puolueiden kesken seuraavasti: RKP 2 539, suomalaiset ei-sosialistit 1 296, kommunistit 918 ja sosiaalidemokraatit 212. Vaalien äänestysprosentti oli viime vuotta heikompi. Äänestäjiä oli yhteensä 4 988, kun viime vuonna heitä oli 5 285.

Suomen itsenäisyyssjulistuksen seitsemäntenä vuosipäivänä paljastettiin Finlandin kahden valtionhoitajan, P. E. Svinhufvudin ja CG:n, muistomerkit Vaasassa. Mannerheim.

Kello 1 seremonia alkoi. Suuri joukko ihmisiä kokoontui kaupungintalon ulkopuolelle. Kaartinjääkärirykmentin soittokunnan musiikin tahdissa pidettiin korkeita puheita isänmaalle, rehtorin toimesta. E. L. e. v. ö. n suomeksi ja konsuli Erik Hartman ruotsiksi. Tarinan jälkeen soitettiin Suomen laulu ja Ruotsin valtiopäivähymni, jota yleisö kuunteli paljain päin. Sitten Vaasan taideyhdistyksen puheenjohtaja, tohtori K. Hedman ilmestyi ja luovutti muistomerkit kaupungille, minkä jälkeen peite poistettiin. V. Bru u. n. Musiikkia soitettiin Maamme, ja sitten muistomerkin vastaanotti kaupungin puolesta pormestari I. V. Hasse 1 b 1 a 11. Kun musiikki oli soinnut kolmekymmentyötuotismarssin, juhllisuus oli ohi. Päivän aikana järjestettiin rukoushetkiä kaupungin kirkossa, ja Suomen suojeluskunnalla oli juhla raati-huoneella. Vaasasta lähetettiin sähkö Svinhufvudiin ja Manner-

heimiin.

Mustasaari.

Kunnallisvaalit. Lantmannagruppenin ehdokkaista kunnanvaltuustoon on valittu: G. Gädda, Joh. Bengs, Abr. Skjäl, Aug. Finne, A. Andersson ja Axel Granholm varajäseninä J. Nylund, Joh. Martola ja G. A. Mattas; talonpoikaisyhdistyksen ehdokkaista: L. Jern, K. Ingo, A. Eur ja H. örn, varajäsenet V. Smeds, Joh. Bergfors ja K. E. Lithén.

Replot

Resultatet av de kommunala valen. Valda ha blivit: bonden Edvard Nord, bonden Edvard Doktor, kantor G. Arvid Sikström, bonden Johannes Holmlund, bonden Emil Doktor och läraren Gustav Hellstrand.

Suppleanter: bonden Emil Ström och bonden Anders Berg. Kommunalrevisor: loutsen Emil Moliis och läraren Evert S. Nordman samt suppleanter för dessa bonden Anders Lönnbohm.

Kristiaestad.

Kommunalvalen. Svenska folkpartiets lista erhöill 213 röster, den andra svensta listan 159 och den finska listan 115 röster.

KIHOISSA

Selma Hautaluoma
V. M. Renko

Västara 5/12—24 Peräseinjoki

13679

Vieno Salli
Mikko Rintala

13680 5/12—24 Seinäjoki.

Saima Moisio
Eedi Lahdenaho

Ahtari 5/12—24 Töysä.

13681

Riiklain ostajille

pyydetään tullen ilmoittaa että I. KETURIN KULTASEPANLINKEEN kiltatavaravaroista on nyt hienoin ja suurin määrä kokkausta on ollu. Tavara- ja hyvien lastojen määrät ovat kassa erittäin halvat. Tästä toistekin on ollu yhä laajenemat piirit oivaltaneet ja sikä ostavatkis kiltansa J. Keturiltä Vaasassa (suosittu hyvä kohteita. Liike on lähellä tona suoraan asemalta, vasempaan puolel.)

Batiikki-liinoja

Sivertanhan infliabisen menetelmän mukaan, käsin maalattuja sisäläiseen ja persialiseen tyyliin, myydään VAASAN PITSEHDAS O/Y:n myyntikassa, Hietasarakatu 12.

V S K.

Keskiviikkona t.k. 3 p:nä luento kansliassa klo 7 ip.
13454 Paikallispäällikkö.

Meri-
heinää
saapunut.

Rautakauppa Osakeyhtiö Teräs
Puhelin: 677, 688, 682, 68.

HUVEJA

Wasa Teater

Tiistaina jouluk. 2 p:nä klo 7,30 ip.

ETT REVOLUTIONSBERLLOP

Lippukonttori avoinna joka päivä klo 12—2 sekä tuntiä ennen näyttämön alkua. Huom.! Tavalliset hinnat. Puh. 745. 13439

Centraali Hotelli

Joka tiistai, torstai, lauantai ja sunnuntai tanssi-iltia

Valda blevo från folkpartiets lista ingenjör I. Hannelius, rektor Torsten Ström, bannmästar K. A. Gabrielsson och folkskolläraren Otto Stenlund samt från den andra svenska listan stadsläkaren dr Einar Runeberg och doktor Armas Bränder. Från den finska listan blev prokuristen H. A. Keto och tullvakten F. W. Kivekäs valda.

Junain kulut.

Vaasa—Seinäjoki.

	ään.	prosj.	ill.
Vaasa	5,45	3,15	6,29
Korsholm	5,56	3,31	6,33
Tuovila	6,07	3,52	6,48
Laihia	6,20	4,29	6,59
Vedenoja	6,25	5,10	7,18
Tervajoki	6,34	5,10	7,18
Isokyrö	6,42	5,21	7,37
Orismäki	6,52	5,50	7,59
Ylistaro	7,03	6,25	7,61
Munsikka	7,15	6,50	8,07
Seinäjoki	7,31	7,10	8,23

Seinäjoki—Vaasa.

	ään.	ill.	ill.
Seinäjoki	—	8,14	2,30
Munsikka	—	8,27	2,49
Västara	—	8,44	3,33
Orismäki	—	8,56	4,02
Isokyrö	—	9,06	4,16
Tervajoki	5,52	9,20	4,54
Vedenoja	6,03	9,28	5,05
Laihia	6,35	9,36	5,32
Tuovila	7,03	9,49	6,02
Korsholm	7,25	10,00	6,35
Vaasaan	7,40	10,10	6,50

Seinäjoki—Helsinki.

	ään.	ill.	ill.
Seinäjoki	7,59	0,47	10,53
Kouva	8,23	—	10,49
Syöjänsaari	8,35	—	11,04
Niinimäki	8,51	—	11,30
Alavus	9,07	0,56	11,59
Tuuri	9,19	—	11,63
Töytä	9,35	—	12,07
Oulola	9,52	—	12,24
Inha	10,03	10,48	12,36
Myllymäki	10,26	11,06	12,69
Pihlajavesi	10,56	—	1,28
Haapamäki	11,31	12,02	2,07
Vilppula	12,10	12,40	2,40
Orivesi	1,35	2,03	4,10
Tampere	3,16	3,28	6,49
Helsinki	7,34	7,64	10,88

Helsinki—Seinäjoki.

HUUMORI SATA VUOTTA SITTEN

EI MIELIKUVITUSTA

Opettaja: Olit poissa eilen, miksi sinulla ei ole todistusta mukana?

Opiskelija: Äitini ei ollut kotona.

Opettaja: Mutta isäsi?

Opiskelija: Hän ei ole tarpeeksi hyvä.

Hänellä ei ole mielikuvitusta,

KUN KUNINGAS ON POISSA

Opettaja: Kuka hallitsee, kun kuningas on poissa?

Opiskelija: Kruununprinssi!

Ja jos kruununprinssi ei ole täysi-ikäinen? Sitten hänen vanhin poikansa hallitsee!

Vaikea ESTÄÄ,

- En voi sietää vieraiden suudella lapsiani.

- En pidä siitäkään, mutta. Asialle on mahdotonta tehdä mitään.

- Miksi se?

- Molemmat tyttäreni ovat täyttäneet 18 vuotta.

PORATA.

- Älä nyt seiso siinä ja hukkaa huppuasi, aivan kuin olisit Columbus, kun hän näki New Yorkin ensimmäisen kerran.

KOHTELIAS HERRA,

- Miksi nukut aina raitiovaunussa?

- Jotta minun ei tarvitse nähdä naisia seisomassa.

TUOMIOISTUIN

Rikollinen: Haluaisin puolustusasianajajan, Tuomari: Kun sinut vangittiin, sinulla oli kätesi vieraan taskussa. Mitä

puolustaja voi mielestäsi sanoa puolustaakseen tällaista henkilöä?

Syylinen: Juuri tämän olen hirveän utelias kuulemaan.

HIDAS JUNA

Muutama suurnopeusjuna. Matkustaja: Sano, emmekö pääse kaupunkiin hieman nopeammin?

Stinsen: Voimme, mutta meidän pitäisi luultavasti ottaa juna mukaan.

TUHAT PUKAMAA

Kaksi nelivuotiaista tyttöä juttelee keskenään: Ensimmäinen: Isäni on niin rikas, että hänellä on useita kivitaloja ja tehtaita.

Toinen: Mitä ne ovat, mutta isoäidilläni on tuhat peräpukamaa.

KOSIJALLE PALKKIO

Tytär: — Isäni on luvannut antaa tuhat markkaa, jos hän ei enää näkisi teitä. Kosija (innostuen): — Niinkö, sanokaa pian, onko hän nyt konttorissaan?

UNETON VAIMO

— Kuinka vaimosi jaksaa?

— Huonosti, häntä vaivaa unettomuus. Palasinpa kotiin klo 3 tahi 4 aamulla, niin aina hän on valveilla.

TEATTERIESITYKSEN JÄLKEEN.

Mies: - Vaimoni, olit roolissa todella poikkeuksellinen! Ylittämätön. Kukaan ei olisi voinut tehdä sitä paremmin kuin sinä!

Nainen: - Olet imarreltava! Itse asiassa roolin

olisi pitänyt esittää nuori ja kaunis nainen.

Herrasmies: - Ei ollenkaan. Olet todistanut päinvastaisen!

KANARIENSIEMEN

Talonrouva: — Huomasiko Karin, että herrasmies lauloi, kun hän meni toimistolle?

Taloudenhoitaja vaimolle: - No, vahingossa niin, että tulini keittämään puuroa kanariansiemenistä.

OIKEUDESSA

Puolustusasianajaja: — Paras todiste siitä, että tuli tuli täysin yllätyksenä syytetylle, on se, että hän tilasi tulipaloa edeltävänä päivänä kotiin 4 koria pilsneriä.

Tuomari: - Neljä koria! Onko syytetty alkoholisti?

Syytetty: - Ei, ei, mutta ajattelin, että palomiehille saattaa tulla jano.

ARVON TÄYDELLISYYS

— Ai niin, usein käy niin,

Viikon astronominen kuva:

Moon PIA00130.jpg

This view of the Moon's north pole is a mosaic assembled from 18 images taken by Galileo's imaging system through a green filter as the spacecraft flew by on December 7, 1992. The left part of the Moon is visible from Earth; this region includes the dark, lava-filled Mare Imbrium (upper left), Mare Serenitatis (middle left), Mare Tranquillitatis (lower left), and Mare Crisium, the dark circular feature toward the bottom of the mosaic. Also visible in this view are the dark lava plains of the Marginis and Smythii Basins at the lower right. The Humboldtianum Basin, a 650-kilometer (400-mile) impact structure partly filled with dark volcanic deposits, is seen at the center of the image. The Moon's north pole is located just inside the shadow zone, about a third of the way from the top left of the illuminated region.

NASA/JPL

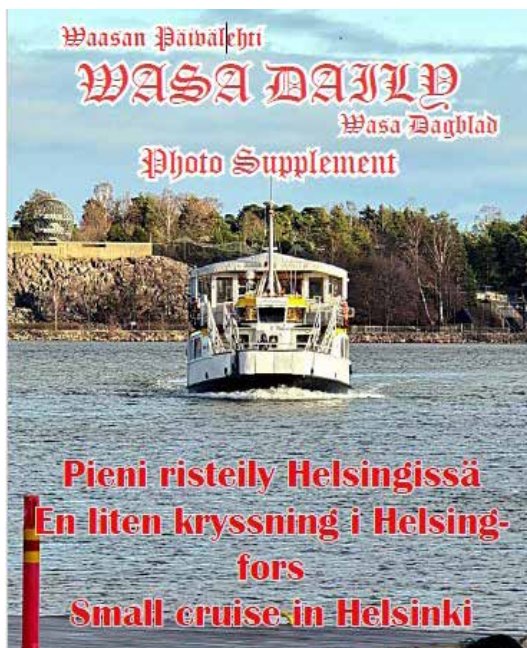
Public domain

sanoi valittava sukulainen, että vasta rakkaan sukulaisen kuoleman jälkeen huomaamme, kuinka arvokas hän oli meille! — Kyllä, niin on, vastasi leski. Minulla ei myöskään ollut aavistustakaan ennen, että mieheni on niin korkeasti vakuutettu.

Lukijoilta

erittäin mielellämme vastaan lukijoidemme kommentteja. Kommentteja, tarinoita, muistoja, keskustelua, uutisia kotoa. Tämä on luultavasti tämän paperin tärkein osa. Mutta tilaa on rajoitetusti, joten kirjoita mahdollisimman lyhyesti! Joten lähetä viestit osoitteeseen: waasanpaivalehti@gmail.com

Ensi viikolla:

Ilmoita WP:ssä

Tässä historiallisessa ja hypermodernissa päivälehdessä ensimmäisten joukossa mainostamisella voi olla PR-arvoa. waasanpaivalehti@gmail.com jpg-, tiff- tai png-muodossa. Mainokset pienennetään sitten 46 mm:n sarakkeen leveyteen. Ota yhteyttä: waasanpaivalehti@gmail.com

Waasan Päivälehti
waasanpaivalehti@gmail.com